

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR

Ścieżka SMART

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa

tel.: 801 332 202, 22 574 07 07

e-mail: info@parp.gov.pl

www.pytania.parp.gov.pl

ŚCIEŻKA SMART FENG.01.01-IP.02-001/23

Czy istnieją jakieś wytyczne do opracowania Agendy Badawczej o której mowa w Module Infrastruktura B+R?

Nie istnieją wytyczne, inne niż te wskazane w kryterium „Istota modułu” modułu Infrastruktura B+R, dotyczące zakresu Agendy badawczej.

Zgodnie z opisem kryterium „Istota modułu” przez agendę badawczą rozumiemy plan realizacji prac badawczo-rozwojowych (prac przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych) mających na celu opracowanie innowacji produktowych lub innowacji w procesie biznesowym dotyczącym funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług, na potrzeby wnioskodawcy. W ramach kryterium ocenie będzie podlegać, czy:

- agenda badawcza obejmuje co najmniej okres realizacji i okres trwałości projektu;
- agenda badawcza jest realistyczna i spójna z opisem modułu;
- Wnioskodawca przedstawił argumentację pozwalającą stwierdzić, że realizacja modułu jest istotnym i niezbędnym elementem zwiększenia konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstwa;
- agenda badawcza zawiera co najmniej następujące elementy:

✓ główne obszary badawcze,

✓ indykatywny (orientacyjny) plan prac badawczo-rozwojowych, obejmujący co najmniej okres realizacji i okres trwałości projektu,

✓ przewidywane wyniki zaplanowanych prac badawczo-rozwojowych (rezultaty realizacji agendy – efekty, które zamierza osiągnąć przedsiębiorca), w tym w

szczegółności innowacje produktowe lub innowacje w procesie biznesowym i ich przewidywaną przewagę konkurencyjną,

✓ analizę zapotrzebowania rynkowego na produkty/procesy opracowane w oparciu o wyniki prac B+R zaplanowanych w agendzie badawczej,

✓ założenia strategii rozwoju działalności przedsiębiorstwa w oparciu o wyniki prac B+R,

✓ zakres prac B+R realizowanych na zlecenie w przypadku, gdy dodatkowo są przewidziane w projekcie (o ile dotyczy).

- prace badawczo-rozwojowe planowane do realizacji w ramach agendy badawczej dotyczą innowacji produktowej lub innowacji w procesie biznesowym w skali polskiego rynku, tj.:

✓ planowany do wdrożenia produkt/proces, będący rezultatem planowanej do realizacji agendy badawczej, charakteryzuje się nowością w odniesieniu do posiadanych przez niego nowych cech i funkcjonalności w porównaniu do rozwiązań o podobnej funkcji podstawowej, dostępnych/stosowanych na rynku polskim. Produkt/proces musi znacząco różnić się od produktów/procesów istniejących na rynku. Nowe cechy i funkcjonalności zostały wyrażone parametrami jakościowymi i ilościowymi;

✓ opracowany w wyniku prac B+R produkt/proces lepiej zaspokoi potrzebę lub zaadresuje wyzwanie niż rozwiązania dotychczasowe/konkurencyjne.

Czy możliwa jest sprzedaż prototypu po jego opracowaniu w projekcie?

Eksperymentalne prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt

kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Prototyp może podlegać sprzedaży. Należy zwrócić uwagę na okres trwałości projektu.

Czy można kumulować poziom dofinansowania, jak przedstawiono poniżej na przykładzie modułu "Zazielenienie przedsiębiorstw" (str. 31, pkt 7.2. "Przewodnika kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu"): - 70% dofinansowania dla układów wysokosprawnej kogeneracji (str. 31, lit. h), tj. podstawowy poziom 45% + 20% z tytułu kwalifikacji wnioskodawcy, jako małego przedsiębiorcy +5% z tytułu lokalizacji we Wrocławiu (województwo dolnośląskie)?

Maksymalną intensywność pomocy inwestycyjnej dla układów wysokosprawnej kogeneracji określa się zgodnie z art. 40 ust. 5 i 6 rozporządzenia nr 651/2014. Jednocześnie maksymalna intensywność wsparcia w ramach wskazanej kategorii pomocy z uwzględnieniem statusu przedsiębiorcy oraz miejsca lokalizacji inwestycji wskazano w tabeli nr 3 Przewodnika kwalifikowalności wydatków. W związku z powyższym jeżeli Wnioskodawca będzie ubiegał się o dofinansowanie dla układów wysokosprawnej kogeneracji, jest małym przedsiębiorcą oraz lokalizacja projektu będzie miała miejsce we Wrocławiu to maksymalna intensywność wsparcia wyniesie 70% zgodnie z tabelą 3 Przewodnika kwalifikowalności wydatków (tj. zwiększenie intensywności o 20 % ze względu na status przedsiębiorcy oraz o 5% ze względu na lokalizację w województwie dolnośląskim). W tym miejscu należy wskazać, że w Przewodniku kwalifikowalności wydatków w punkcie „7.2 Limity wydatków kwalifikowalnych w module oraz limity dofinansowania” m.in. w zakresie pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji wskazano w jakim stopniu maksymalna intensywność wsparcia ulega zwiększeniu w zależności od statusu wnioskodawcy i miejsca realizacji inwestycji.

Czy na usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) trzeba pozyskiwać 3 oferty do wyceny i czy mają być realizowane zgodnie z zasadą konkurencyjności?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku, dla każdego wydatku należy opisać sposób w jaki wydatki zostały oszacowane oraz wskazać źródła danych, na podstawie których zostały określone kwoty poszczególnych wydatków. Jeśli uznają Państwo za właściwe szacowanie wysokości wydatku na podstawie 3 ofert, jest to dozwolone. Zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 2 umowy o dofinansowanie, do oceny kwalifikowalności poniesionych wydatków stosuje się Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Czy w przypadku braku wdrożenia wyników modułu B+R przez nabywcę licencji/praw własności w ciągu 3 lat od zakończenia realizacji projektu, okres trwałości projektu nie zostanie zachowany?

Warunki wdrożenia wyników modułu B+R przez nabywcę licencji/praw własności zostały wskazane w załączniku nr 1 do Umowy o dofinansowanie „Szczegółowe warunki realizacji modułów”.

W § 1 ustęp 13 wskazano jakie elementy powinna zawierać Umowa sprzedaży prawa do wyników prac B+R lub udzielenia licencji na korzystanie z tychże wyników. W punkcie 4 wskazano, iż należy w tym dokumencie zadeklarować termin, w jakim ma nastąpić wprowadzenie tych wyników do działalności gospodarczej nabywcy/licencjobiorcy. Natomiast w punkcie 5 wskazano na konieczność złożenia oświadczenia przez nabywcę/licencjobiorcę dotyczącego wprowadzeniu tych wyników do swojej działalności gospodarczej najpóźniej w terminie roku od daty zawarcia umowy sprzedaży praw do wyników tychże badań i prac/umowy udzielenia licencji na korzystanie z wyników tychże badań lub prac.

Następnie w § 1 ustęp 19 wskazano okoliczności w których PARP może wstrzymać wypłatę dofinansowania albo rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Wskazano między innymi punkt 4: Instytucja powzięła informacje, że nabywca/licencjobiorca wyników prac B+R powstałych w ramach modułu nie wdrożył ich do własnej działalności gospodarczej poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie tych wyników, w terminie wyznaczonym w umowie sprzedaży prawa do wyników prac B+R/udzielenia licencji zawartej z beneficjentem lub w przypadku umowy sprzedaży praw do wyników prac B+R odsprzedał te wyniki podmiotowi trzeciemu.

Firma planuje wdrożenie innowacji połączone z cyfryzacją firmy. Planowane do zakupu oprogramowanie będzie służyło do zarządzania całą firmą, wykorzystywane przez projektantów do projektowania obecnych i nowych produktów, a nie tylko wyłącznie projektu związanego z dofinansowywanym projektem. Czy wydatki na cyfryzację muszą być związane tylko i wyłącznie z modułem obligatoryjnym?

Wydatki związane z cyfryzacją nie muszą być związane wyłącznie z modułem obligatoryjnym jeżeli nie zostały przewidziane w module obligatoryjnym. Należy wskazać że zaplanowane wydatki muszą być racjonalne i uzasadnione z punktu widzenia zakresu i celu modułu oraz zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań. Zatem jeżeli wydatki związane z nabyciem oprogramowania będą ujęte w module cyfryzacja nie muszą mieć bezpośredniego związku z przedmiotem modułu obligatoryjnego. Należy podkreślić, że ramach modułu cyfryzacja wsparcie przeznaczone jest na finansowanie inwestycji związanych z zastosowaniem rozwiązań cyfrowych w przedsiębiorstwie, których celem jest transformacja cyfrowa działalności produkcyjnej, usługowej, modelu biznesowego, procesów oraz zapewnienia cyberbezpieczeństwa. Wdrożona innowacja produktowa lub innowacja w procesie biznesowym musi być innowacyjna co najmniej na poziomie przedsiębiorstwa. W analizowanym przypadku wnioskodawca planowane do zakupu oprogramowanie może zaplanować w module cyfryzacja w kategorii Wartości Niematerialne i Prawne (pkt 6.3.5 przewodnika). Szczegóły w tym aspekcie przedstawiono w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. Z zastrzeżeniem, że projekt Wnioskodawcy w takim przypadku musi obejmować oprócz modułu Cyfryzacja jeden z modułów obligatoryjnych Natomiast w module wdrożenie innowacji należy wykazać tylko wydatki, które są niezbędne i bezpośrednio związane z innowacją wdrażaną w tym module. Inaczej mówiąc, zaplanowane wydatki muszą być niezbędne i konieczne do wdrożenia efektów realizacji modułu. Zatem w analizowanym przypadku w module wdrożenie innowacji można zaplanować wydatki związane z nabyciem oprogramowania tylko w takim zakresie w jakim będzie ono niezbędne do wdrożenia opracowanej innowacji.

Jak kwalifikować w projekcie koszty inwestycji związane z budowa hali technologicznej, której kosztem składowym, elementem inwestycyjnym ma być OZE - instalacja fotowoltaiczna o mocy do np. 50kW oraz pompa ciepła? Czy takie koszty należy przypisać do kategorii roboty budowlane lub środki trwałe w module wdrożenie, czy należy rozszerzyć wniosek i wskazać kolejny moduł zazielenienia i tam kwalifikować koszty instalacji PV i pompy ciepła? Czy tym samym infrastruktura związana z OZE ma być kosztem w ramach „Dodatkowe koszty inwestycji – efektywność energetyczna” w module zazielenienie i tym samym Wnioskodawca musi rozszerzyć zakres projektu o ten moduł?

Koszty instalacji odzysku energii cieplnej oraz instalacji OZE mogą być sfinansowane w module Wdrożenie innowacji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej jako nabycie środków trwałych (pozycja 4.3.3 w Przewodniku kwalifikowalności wydatków), jednakże należy pamiętać, że muszą być one bezpośrednio związane z innowacją wdrażaną w tym module. Inaczej mówiąc, wydatki na te instalacje muszą być niezbędne i konieczne do wdrożenia efektów realizacji modułu (np. uruchomienia produkcji danego wyrobu). Nie mogą to być wydatki dodatkowe dotyczące jedynie obniżenia kosztów funkcjonowania zakładu.

Koszty instalacji PV mogą kwalifikowalne jeżeli spełnione są łącznie trzy następujące warunki:

- a) wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem projektu (większość kosztów nie powinna być związana z wytwarzaniem energii),
- b) zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, co oznacza, że celem jest zużycie wytworzonej energii na potrzeby własne, a więc maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane (na podstawie analizy ex ante),
- c) w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze

energii, będą uznane za kwalifikowane, czyli np. produkcja z OZE lub wysokosprawna kogeneracja (ale nie np. zasilanie silnikiem wysokosprężonym)

Lub

Planowana do zakupu instalacja fotowoltaiczna do produkcji energii elektrycznej oraz pompa ciepła mogą być ujęte w module Zazielenienie przedsiębiorstw i mogą być kosztem kwalifikowalnym w ramach następujących kategorii wydatków jako:

- **nabycie środków trwałych** (pozycja 7.3.3 w Przewodniku kwalifikowalności wydatków), które finansowane są z regionalnej pomocy inwestycyjnej. Taka sytuacja jest możliwa, jeśli zostanie spełniony warunek realizacji w module Zazielenienie przedsiębiorstw jednej z czterech form inwestycji początkowej o której mowa w art. 2.pkt 49a – dostępne formy wskazane są również we wzorze wniosku o dofinansowanie na str. 38 – rodzaje inwestycji początkowej. Dodatkowo w takim przypadku, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:
 - głównym celem inwestycji w module nie jest wytwarzanie energii
 - wytwarzanie energii będzie miało miejsce tylko na własne potrzeby, a nie na sprzedaż (w tym przypadku sprzedaż lub oddawanie do sieci nie może przekroczyć 20%)
 - są to koszty, które związane są z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł.

Jeśli spełnione będą powyższe warunki całkowite koszty inwestycji w instalację OZE mogą być kosztem kwalifikowanym w ramach RPI.

lub jako

- **dodatkowe koszty inwestycji– OZE referencyjne** (pozycja 7.3.19 w Przewodniku kwalifikowalności) i wówczas kosztem kwalifikowalnym będzie różnica pomiędzy kosztem planowanej inwestycji i inwestycji referencyjnej, mniej przyjaznej środowisku, jednak porównywalnej pod względem technicznym.

Rodzaj pomocy publicznej i maksymalna intensywność dofinansowania wskazane zostały w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki” - zał. 2 do „Regulaminu wyboru projektów” pkt. 7 Wydatki kwalifikowalne modułu zazielenianie przedsiębiorstw.

Wnioskodawca sam powinien wskazać i uzasadnić w ramach jakiej kategorii jego instalacja fotowoltaiczna oraz pompa ciepła powinna zostać kwalifikowalna. W przypadku wyboru kategorii „Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (referencyjne)” w polu uzasadnienie wydatku oraz w polu metoda szacowania należy wskazać do jakiej inwestycji referencyjnej zostały porównane koszty planowanej inwestycji OZE, jaka jest wartość tej inwestycji i wskazać sposób wyliczenia różnicy stanowiącej koszty kwalifikowane.

Istnieje również możliwość uznania całkowitego kosztu instalacji OZE jako kosztu kwalifikowanego, jeśli mamy do czynienia z instalacją spełniającą definicję mikro instalacji, w stosunku do której nie istnieje obowiązek dokonywania porównania do inwestycji referencyjnej w kategorii Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (małe instalacje). Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii pod pojęciem mikro instalacji rozumie się instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW).

Jaką formę powinien mieć wynik przeprowadzonych prac B+R - jaki dokument w tym zakresie trzeba będzie przedłożyć?

Beneficjent powinien posiadać wyniki prowadzonych prac B+R zgodne z ustalonym planem badawczym. Postępy z realizacji prac B+R będą przedstawiane przez beneficjentów w części opisowej i sprawozdawczej wniosków o płatność. Na wezwanie PARP, beneficjent będzie zobowiązany do dostarczenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie zaplanowanych kamieni milowych prac B+R, czy też wskaźników.

Jakie dodatkowe dokumenty będzie musiał przedstawić wnioskodawca na wykazanie się środkami finansowymi na sfinansowanie projektu?

Jedynym obligatoryjnym załącznikiem do wniosku jest Model finansowy. W przypadku jeżeli projekt będzie finansowany również z zewnętrznych źródeł, a w trakcie oceny projektu oceniający będą mieli wątpliwości, co do możliwości uzyskania deklarowanego zewnętrznego źródła finansowania, będą mogli wezwać wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień lub załączenia dodatkowych dokumentów z tym związanych (np. promesy kredytowej, umowy pożyczki). Z kolei zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 9 umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązuje się do dostarczenia przed pierwszą wypłatą dofinansowania dokumentów wynikających z procesu oceny. W przypadku finansowania wkładu własnego środkami zewnętrznymi np. kredytem czy pożyczką będą to umowa kredytu lub pożyczki.

Jestem osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą przygotowującym wniosek aplikacyjny do Ścieżka Smart. W Modelu finansowym konieczne jest przygotowanie bilansu, sprawozdania finansowego. Określenia innych parametrów finansowych które nie są wymagane i używane w jednoosobowej działalności gospodarczej. Obecnie rozliczam się z UŚ na zasadach ryczałtu a w związku z tym potrzebnych danych do uzupełnienia Modelu finansowego nie posiadam. W opisanym powyżej przypadku w jaki sposób powinienem wypełnić załącznik tak żeby był zaakceptowany?

Załącznik Model finansowy należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania modelu (załącznik nr 5 do Regulaminu wyboru projektów) wpisując realne dane związane z prowadzoną działalnością. W arkuszu „sprawozdania finansowe” w modelu finansowym należy przedstawić dane za okresy historyczne. Wnioskodawca powinien w tej sekcji przedstawić jak najbardziej realne informacje o sytuacji finansowej podmiotu w okresach historycznych. Jeżeli nie sporządzał sprawozdań finansowych, bo nie miał takiego obowiązku powinien w arkuszu „sprawozdania finansowe” dostosować w miarę możliwości posiadane dane do kształtu sprawozdania

finansowego wskazanego w modelu finansowym. W związku z tym w modelu finansowym dane uzyskane z KPiR i inne niezbędne dane finansowe posiadane przez podmiot w odniesieniu do okresów historycznych powinien w miarę możliwości dostosować do kształtu sprawozdania finansowego wskazanego w arkuszu „sprawozdania finansowe”. Jednocześnie wszelkie przyjęte założenia wyjaśnić w polu „komentarz” w arkuszu „Założenia”.

W modelu finansowym należy przedstawić dane na podstawie dostępnych w przedsiębiorstwie dokumentów zgodnych z ustawą o rachunkowości i opisać stan faktyczny.

W ramach kryterium "Projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju" dla kryteriów wspólnych dla modułów, wskazuje się na obowiązek określenia min 2 wskaźników z zasady 6R lub inne wskaźniki środowiskowe (z 10% poprawą). Proszę o informację, czy w przypadku sformułowania innych wskaźników środowiskowych niż 6R, również jest konieczność sformułowania min 2 wskaźników?

W przypadku deklaracji pozytywnego wpływu na inne aspekty środowiskowe w ramach projektu (nie objęte zasadami 6R), ilość zadeklarowanych wskaźników rezultatu powinna odpowiadać ilości wskazanych aspektów środowiskowych. Zatem dopuszczalne jest zdefiniowanie jednego wskaźnika rezultatu w tym zakresie, jeżeli jest on wystarczający aby wykazać zadeklarowany wpływ.

Zakup gruntu, zgodnie z instrukcją do wniosku, jest zaliczany do działań przygotowawczych. Czy aby zakup gruntu mógł być kosztem kwalifikowalnym, zakupu można dokonać jedynie po złożeniu wniosku o dofinansowanie? Czy umowa przedwstępna z zaliczką zwrotną stanowi

rozpoczęcie projektu jeśli zostanie zawarta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie?

Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 wydatki na zakup gruntu czy nieruchomości mogą być poniesione najwcześniej dzień po złożeniu wniosku. Zatem jeśli Wnioskodawca wskaże, że koszty gruntu są objęte dofinansowaniem, a sam grunt został nabyty przed złożeniem wniosku będzie miało miejsce wcześniejsze rozpoczęcie projektu. Umowa przedwstępna stanowi zaciągnięcie zobowiązania, więc jeżeli grunt zostanie zaliczkowany na podstawie umowy przedwstępnej zawartej przed złożeniem lub w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie, a jednocześnie ujęty w kosztach projektu, to projekt zostanie uznany za wcześniej rozpoczęty – czyli nie będzie pozytywnie spełnione kryterium – Efekt zachęty dla całego projektu.

1. Czy na wynajem lasera - który jest potrzebny do prowadzenia badań będzie kosztem kwalifikowalnym w kategorii usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) czy w kategorii usługi zewnętrzne (podwykonawstwo)?

1. Wynajem lasera, który będzie niezbędny do prowadzenia prac B+R w module B+R może być wydatkiem kwalifikowalnym w kategorii 3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne), gdzie w ppkt. d wskazany jest wynajem/leasing aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń wykorzystywanych w celu prowadzenia badań przemysłowych i prac rozwojowych albo tylko prac rozwojowych wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanego projektu. Z kolei jeśli będą Państwo zlecać badania związane z użyciem lasera podmiotowi zewnętrznemu na podstawie umowy, wówczas usługę prac B+R należy wykazać w kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo).

Agendę badawczą można finansować z modułu B+R – taką informację znalazłem w dokumencie „Kryteria wyboru projektów”, natomiast w ramach modułu B+R można prowadzić tylko jeden projekt badawczy (co powtarza się na każdym szkoleniu PARP). Czy nie jest to jednak pewna

sprzeczność? Czy jednak w agendzie badawczej można podejmować różne tematy badawcze i finansować je z modułu B+R, pomimo, że są to różne badania (czyli jednak wiele różnych projektów w ramach jednego projektu)?

Aktualizacja odpowiedzi 30.05.23

Moduł B+R może obejmować więcej niż jedną innowację. Natomiast w ramach modułu infrastruktura B+R należy opisać działania podejmowane w ramach agendy badawczej zaplanowanej przynajmniej na okres realizacji i okres trwałości projektu. Co do zasady agenda badawcza może, lecz nie musi dotyczyć prac będących następstwem (rozwijaniem opracowanych produktów) wyników prac B+R uzyskanych w module B+R. Przy czym należy mieć na uwadze, że wszelkie prace zaplanowane w agendzie badawczej muszą prowadzić do opracowania innowacji co najmniej w skali kraju. Zatem w takim przypadku prace będące następstwem posiadanych już (i zakończonych) wyników prac B+R, muszą prowadzić do opracowania kolejnej innowacji co najmniej w skali kraju. Natomiast infrastruktura badawcza nabyta w ramach modułu Infrastruktura B+R, do końca okresu trwałości projektu może być wykorzystywana wyłącznie do realizacji zadań wskazanych w agendzie badawczej. Jeżeli prace zaplanowane w module B+R są zawarte w agendzie badawczej realizowanej w module Infrastruktura B+R, wtedy nabyta w module infrastruktura badawcza będzie wykorzystywana do realizacji prac w module B+R.

~~Tak, w ramach modułu B+R można prowadzić tylko jeden projekt badawczy. Natomiast w ramach modułu infrastruktura B+R należy opisać działania podejmowane w ramach agendy badawczej zaplanowanej przynajmniej na okres realizacji i okres trwałości projektu. Co do zasady agenda badawcza może, lecz nie musi dotyczyć prac będących następstwem (rozwijaniem opracowanych produktów) wyników prac B+R uzyskanych w module B+R. Przy czym należy mieć na uwadze, że wszelkie prace zaplanowane w agendzie badawczej muszą prowadzić do opracowania innowacji co najmniej w skali kraju. Zatem w takim przypadku prace będące następstwem posiadanych już (i zakończonych) wyników prac B+R, muszą prowadzić do opracowania kolejnej innowacji co najmniej w skali kraju. Natomiast infrastruktura badawcza nabyta w ramach modułu Infrastruktura B+R, do końca~~

~~okresu trwałości projektu może być wykorzystywana wyłącznie do realizacji zadań wskazanych w agendzie badawczej. Jeżeli prace zaplanowane w module B+R są zawarte w agendzie badawczej realizowanej w module Infrastruktura B+R, wtedy nabyta w module infrastruktura badawcza będzie wykorzystywana do realizacji prac w module B+R.~~

Budowa hali produkcyjnej. We wniosku w module Wdrożenie innowacji zaplanowano budowę hali produkcyjnej przeznaczonej do wytwarzania innowacyjnych produktów, która posiadała będzie część produkcyjną, magazynową, administracyjną i socjalną. Czy cała powierzchnia jest kwalifikowana?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki w module Wdrożenie innowacji budowa hali produkcyjnej może być wydatkiem kwalifikowalnym w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej w kategorii Roboty budowlane (pozycja 4.3.4 z Przewodnika kwalifikowalności). Ocena racjonalności i zasadności wydatków z punktu widzenia zakresu i celu modułu będzie dokonywana w ramach kryterium Istota modułu. Części produkcyjna, magazynowa, administracyjna oraz socjalna będą mogły podlegać wsparciu jedynie w części w jakiej dotyczą modułu.

Chciałabym również zapytać czy możliwe jest włączenie kosztów rzeczownika patentowego oraz do jakiej kategorii należy je zaliczyć?

Chciałabym również zapytać czy możliwe jest włączenie kosztów doradztwa - analiz dot wyceny licencji oraz prac przygotowawczych do udzielenia licencji już po ukończeniu projektu oraz do jakiej kategorii należy je zaliczyć?

W module B+R nie przewidziano wsparcia kosztów przedwdrożeńiowych, tzn. kosztów rzeczownika patentowego, czy kosztów związanych z wyceną licencji czy prac przygotowawczych do udzielenia licencji dla opracowanego w module B+R produktu.

Natomiast koszty rzecznika patentowego mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne w module Internacjonalizacja jeśli będą uzasadnione i niezbędne z punktu widzenia realizacji modułu Internacjonalizacja. Szczegółowe informacje w przedmiotowym zakresie znajdują się w punktach 9.3.9-9.3.11 Przewodniku kwalifikowalności wydatków – załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru projektów. W ramach wskazanych pozycji szczegółowo opisano jakie wydatki są kwalifikowalne w celu ochrony praw własności przemysłowej i uzyskaniem wstępnych orzeczeń.

Co należy rozumieć przez pojęcie - zakończenie realizacji Projektu?

Należy przez to rozumieć finansowe rozliczenie wniosku o płatność końcową, rozumiane jako dzień ostatniego przelewu na rachunek bankowy Beneficjenta – w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywane są środki lub jako dzień zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w pozostałych przypadkach.

Co oznacza pojęcie Instytucji Pośredniczącej (IP)?

Jest to podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 ustawy wdrożeniowej, który na mocy porozumienia zawartego z Instytucją Zarządzającą realizuje zadania w ramach FENG. W przypadku Ścieżki SMART jest to Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (w zakresie wsparcia dla dużych przedsiębiorstw) i Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (w zakresie wsparcia dla MŚP).

Co oznacza potencjał do stworzenia nowego rynku? Czy można podać jakieś przykłady w tym zakresie? Jak należy interpretować różnicę pomiędzy transformacją rynku, a wykreowaniem nowego rynku?

Potencjał innowacji do stworzenia nowego rynku należy rozumieć w taki sposób, w jaki to pojęcie jest przedstawione w Oslo Manual 2018.

W Podręczniku wskazano, w jaki sposób kategoryzuje się innowacje według waloru nowości:

„3.3.2. Typy innowacji według waloru nowości i skutków

3.56. Podstawowym wymogiem dla innowacji jest to, że musi ona znacząco różnić się od dotychczasowych produktów lub procesów biznesowych przedsiębiorstwa.

Ponieważ „znacząco odmienny” jest kwestią subiektywną i może mieć inne znaczenie w zależności od możliwości i kontekstu działania przedsiębiorstwa, przy interpretacji i porównywaniu statystyk dotyczących innowacji warto skorzystać z dodatkowych danych na temat znaczenia innowacji pod względem waloru nowości lub skutków gospodarczych. (...).

3.57. Pierwszym i najczęściej stosowanym podejściem jest określenie waloru nowości innowacji danego przedsiębiorstwa (lub przynajmniej jednej z tych innowacji) w porównaniu z aktualną sytuacją na rynku lub w branży, w której działa dane przedsiębiorstwo. Przedsiębiorstwo może obsługiwać jeden rynek (jeśli oferuje tylko jeden rodzaj produktu) lub kilka rynków (jeśli oferuje różne rodzaje produktów). Rynek może być ograniczony geograficznie (jeśli przedsiębiorstwo obsługuje klientów tylko w określonych regionach) lub może być globalny. (...).

3.62. Druga opcja dotycząca możliwości przekształcenia (lub stworzenia) rynku przez daną innowację może być potencjalnym wskaźnikiem występowania innowacji radykalnej lub

przełomowej. Uważa się, że radykalne innowacje przekształcają status quo, natomiast innowacje przełomowe wywodzą się z prostych zastosowań na rynku niszowym, a następnie

rozprzestrzeniają się w drodze dyfuzji na całym rynku, ostatecznie wypierając dobrze na nim

osadzonych konkurentów. (...) Wprawdzie może się zdarzyć, że menedżerowie będą w stanie oszacować potencjał danej innowacji do przekształcenia rynku, to jednak innowacje radykalne i przełomowe są zwykle bardzo rzadkie (...).”.

Podsumowując informacje przedstawione w Oslo Manual 2018, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie, które są istotne w identyfikacji innowacji mających potencjał do kreowania nowych rynków lub transformacji istniejących rynków:

- zasadniczo innowacje posiadające potencjał do transformacji rynku oraz do kreowania nowego rynku występują rzadko, a więc wnioskodawcy muszą

przedstawić konkretne argumenty, które pozwolą ekspertom na uznanie planowanych do uzyskanie innowacji jako posiadających wskazany potencjał;

- innowacje mające potencjał do transformacji rynku występuje częściej, niż innowacje, które tworzą nowy rynek;
- ocena, czy innowacja ma potencjał do transformacji rynku lub wykreowania nowego rynku będzie stricte ekspercka, oparta na wiedzy ekspertów dotyczącej określonego rynku, a także czynników wpływających na jego transformację.

Powszechnie uznaje się, że przykładem innowacji tworzącej nowy rynek, było opracowanie pierwszych samochodów i wdrożenie ich do masowej produkcji. Natomiast innowacje, które spowodowały transformację tego rynku, to np. napęd hybrydowy, czy też rozwiązania umożliwiające autonomiczne poruszanie się samochodów. Innowacje procesowe również mogą powodować kreowanie lub prowadzić do transformacji rynku. Przykłady takich innowacji procesowych występują np. w sektorze wytwarzania i magazynowania wodoru, dzięki czemu możliwe jest wykorzystywanie go do napędzania samochodów, co ma wpływ na transformację rynków auto, paliw, itd.

Co rozumiane jest pod pojęciem „Europa” w przewodniku kwalifikowalności wydatków (dot. Pkt 9.3.3 Kosztów wsparcia uczestników projektu (udział w targach) rozliczanych na podstawie stawek jednostkowych. Czy pod tym pojęciem rozumiana jest Europa w sensie geograficznym czy jedynie kraje UE ?

Widniejące w Przewodniku kwalifikowalności wydatków pojęcie „Europa” odnosi się do kosztów kwalifikowalnych rozliczanych na podstawie stawek jednostkowych, o których mowa w punkcie 9.3.3 i 9.3.4, ponoszonych w krajach należących do terenu Europy, a nie tylko krajów UE, przy czym dla Polski została podana osobna stawka jednostkowa

Co to jest dotacja warunkowa?

Jest to forma wsparcia finansowego, która składa się z części bezzwrotnej i zwrotnej. Dotacja warunkowa wypłacana jest w module Wdrożenie Innowacji. Szczegółowe informacje o warunkach zwrotu dotacji warunkowej zawarte są w art. 3a umowy o dofinansowanie oraz w załączniku nr 1 do tejże umowy, której wzór jest udostępniony w zakładce „Dokumenty”.

- W przypadku dużych przedsiębiorstw część bezzwrotna wynosi 30%, część zwrotna: 70%;
- w przypadku średnich przedsiębiorstw część bezzwrotna wynosi 40%, część zwrotna: 60%;
- w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw część bezzwrotna wynosi 50%, część zwrotna: 50%.

Z części zwrotnej beneficjent musi rozliczyć się po 4 latach od dnia zakończenia projektu. Dotacja zwrotna podlega pełnemu lub częściowemu zwrotowi, zgodnie z warunkami określonymi w załączniku nr 1 do umowy o dofinansowanie.

Co to jest moduł?

Moduł to część projektu. W projekcie mogą być uwzględnione moduły: B+R, infrastruktura B+R, wdrożenie innowacji, zazielenienie przedsiębiorstw, kompetencje, cyfryzacja, internacjonalizacja.

Co to są prace B+R?

Są to badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe, zgodnie z definicją wskazaną w art. 2 pkt 85 i 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Definicje są również wskazane w Kryteriach wyboru Projektów – moduły w opisie kryterium Istota modułu w module B+R, zamieszczonych w zakładce „Dokumenty”.

Co w sytuacji w której Wnioskodawca nie otrzyma gwarancji bankowej na etapie aplikowania?

Na etapie aplikowania o wsparcie nie jest wymagana gwarancja bankowa.

Czy agenda badawcza dla modułu B+R może obejmować kilka zadań badawczych, z których jedno będzie objęte aplikacją w ramach modułu B+R?

Zgodnie z [Kryteriami wyboru projektów](#) stanowiącymi załącznik nr 3 do [Regulaminu Wyboru Projektów](#) realizacja prac objętych agendą badawczą może być finansowana w ramach modułu B+R lub z innych źródeł finansowych. To na Wnioskodawcy spoczywa zatem decyzja, które zadania badawcze w ramach agendy i w jakim zakresie będą realizowane w module B+R. Jednocześnie należy podkreślić, że w ramach działania możliwe będzie wsparcie projektów linearnych, które umożliwiają przeprowadzenie innowacyjnego przedsięwzięcia przez kolejne etapy jego rozwoju, jak również projektów nielinearnych, w których poszczególne moduły odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorcy z obszaru B+R+I, lecz ich realizacja nie jest od siebie uzależniona.

Czy alokacja środków będzie podzielona na poszczególne regiony? Czy dla Warszawy/mazowieckiego będzie limit środków? Jeśli tak, to jak rozumieć miejsce prowadzenia projektu? Czy jako miejsce siedziby przedsiębiorstwa?

Alokacja środków w programie FENG nie będzie podzielona na poszczególne regiony. Odnosząc się do kwestii limitu środków należy wskazać, że nie określono kwotowych pułapów limitów dla regionów, wskazano natomiast maksymalną intensywność pomocy regionalnej. Powyższe określa **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022–2027**. Zgodnie z ww. Rozporządzeniem Miasto Stołeczne Warszawa oraz powiaty ościenne zostały z niego (tj. Rozporządzenia) wyłączone. Jedynie 26 gmin na obszarze regionu stołecznego warszawskiego (Warszawa i okolice) będzie mogło korzystać ze wsparcia w ramach pomocy regionalnej, przy czym wskaźnik intensywności wyniesie dla części podregionu warszawsko zachodniego 25 %, a dla części podregionu warszawsko wschodniego – 35 %.

Ponadto w ramach województwa mazowieckiego dla 6 powiatów (podregion siedlecki) wskaźnik ten wyniesie 50%, a dla pozostałej części województwa (regionu mazowieckiego regionalnego) – 40%.

Miejsce realizacji projektu należy rozumieć jako miejsce realizacji danej inwestycji. W celu określenia miejsca realizacji projektu należy podać informacje dotyczące co najmniej województwa, powiatu i gminy, przy czym projekt nie musi być realizowany w miejscu siedziby przedsiębiorstwa. W przypadku realizacji projektu w kilku lokalizacjach, należy wskazać wszystkie lokalizacje i określić, którego modułu dotyczy konkretna lokalizacja, przy czym dla każdego z modułów należy wskazać przynajmniej 1 lokalizację.

Więcej szczegółów w Rozporządzeniu z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022–2027 oraz na stronie [internetowej PARP](#).

Czy audyt projektu jest obowiązkowy dla projektów powyżej 3 mln zł? Jeśli nie, czy można go sfinansować oraz z jakiej kategorii wydatków?

Koszt audytu zewnętrznego projektu można uwzględnić w punkcie 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) tj. jako koszt związany z kosztem doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu badawczo-rozwojowego lub jeśli są niezbędne do realizacji modułu ale nie dotyczą bezpośrednio prac B+R w kategorii 3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) literze a) pomocniczych usług obcych, które są niezbędne do realizacji projektu, ale nie wpisują się w definicję innych kategorii. W tym miejscu należy wskazać, że wydatek taki musi być niezbędny z punktu widzenia działań przewidzianych do realizacji w ramach modułu. W ścieżce SMART nie wskazano obowiązku przeprowadzenia audytu zewnętrznego.

Czy audyt projektu jest obowiązkowy dla projektów powyżej 3 mln zł? Jeśli nie, czy można go sfinansować oraz z jakiej kategorii wydatków?

Koszt audytu zewnętrznego projektu można uwzględnić w punkcie 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) tj. jako koszt związany z kosztem doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu badawczo-rozwojowego lub jeśli są niezbędne do realizacji modułu ale nie dotyczą bezpośrednio prac B+R w kategorii 3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) literze a) pomocniczych usług obcych, które są niezbędne do realizacji projektu, ale nie wpisują się w definicję innych kategorii. W tym miejscu należy wskazać, że

wydatek taki musi być niezbędny z punktu widzenia działań przewidzianych do realizacji w ramach modułu. W ścieżce SMART nie wskazano obowiązku przeprowadzenia audytu zewnętrznego.

Czy będą wymagane jako załączniki jakieś dodatkowe zewnętrzne dokumenty potwierdzające informacje zaprezentowane we wniosku? Jeśli tak to jakie? Czy np. raport z badań będzie wymagany do załączenia?

Jednymi załącznikami do wniosku o dofinansowanie są model finansowy (obligatoryjnie) oraz plik graficzny uzupełniający opis metody badawczej (jeżeli dotyczy). Przy czym na etapie oceny projektu Komisja Oceny Projektów w ramach uzupełnień do wniosku, może poprosić wnioskodawcę o załączenie dodatkowych dokumentów potwierdzających informacje przedstawione we wniosku (np. raport z prac B+R)

Czy budynek budowany w ramach modułu wdrożenie innowacji powinien być stricte halą produkcyjną? Czy też można zaprojektować w nim część biurową dla badaczy/analitików oraz dla działów wspierających produkcję np. sprzedaży, administracji, pracownię projektową? Czy będą tu jakieś wyłączenia kwalifikowalności?

W ramach hali produkcyjnej stanowiącej przedmiot dofinansowania w module Wdrożenie innowacji, dozwolone jest zaprojektowanie części socjalno-biurowej, przy czym należy mieć na uwadze, że taki wydatek (w tym planowaną proporcję dotyczącą pomieszczeń produkcyjnych i nieprodukcyjnych) wnioskodawca będzie musiał szczegółowo uzasadnić wykazując, że jest on racjonalny i uzasadniony z punktu widzenia zakresu i celu danego modułu oraz zaplanowanych przez wnioskodawcę działań.

Czy czas trwania oceny może zostać wydłużony?

W uzasadnionych przypadkach, w szczególności z uwagi na liczbę złożonych w trakcie naboru wniosków, **termin przewidziany na ocenę i zatwierdzenie wyników oceny**

może zostać przedłużony, o czym PARP poinformuje na stronie naboru oraz na portalu.

Czy dla nabycia gruntów i nieruchomości zabudowanych w ramach modułu Wdrożenie innowacje na moment złożenia wniosku o dofinansowanie wymagane jest precyzyjne określenie położenia nieruchomości wraz z oznaczeniem geodezyjnym a także uwiarygodnienie np. w formie listu intencyjnego, że przedmiotowa nieruchomość jest przeznaczona do sprzedaży? Jeżeli tak to czy nie stoi to w sprzeczności do wypełnienia efektu zachęty tj. realizacja projektu nie rozpoczęła się przed dniem lub w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie?

Nie jest wymagane precyzyjne określenie położenia nieruchomości, jeśli Wnioskodawca nie jest jeszcze jej właścicielem oraz jeśli jej zakup nie będzie przedmiotem wniosku o dofinansowanie. W Instrukcji wypełniania wniosku zostały wskazane przykłady działań które nie są uznawane za wcześniejsze rozpoczęcie realizacji projektu w tym zakup gruntów, jeśli ich koszty nie są przedmiotem dofinansowania w ramach składanego wniosku. W innym przypadku zawarcie umowy, listy intencyjne w sprawie zakupu gruntu będą uznane za wcześniejsze rozpoczęcie projektu.

Czy do wniosku wymagane jest załączenie dokumentów potwierdzających posiadanie zdolności kredytowej (np. promesy, umowy pożyczek itp.)?

Nie, jedynym obligatoryjnym załącznikiem do wniosku jest Model finansowy. Jeśli w trakcie oceny projektu eksperci dokonujący oceny projektu będą mieli wątpliwości, co do możliwości uzyskania deklarowanego zewnętrznego źródła finansowania, będą mogli wezwać wnioskodawcę do potwierdzenia zadeklarowanej wysokości kredytu np. poprzez dołączenie promesy kredytowej. Z kolei zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 9 umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązuje się do dostarczenia przed pierwszą wypłatą dofinansowania dokumentów wynikających z procesu oceny. W

przypadku finansowania wkładu własnego środkami zewnętrznymi np. kredytem czy pożyczką będą to umowa kredytu lub pożyczki.

Czy ewentualne zatrudnienie współpracowników w formie B2B wymaga przeprowadzenia zasady konkurencyjności?

Koszty dotyczące osób planowanych do zatrudnienia w formie B2B, w ramach kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo), muszą być poniesione zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Warunki stosowania zasady konkurencyjności zostały określone w podrozdziale 3.2 tychże Wytycznych. Zatem jeżeli zamówienie związane ze zleceniem usług podwykonawcy (umowa B2B) wpisuje się w warunki zasady konkurencyjności, to taki tryb jest wymagany.

Czy firma, która prowadzi sprzedaż na rynkach zagranicznych może wykorzystać środki na internacjonalizację do wejścia na nowy rynek? Czy też są jakieś limity (np. % przychodów z działalności eksportowej)?

Należy mieć na uwadze, że moduł Internacjonalizacja jest modułem fakultatywnym, a zatem może być realizowany tylko w połączeniu z jednym z obowiązkowych modułów, tj. B+R lub Wdrożenie Innowacji. Odnosząc się do kwestii limitu dotyczącego wykorzystania środków na internacjonalizację do wejścia na nowy rynek, należy wskazać, że dokumentacja konkursowa nie przewiduje takiego limitu. Jednocześnie, w Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki ustalono limit, zgodnie z którym koszty kwalifikowalne w module Internacjonalizacja wynoszą do 20% kosztów kwalifikowanych wybranego przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie modułu obowiązkowego, tj. B+R lub Wdrożenie innowacji.

Czy gdy kierownik B+R jest także ekspertem w dziedzinie projektu i wykonuje prace B+R (a nie tylko pełni funkcję zarządczą) może mieć wynagrodzenie finansowane w ramach puli personelu B+R, a nie z kosztów pośrednich projektu?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków, pkt. 3.3.1 Personel projektu - w przypadku wykonywania przez dany personel jakichkolwiek zadań związanych z zarządzaniem, nadzorem lub koordynacją projektem badawczo-rozwojowym będącym przedmiotem modułu B+R lub zarządzaniem modułem B+R lub zarządzaniem projektem (składającym się także z innych modułów niż moduł B+R), koszt jego wynagrodzenia jest niekwalifikowalny w kategorii Personel projektu. W związku z tym, jeżeli dana osoba pełni rolę Kierownika B+R oraz inne role (np. eksperta wykonującego prace B+R) to jej wynagrodzenie musi zostać sfinansowane w całości w ramach kategorii koszty pośrednie (ogólne), pkt. 3.3.9 Przewodnika kwalifikowalności wydatków.

Czy infrastruktura zakupiona, zbudowana lub rozbudowana w ramach modułu Infrastruktura B+R może być wykorzystywana wyłącznie do realizacji projektu i nie ma możliwości wykonywania na niej badań na zlecenie podmiotów trzecich (komercyjne świadczenie usług prac B+R przez Wnioskodawcę) w okresie realizacji/trwałości projektu?

Zakres prac B+R musi zostać określony w agendzie badawczej, ta z kolei musi dotyczyć opracowania innowacji na rzecz wnioskodawcy. Z uwagi na zapisy kryterium: Przez agendę badawczą rozumiemy plan realizacji prac badawczo-rozwojowych (prac przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych) mających na celu opracowanie innowacji produktowych lub innowacji w procesie biznesowym dotyczącym funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług, na potrzeby wnioskodawcy, realizacja badań na zlecenie podmiotów trzecich nie będzie spełniać tego wymogu.

Wykonywanie badań komercyjnych z wykorzystaniem infrastruktury zakupionej w module Infrastruktura B+R możliwe jest po okresie trwałości.

Czy instalacja fotowoltaiczna do produkcji energii elektrycznej w module Zazielenienie przedsiębiorstw może być kosztem kwalifikowalny?

Instalacja fotowoltaiczna do produkcji energii elektrycznej w module Zazielenienie przedsiębiorstw może być kosztem kwalifikowalnym w ramach następujących kategorii wydatków:

- **nabycie środków trwałych** (pozycja 7.3.3 w Przewodniku kwalifikowalności wydatków) które finansowane są z regionalnej pomocy inwestycyjnej. Taka sytuacja jest możliwa, jeśli zostanie spełniony warunek realizacji w module Zazielenienie przedsiębiorstw jednej z czterech form inwestycji początkowej, o której mowa w art. 2.pkt 49a – dostępne formy wskazane są również we wzorze wniosku o dofinansowanie – rodzaje inwestycji początkowej. Dodatkowo w takim przypadku, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:
 - głównym celem inwestycji w module nie jest wytwarzanie energii
 - wytwarzanie energii będzie miało miejsce tylko na własne potrzeby, a nie na sprzedaż (w tym przypadku sprzedaż lub oddawanie do sieci nie może przekroczyć 20%)
 - są to koszty, które związane są z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł.

Jeśli spełnione będą powyższe warunki całkowite koszty inwestycji w instalację OZE mogą być kosztem kwalifikowanym

Lub

- **dodatkowe koszty inwestycji – OZE** (referencyjne (pozycja 7.3.19 w Przewodniku kwalifikowalności) i wówczas kosztem kwalifikowalnym będzie różnica pomiędzy kosztem planowanej inwestycji i inwestycji referencyjnej, mniej przyjaznej środowisku, jednak porównywalnej pod względem technicznym. PARP nie przewiduje udostępnienia narzędzia określającego wartość inwestycji referencyjnej. Przy określeniu wartości inwestycji referencyjnej można wykorzystać np. opracowania i kalkulator przygotowane przez Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych (<http://ptez.pl/raporty>).

Rodzaj pomocy publicznej i maksymalna intensywność dofinansowania wskazane zostały w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki” - zał. 2 do „Regulaminu wyboru projektów” pkt. 7 Wydatki kwalifikowalne modułu zazielenianie przedsiębiorstw. Wnioskodawca sam powinien wskazać i uzasadnić w ramach jakiej kategorii jego instalacja fotowoltaiczna powinna zostać kwalifikowalna. W przypadku wyboru kategorii „Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (referencyjne)” w polu uzasadnienie wydatku oraz w polu metoda szacowania należy wskazać do jakiej inwestycji referencyjnej zostały porównane koszty planowanej inwestycji OZE, jaka jest wartość tej inwestycji i wskazać sposób wyliczenia różnicy stanowiącej koszty kwalifikowane.

Istnieje również możliwość **uznania całkowitego kosztu instalacji OZE** jako kosztu kwalifikowanego, jeśli mamy do czynienia z instalacją spełniającą definicję mikro instalacji, w stosunku do której nie istnieje obowiązek dokonywania porównania do inwestycji referencyjnej w kategorii Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (małe instalacje). Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii pod pojęciem mikro instalacji rozumie się instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW).

Czy inwestor ma wykazać potencjał do sfinansowania całego projektu, czy w montażu finansowym ma zagwarantować wkład własny, przy założeniu na przykład, że Wnioskodawca będzie finansował projekt z kredytu komercyjnego?

Zgodnie z opisem kryterium „Zdolność wnioskodawcy do finansowej realizacji projektu”, oceniana jest adekwatność źródeł finansowania projektu. Ocena obejmować będzie zdolność do sfinansowania projektu z uwzględnieniem dofinansowania. Zatem wymagane jest zapewnienie minimum wkładu własnego w toku realizacji projektu, przy jednoczesnym zapewnieniu płynności działalności przedsiębiorstwa. Dokumenty dotyczące potencjału finansowego

wnioskodawcy/inwestora mogą być istotne w przypadku pytań/wątpliwości Komisji Oceny Projektów (KOP), jednakże załączane mogą one być jedynie na wyraźne wezwanie KOP.

Czy istnieją ramy czasowe obejmujące wdrożenia innowacji przez MŚP w ramach ścieżki SMART? Np. ile miesięcy przed złożeniem wniosku innowacja mogła zostać stworzona.

Nie, nie istnieją ramy czasowe dotyczące terminu przeprowadzenia prac B+R, których wyniki mają być przedmiotem wdrożenia w module B+R. Należy jednak wziąć pod uwagę, że wyniki te mają dotyczyć innowacji na poziomie co najmniej kraju zatem należy taką innowacyjność wykazać. Im starsze wyniki, tym trudniej będzie to wykazać.

Czy jako współpraca w ramach projektu z organizacją badawczą może być uznane podwykonawstwo zaplanowane w module B+R?

Podwykonawstwo nie będzie uznawane za formę współpracy w kontekście kryterium rankingującego „Współpraca w związku z projektem”. Podwykonawstwo to zadanie zlecone, zainicjowane przez zleceniodawcę (strona silniejsza, określająca zakres zadania, harmonogram

i cenę) oraz realizowane zgodnie z warunkami zlecenia przez zleceniobiorcę (strona słabsza), który musi zaproponować konkurencyjną ofertę wykonania zlecenia.

Beneficjent (zleceniodawca) posiada pełnię praw związanych z przedmiotem zlecenia. Podwykonawstwo nie jest tym samym oparte na równości stron, albo odnoszenia obopólnych korzyści, co powinna zakładać współpraca.

Przedsiębiorstwa nawiązujące umowę współpracy deklarują dążenie do określonego celu - obie strony zobowiązują się do współdziałania na rzecz wyznaczonego celu oraz wykonywania obowiązków. Umowę o współpracy charakteryzuje stosunek oparty na zaufaniu i lojalności partnerów, w szczególności do zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa, powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej.

Zachowując również spójność z rozwiązaniami w projektach B+R i premii za skuteczną współpracę - podwykonawstwa nie uznaje się za (skuteczną) współpracę.

Czy jeden lub więcej elementów (etapów bądź zadań) modułu B+R może być zrealizowany poza RP? Czy w ramach modułu B+R możliwa jest realizacja części prac B+R poza terytorium Polski? Dotyczy to testów, które ze względu na niemożliwe do spełnienia w Polsce środowiskowe i klimatyczne wymagania realizacji badań (potrzebne są warunki naturalne zapewniające m. in. wysoki poziom nasłonecznienia) muszą być realizowane poza Polską.

Wsparcie jest udzielane firmom działającym na terenie RP, a we wniosku w polu "Miejsce realizacji" należy wskazać miejsce w RP, w którym będą realizowane prace B+R. Jeśli jest to siedziba firmy to należy wskazać siedzibę a także inne lokalizacje na terenie RP, jeśli badania będą prowadzone w różnych lokalizacjach w kraju. W uzasadnionych przypadkach w opisie zadań, należy wskazać dodatkowo lokalizację za granicą i uzasadnić dlaczego taka a nie inna lokalizacja jest konieczna i niezbędna do realizacji wybranego etapu badań (np. w związku z wybraniem podwykonawcy, który ma siedzibę poza RP). Będzie to podlegało ocenie w ramach kryterium Istota modułu.

Usługa polegająca na częściowej realizacji prac B+R poza terenem RP może być kwalifikowana do wsparcia w ramach kategorii wydatku 3.3.2. W „Przewodniku kwalifikowalności wydatków” w ramach kategorii: 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) kwalifikowalne są koszty badań wykonywanych na podstawie umowy oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu badawczo-rozwojowego. Ponadto w ramach kategorii 3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) możliwe będzie wykazanie kosztów związanych z kosztami transportu na miejsce badań, w przypadku w którym okaże się to niezbędne i konieczne do przeprowadzenia prawidłowej realizacji prac B+R oraz poniesienie ich będzie wynikało bezpośrednio z realizacji projektu.

Czy jeden podmiot gospodarczy może złożyć dwa różne wnioski w jednym naborze? Jeżeli tak, to jakie założenie przyjąć tworząc model finansowy? Oba modele niezależne od siebie? Czyli model A skonstruowany tak jakby modelu B nie było? I vice-versa?

Jest możliwość złożenia kilku wniosków w tym samym naborze, przy założeniu, że nie dotyczą tego samego projektu. Model finansowy musi być załącznikiem do każdego ze złożonych wniosków i skonstruowany pod dany projekt. W przypadku złożenia dwóch wniosków w naborze, model finansowy w „projekcie A” powinien uwzględniać dane z „projektu B” jako dane dotyczące działalności prognozowanej poza projektem.

Czy jeśli instytucja dopiero na etapie podpisania umowy o dofinansowanie będzie wymagała dodatkowego zabezpieczenia umowy (np. w postaci gwarancji bankowej), to będzie można ten koszt dopisać do projektu, czy należy na wszelki wypadek zaplanować taki wydatek już na etapie pisania wniosku?

Nie będzie można dopisać żadnych wydatków po zatwierdzeniu wniosku o dofinansowanie czyli na etapie podpisywania umowy. Warunki, kiedy dodatkowe zabezpieczenie jest wymagane określa wzór umowy o dofinansowanie.

Zabezpieczenie umowy jako wydatek kwalifikowany możliwe jest tylko w kategorii podatki i opłaty (pozycja 4.3.8 Przewodnika kwalifikowalności wydatków) w module Wdrożenie Innowacji. W innych modułach wydatek w postaci dodatkowego zabezpieczenia nie jest wydatkiem kwalifikowanym, nawet jeśli taka konieczność wystąpi.

Czy jeśli jest planowana do zakupu aparatura naukowo-badawcza i chcielibyśmy jako koszty kwalifikowalne ująć odpisy amortyzacyjne za wybrane miesiące, w których będzie wykorzystywana do prac, to czy konieczne jest przed zakupem tej aparatury przeprowadzenie postępowania ofertowego zgodnie z Wytycznymi (rozeznanie rynku/baza konkurencyjności)?

W przypadku kwalifikowania do wsparcia w module B+R odpisów amortyzacyjnych środków trwałych, jednym z warunków kwalifikowalności jest aby odpisy amortyzacyjne dotyczyły aparatury i sprzętu, zakupionych w sposób racjonalny i efektywny (tzn. po cenach rynkowych). Mając na uwadze powyższy warunek oraz fakt, iż wsparciu podlegać będą odpisy amortyzacyjne a nie stricte nabycie środków

trwałych, wnioskodawca nie musi w procedurze ich zakupu stosować zasady konkurencyjności.

Czy jeśli moduł B+R jest następstwem modułu Infrastruktura B+R to agenda badawcza modułu Infrastruktura B+R musi objąć cały moduł B+R oraz jeszcze 3 lata od zakończenia całego projektu (5 lat dla dużych)? Trwałość projektu zaczyna się od zakończenia całego projektu, a nie pojedynczego modułu.

Tak. Agenda badawcza musi obejmować co najmniej okres realizacji projektu oraz okres trwałości projektu.

Czy jest możliwe jednoczesne prowadzenie prac i ich rozliczenie w ramach 2 modułów: B+R i Wdrożenia Innowacji? W module Wdrożenie Innowacji przewidujemy prowadzić prace dotyczące zarówno nowego produktu będącego wynikiem tegoż modułu B+R jak i prace wdrożeniowe dotyczące innego projektu, dla którego będziemy posiadali wyniki badań. A zatem w początkowym okresie modułu Wdrożenie Innowacji (np. 3~6 miesiącach od uruchomienia B+R) planujemy zacząć wdrażać wyniki badań własnych z innego projektu, a dopiero potem (np. po ~1-1,5 roku) wyniki badań nad nowym innowacyjnym produktem uzyskane z prac badawczo-rozwojowych w module B+R. Nasze wątpliwości dotyczą kwestii zakupu gruntu i nieruchomości. Rozważamy np. zakup gruntu (działka) i wybudowanie na niej hali produkcyjnej (lub zakup starej hali i jej modernizację). Optymalnie byłoby móc to zrobić w miarę na początku projektu (np. 3~6 miesiącach od uruchomienia B+R, a nie dopiero po ukończeniu B+R), ale jak rozumiemy (być może błędnie) moduł B+R nie pozwala na rozliczenie zakupu gruntu (a wyłącznie na rozliczenie czynszu za dzierżawę gruntu lub uż. wieczyste gruntu) i nie pozwala też na rozliczenie Robót Budowlanych (czyli na wybudowanie na

tej działce hali lub modernizację starej hali) gdyż nie ma takiej pozycji w module B+R jak Roboty Budowlane. Stąd pytanie czy możemy zacząć rozliczać wydatki (np. na zakup nieruchomości) w ramach modułu Wdrożenia Innowacji przy równoległe trwającym jeszcze module B+R?

W module Wdrożenie innowacji nie jest możliwe jednoczesne uwzględnienie wdrożenia innowacji będącej wynikiem realizacji modułu B+R (w ramach tego samego projektu) oraz innowacji w oparciu o wyniki prac B+R zrealizowane poza projektem. W takim wypadu należy złożyć dwa oddzielne wnioski o dofinansowanie (pierwszy linearny, a drugi uwzględniający wdrożenie wyników prac B+R opracowanych poza projektem). W ramach modułu B+R nie ma możliwości sfinansowania zakupu nieruchomości oraz robót budowlanych. Nie ma przeszkód by zacząć realizację modułu wdrożeniowego przed zakończeniem realizacji modułu B+R. Przy czym zasady wypłaty środków w module Wdrożenie Innowacji przy jednoczesnym realizowaniu modułu B+R zostały szczegółowo opisane we wzorze umowy o dofinansowanie oraz w Szczegółowych warunkach realizacji każdego z modułów.

Czy jest możliwość wydruku wniosku o dofinansowanie w pdf z generatora wniosków w trakcie jego uzupełniania?

Tak, została wprowadzona taka funkcjonalność do Generatora Wniosków. Pole, wydruk PDF, widoczne jest obok pola Sprawdź poprawność i Zapisz.

Czy jest określona minimalna i maksymalna wartość projektu?

Nie ma minimalnej i maksymalnej wartości projektu, ale są limity dotyczące maksymalnej możliwej do otrzymania kwoty dofinansowania w ramach danej pomocy publicznej. Limity te wskazane są w Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 Priorytetu FENG (załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów).

Czy jest określone wymagane do spełnienia minimum punktowe konieczne do uzyskania do pozytywnej oceny w ramach kryteriów

rankingujących wspólnych dla projektu, a ponadto czy są określone jakiegokolwiek kryteria na etapie oceny warunków formalnych projektu?

Nie ma minimalnej wymaganej liczby punktów koniecznych do otrzymania dofinansowania. Zasady oceny i wyboru projektów określone są w Kryteriach wyboru projektów – kryteria wspólne i rankingujące.

Nie ma etapu oceny formalnej.

Czy kierownik B+R może być jednocześnie Kadrą zarządzającą modułem, jeśli stopień zaangażowania wynosiłby np. odpowiednio po 0,5 etatu?

Nie ma zakazu łączenia funkcji kierownika prac B+R oraz kierownika zarządzającego projektem. Natomiast zarówno kierownik B+R jak i kierownik projektu stanowi kadrę zarządzającą i koszty wynagrodzenia takich osób lub osoby, nie stanowią kosztów kwalifikowanych w pozycji 3.3.1 Personel projektu opisanej w Przewodniku kwalifikowalności, co zostało wprost w tymże Przewodniku wskazane.

Ponadto, jeśli ta sama osoba pełni różne funkcje w zespole projektowym, należy wpisać ją we wniosku o dofinansowanie (pola dotyczące zespołu projektowego) dwukrotnie i odrębnie określić jej zadania i zakres zaangażowania w kontekście danej funkcji (informacje zawarte w Instrukcji wypełniania wniosku) oraz wypełnić dodatkowo tabelę z doświadczeniem w zakresie Informacji o dotychczasowych zrealizowanych projektach.

Czy kierownik B+R może być jednocześnie Kadrą zarządzającą modułem, jeśli stopień zaangażowania wynosiłby np. odpowiednio po 0,5 etatu?

Nie ma zakazu łączenia funkcji kierownika prac B+R oraz kierownika zarządzającego modułem. Natomiast zarówno kierownik B+R jak i kierownik modułu stanowi kadrę zarządzającą i koszty wynagrodzenia takich osób, nie stanowią kosztów kwalifikowanych w pozycji 3.3.1 Personel projektu opisanej w Przewodniku kwalifikowalności wydatków, co zostało wprost w tymże Przewodniku wskazane.

Ponadto, jeśli ta sama osoba pełni różne funkcje w zespole projektowym, należy wpisać ją we wniosku o dofinansowanie (pola dotyczące zespołu projektowego)

dwukrotnie i odrębnie określić jej zadania i zakres zaangażowania w kontekście danej funkcji (informacje zawarte w Instrukcji wypełniania wniosku) oraz wypełnić dodatkowo tabelę z doświadczeniem w zakresie informacji o dotychczas zrealizowanych projektach.

Czy konieczne jest wykorzystanie wyników modułu przez nabywcę licencji/praw również w tym 5 letnim okresie?

Wnioskodawca jest zobowiązany do zapewnienia, iż nabywca praw do wyników/licencjobiorca wykorzysta wyniki we własnej działalności gospodarczej. Nabywca/licencjobiorca musi wprowadzić te wyniki badań do swojej działalności gospodarczej najpóźniej w terminie roku od daty zawarcia umowy sprzedaży praw do wyników tychże badań i prac/umowy udzielenia licencji na korzystanie z wyników tychże badań lub prac. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarto § 1 ust. 13 Szczegółowych warunków realizacji modułów - załącznik nr 1 do umowy o dofinansowanie.

Czy koszt gruntu jest kwalifikowalny do wysokości maks. 15% kosztów kwalifikowalnych modułu, w którym grunt będzie wykorzystywany, czy do wysokości maks. 15% całego projektu? Jak należy postąpić, jeśli grunt będzie wykorzystywany w kilku modułach? Czy można kwalifikować koszt tego samego gruntu do określonego limitu w każdym module, w którym jest niezbędny?

Zgodnie z zapisami podręcznika kwalifikowalności wydatków, w przypadku planowanego zakupu gruntu czy nieruchomości zabudowanej suma kwalifikowalnych kosztów gruntów oraz nieruchomości zabudowanych nie może przekroczyć 10 % lub 15% (w uzasadnionych w przewodniku o kwalifikowalności przypadkach) całkowitych wydatków kwalifikowalnych przewidzianych w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej, o których mowa w przypadku modułu Wdrożenie innowacji w pkt. 4.3.1-4.3.5 przewodnika kwalifikowalności wydatków, a w przypadku modułu Infrastruktura B+R w pkt. 5.3.1 - 5.3.5.

Limit ten jest weryfikowany odrębnie dla każdego modułu. Nie ma on związku z proporcją kwalifikowania wydatków w ramach dwóch wspomnianych modułów, a jedynie z limitem kosztów na wspomniany cel w ramach każdego modułu. Jeżeli grunt będzie wykorzystany w kilku modułach, należy uwzględnić jego koszt proporcjonalnie do stopnia wykorzystania w ramach danego modułu. Koszt zakupu gruntu może stanowić wydatek w danym module jeżeli w takim module przewidziano kategorię związaną z nabyciem gruntów. Szczegółowy wykaz kosztów kwalifikowalnych w ramach poszczególnych modułów został przedstawiony w załączniku nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów – Przewodnik kwalifikowalności wydatków.

Czy koszty fazy przygotowania do wdrożenia będą mogły być objęte dofinansowaniem w module B+R?

W ramach modułu B+R nie mogą być dofinansowane wydatki, które nie dotyczą bezpośrednio badań przemysłowych lub prac rozwojowych. Prace przedwdrozeniowe nie będą kwalifikowalne. Szerzej o kwalifikowalności wydatków w poszczególnych modułach można przeczytać w [Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki](#) stanowiącym załącznik 2 do [Regulaminu Wyboru Projektów](#).

Czy koszty pracy w agendzie badawczej są przypisane do modułu B+R czy modułu Infrastruktura? W module Infrastruktura nie znalazłem tego kosztu jako kwalifikowanego a ma on wpływ na koszty zwrotu przy kalkulacji wstępnej modułu Infrastruktura?

Wnioskodawca powinien zadeklarować koszty kwalifikowane do dofinansowania oddzielnie dla każdego modułu w Harmonogramie wydatków dotyczącym konkretnego modułu. Kategorie wydatków do każdego modułu zostały opisane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. W module Infrastruktura B+R nie wyodrębniono kategorii kosztów dotyczącej kosztów pracy.

Czy koszty ustanowienia takiego zabezpieczenia (np. w formie gwarancji bankowej czy też ubezpieczeniowej) mogą stanowić koszt kwalifikowany

w budżecie projektu? Jeśli tak to czy dofinansowanie jest w ramach pomocy de minimis (z intensywnością pomocy max 100%. Czy wystarczy takie zabezpieczenie dla równowartości najwyższej transzy zaliczki?

1. Tak, ale tylko w module Wdrożenie innowacji (pkt. 4.3.8 Podatki i opłaty w Przewodniku kwalifikowalności wydatków.
2. Dofinansowanie kosztów ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia w module Wdrożenie innowacji, finansowane jest wyłącznie z pomocy de minimis. Dofinansowanie wynosi maksymalnie 100% kosztów kwalifikowalnych.
3. Zgodnie z § 4 ust. 7 umowy o dofinansowanie, w przypadku, gdy łączna kwota zaliczki określona w Harmonogramie płatności przekracza kwotę wskazaną w rozporządzeniu w sprawie zaliczek (tzn. przekracza 10 mln zł), Beneficjent ustanawia dodatkowe zabezpieczenie w jednej lub kilku z form, o których mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie zaliczek, w wysokości odpowiadającej co najmniej najwyższej transzy zaliczki określonej w Harmonogramie płatności na okres najpóźniej od dnia złożenia wniosku o płatność pierwszej transzy zaliczki do upływu 6 miesięcy od dnia zakończenia okresu kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w § 5 ust. 1.

Czy kwalifikowalność kosztów „liczy” się od dnia złożenia wniosku? Kiedy planowane jest rozpoczęcie kontraktacji?

Wydatki można uznać za kwalifikowalne od dnia następującego po dniu złożenia wniosku z wyjątkami wskazanymi w Przewodniku kwalifikowalności wydatków (pozycje 7.3.23 oraz 9.3.11). Do dnia podpisania umowy o dofinansowanie Wnioskodawca ponosi koszty na własne ryzyko, natomiast jeśli będą one poniesione we wskazanych terminach oraz zgodnie z zasadami wyboru wskazanymi w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 to będą mogły być uznane za kwalifikowalne i w stosunku do nich będzie wypłacone dofinansowanie.

Czy limit wydatków na moduł B+R minimum 20% kosztów kwalifikowalnych całego projektu (a dla dużych jeszcze min. 1 mln zł) badane jest również na etapie realizacji projektu?

W przypadku realizacji projektu, który składa się z modułu B+R oraz innych modułów, w konkursie skierowanym do MSP warunek, aby budżet modułu B+R wynosił co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych całego projektu jest badany na etapie oceny projektu. Wtedy badana jest również racjonalność oraz zasadność każdego z wydatków, w każdym z modułów. Za racjonalne uznane będą wydatki które nie zostały m.in. sztucznie zawyżone, aby spełnić warunek, o którym mowa powyżej.

Jeśli zostaną uznane za nieracjonalne, w tym zakresie moduł (a w konsekwencji również projekt) otrzyma negatywną ocenę. W przeciwnym razie budżet projektu zostanie uznany za racjonalny a jego realizacja pod względem finansowym zasadna. Zatem jeśli w trakcie realizacji, w wyniku racjonalnego i zgodnego z warunkami umowy o dofinansowanie przebiegu projektu, wystąpią oszczędności lub/i obniżenie wartości budżetu a wartość kosztów kwalifikowanych w module B+R będzie niższa niż 20% kosztów kwalifikowanych całego projektu, nie będzie to miało wpływu na możliwość dalszej realizacji całego projektu.

Czy moduł wdrożeniowy i inne finansowane w ramach regionalnej pomocy publicznej będą mogły trwać dłużej niż 3 lata.

Okres realizacji projektu nie jest ograniczony czasowo, przy czym zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 nie może wykroczyć poza **31.12.2029 r.** Szerzej o kwalifikowalności wydatków w poszczególnych modułach można przeczytać w [Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki](#) stanowiącym załącznik 2 do [Regulaminu Wyboru Projektów](#).

Czy modulem Internacjonalizacja może zostać objęty produkt będący rezultatem modułu B+R, który zakłada wdrożenie wyników prac B+R poza projektem w okresie do 5 lat od daty zakończenia realizacji modułu?

Tak, modulem Internacjonalizacja może zostać objęty produkt będący rezultatem modułu B+R, który zakłada wdrożenie wyników prac B+R poza projektem w okresie do 5 lat od daty zakończenia realizacji modułu. Należy jednak zwrócić uwagę, że przedmiotem promocji może być produkt (wyniki prac B+R) w formie gotowego know-how np. specyfikacji technicznej dotyczącej danej technologii czy produktu lub usługi wdrożenia opracowanych rozwiązań. Produkt (wyrób lub usługa) będący przedmiotem umiędzynarodowienia lub ochrony własności przemysłowej musi spełniać wymagania wskazane w opisie kryterium „Istota modułu”, które będą przedmiotem oceny.

Czy moduły muszą wynikać jeden z drugiego?

Projekt może składać się maksymalnie z siedmiu różnych modułów. Moduły w ramach projektu mogą być realizowane w sposób **linearny** (realizacja danego modułu jest kontynuacją innego modułu) lub **nielinearny** (moduły realizowane niezależnie). Zatem realizacja danego modułu nie musi być uzależniona od realizacji innego modułu. Przy czym działania zaplanowane w module Kompetencje muszą wspierać realizację zadań w pozostałych modułach projektu.

Czy możliwe jest przekazanie dofinansowania w formie zaliczki?

Tak, ale łączna kwota dofinansowania w formie zaliczki nie może przekroczyć **90%** całkowitej kwoty dofinansowania Projektu, przy czym jednorazowa transza zaliczki nie może być wyższa niż **40%** wartości dofinansowania.

Czy możliwe jest umieszczenie w module wdrożenia wydatków związanych z zazielenieniem (np. panele fotowoltaiczne z magazynem energii, gdy te panele związane są z zasilaniem w energię elektryczną linii produkcyjnej)?

Wydatki związane z zazielenianiem, w tym instalacja paneli FV w zakresie produkcji energii z OZE, mogą być finansowane w ramach modułu Wdrożenie innowacji, jeśli bezpośrednio związane są z celem inwestycji i nie wykraczają poza jego zapotrzebowanie.

Czy możliwe jest umieszczenie w module wdrożenia wydatków związanych z zazielenieniem (np. panele fotowoltaiczne z magazynem energii), gdy te panele związane są z zasilaniem w energię elektryczną linii produkcyjnej?

Tak. Pod warunkiem, że wydatki te są niezbędne i związane ściśle z wdrożeniem innowacji. Przy czym należy mieć na uwadze, że koszty związane z produkcją energii mogą być sfinansowane w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (czyli pozycje od 4.3.1 do 4.3.5 w Przewodniku kwalifikowalności wydatków załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów) mogą być uznane za kwalifikowane tylko pod warunkiem, że spełnione są łącznie 3 warunki:

1. wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem projektu (większość kosztów nie powinna być związana z wytwarzaniem energii)
2. zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, co oznacza, że celem jest zużycie wytworzonej energii na potrzeby własne, a więc maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane (na podstawie analizy ex ante)
3. w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze energii, będą uznane za kwalifikowane czyli np. produkcja z OZE lub wysokosprawna kogeneracja (ale nie np. zasilanie silnikiem wysokosprężonym).

Czy możliwe jest w jednym projekcie staranie się o dofinansowanie np. dwóch lub więcej przedsięwzięć badawczych (w ramach modułu B+R) dotyczących opracowania różnych nowych innowacyjnych produktów o różnych funkcjonalnościach i przeznaczeniu? Które będą realizowane w ramach tworzonej w projekcie infrastruktury B+R?

Aktualizacja odpowiedzi 30.05.23

Tak, jest to możliwe. W ramach modułu B+R mogą być realizowane dwa lub więcej przedsięwzięcia badawcze, jednak proszę mieć na uwadze, iż dla każdego z nich należy wykazać innowacyjność co najmniej w skali kraju. Ponadto w przypadku realizacji modułu Infrastruktura B+R należy pamiętać, że dofinansowanie mogą otrzymać inwestycje w infrastrukturę niezbędną do realizacji agendy badawczej. Agenda badawcza może obejmować wiele innowacji, przy czym każda z nich musi cechować się co najmniej krajowym poziomem innowacyjności. Agenda badawcza musi obejmować również okres trwałości, zatem nie może ona obejmować jedynie zadań zaplanowanych w module B+R, ponieważ moduł ten musi być zrealizowany w okresie realizacji projektu.

~~Tak, jest to możliwe. W ramach modułu B+R mogą być realizowane dwa lub więcej przedsięwzięcia badawcze, jednak proszę mieć na uwadze, iż dla każdego z nich należy wykazać innowacyjność co najmniej w skali kraju. Ponadto w przypadku realizacji modułu Infrastruktura B+R należy pamiętać, że dofinansowanie mogą otrzymać inwestycje w infrastrukturę niezbędną do realizacji agendy badawczej.~~

Czy możliwe jest wykazanie wkładu własnego w postaci zysku przyszłych okresów? Przykładowo - Wnioskodawca w ciągu ostatnich 3 lat uzyskał 3,6 mln PLN zysku, zatem średnioroczny zysk to 1,2 mln PLN. Zatem czy w projekcie planowanym na 4 lata można uwzględnić zysk z przyszłych okresów w wysokości 4,8 mln PLN (czterokrotność zysku średniorocznego z 3 ostatnich lat)?

Możliwe jest finansowanie projektu z zysków przyszłych okresów, tzn. wnioskodawca nie musi na dzień składania wniosku posiadać środków finansowych na pokrycie całego wkładu własnego. W modelu finansowym wnioskodawca przedstawia prognozy związane z finansowaniem projektu, a plan zapewnienia środków finansowych musi być realistyczny i wiarygodny.

Czy możliwe jest zakwalifikowanie odpisów amortyzacyjnych od aparatury naukowo-badawczej, która została zakupiona przed

rozpoczęciem realizacji projektu? Odpisy byłyby kwalifikowalne podczas realizacji projektu oczywiście tylko za wybrane miesiące, w których byłyby wykonywane konkretne prace na tej aparaturze w danym etapie prac?

Wnioskodawca może zakwalifikować koszty amortyzacji środków trwałych zakupionych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Przesłanki, które muszą być spełnione łącznie, żeby koszt odpisów amortyzacyjnych stanowił wydatek kwalifikowalny wymieniono w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków” stanowiącym załącznik nr 2 do Regulaminu Konkursu (kategoria 3.3.3).

Czy możliwe jest, aby ten sam wydatek był współfinansowany w ramach różnych modułów? Przykładowo: firma zakupi sprzęt badawczy za 1 mln PLN w ramach modułu Infrastruktura B+R, ale przez rok sprzęt ten będzie wykorzystywany w ramach modułu prace B+R (odpisy amortyzacyjne). Oczywiście nie dojdzie do podwójnego finansowania, ale czy taki model wykazywania wydatków jest dopuszczalny?

Nie jest możliwe sfinansowanie zakupu środka trwałego w module Infrastruktura B+R, i jednocześnie kwalifikowanie do wsparcia jego odpisów amortyzacyjnych w module B+R. W kategorii 3.3.3 Amortyzacja (aparatura i sprzęt) modułu B+R jest wskazane, że odpisy amortyzacyjne aparatury naukowo – badawczej mogą być kwalifikowalne, jeśli spełniają wyszczególnione w Przewodniku warunki, w tym: g) zakup aparatury i sprzętu nie był współfinansowany ze środków dotacji krajowej lub środków unijnych oraz h) zakup aparatury i sprzętu nie został rozliczony ani przedstawiony do rozliczenia jako koszt kwalifikowalny projektu.

Czy można rozpocząć realizację modułu wdrożeniowego przed zakończeniem realizacji modułu B+R? (np. przy założeniu ponoszenia kosztów realizacji wdrożenia na własne ryzyko i refundacji tych kosztów po zakończeniu modułu B+R).

Tak, przy czym zasady wypłaty środków w module Wdrożenie Innowacji przy jednoczesnym realizowaniu modułu B+R zostały szczegółowo opisane we wzorze umowy o dofinansowanie oraz w Szczegółowych warunkach realizacji każdego z modułów.

Czy można sprzedać wyniki badań z agendy badawczej po zakończeniu okresu trwałości?

Tak, po okresie trwałości.

Czy można, w kontekście oceny projektu w ramach kryterium rankingującego „Współpraca w związku z projektem”, wykazać współpracę z podmiotem, który jest jednocześnie podwykonawcą w projekcie, ale w ramach tej współpracy wykazywanej kryterium „Współpraca....” jest zawarta inna umowa?

Nie jest to wykluczone, jeśli obszary podwykonawstwa i współpracy są różne.

Czy na pewno badanie stanu techniki nie jest wymagane przed złożeniem wniosku?

W Kryterium „Istota modułu” będzie podlegać ocenie m.in.:

- czy problem badawczy/technologiczny został poprawnie zidentyfikowany (w kontekście aktualnego stanu wiedzy na świecie) i precyzyjnie określony;
- czy proponowana metoda badawcza, w tym dobór technik i narzędzi badawczych, jest adekwatna (wystarczająca i uzasadniona) do rozwiązania problemu badawczego/technologicznego i prowadzi do osiągnięcia celu modułu.
- czy prace B+R uwzględnione w ramach zadań modułu są jasno sprecyzowane, niezbędne, adekwatne i układają się w logiczną całość a także czy harmonogram jest realistyczny i adekwatny do zakresu prac oraz umożliwia osiągnięcie zakładanych rezultatów.

W związku z powyższym stan wiedzy na świecie musi być uwzględniony przy ocenie, a co za tym idzie należy wykazać we wniosku, że Wnioskodawca dokonał przeglądu

odnośnie podobnych rozwiązań, aby uprawdopodobnić niezbędność, adekwatność procesu badawczego oraz możliwość osiągnięcia rezultatów.

Podsumowując, Wnioskodawca nie musi badać stanu techniki korzystając z usług rzeczownika patentowego w celu uzyskania sprawozdania o stanie techniki, jednak musi zweryfikować, czy rozwiązanie, które ma zamiar opracować, nie zostało wcześniej opracowane/wdrożone oraz nie naruszy praw własności intelektualnej podmiotów trzecich i należy to potwierdzić we wniosku w stosownych polach.

Czy należy dostarczać listy intencyjne dotyczące popytu na nowy produkt?

Nie. Wszystkie informacje dotyczące popytu powinny być zawarte w treści wniosku o dofinansowanie. W przypadku wątpliwości, co do treści przedstawionych we wniosku o dofinansowanie eksperci dokonujący oceny projektu będą mogli wezwać Wnioskodawcę do dostarczenia dodatkowych dokumentów.

Czy należy wybrać podwykonawców prac B+R przed złożeniem wniosku? Jeśli tak czy wystarczy aby byli to podwykonawcy konieczni do osiągnięcia pierwszego kamienia milowego, czy też należy to potraktować szerzej?

Co do zasady podwykonawca może zostać wybrany po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy, prace B+R powierzone podwykonawcy są krytyczne dla osiągnięcia celu modułu B+R, wybór podwykonawcy musi zakończyć się przed złożeniem wniosku. Wnioskodawca musi posiadać umowę warunkową z podwykonawcą. (...)”. Jednocześnie wybrani podwykonawcy muszą zapewnić osiągnięcie wszystkich kamieni milowych, do których rezultaty ich prac będą niezbędne. Zatem nie możemy rozgraniczyć tego przypadku tylko w zakresie realizacji pierwszego kamienia milowego.

Czy należy zrobić jedno zadanie na całe koszty pośrednie w module B+R, czy oddzielnie na badania przemysłowe i prace rozwojowe?

W harmonogramie rzeczowo-finansowym, w module B+R, wszystkie koszty pośrednie należy ująć w jednej pozycji (jedna kwota) w zadaniu dotyczącym wyłącznie kosztów pośrednich. Dla kosztów pośrednich proszę utworzyć zadanie pt. „Koszty pośrednie” i wszystkie koszty pośrednie ująć w jednej pozycji w tym zadaniu. Koszty pośrednie będą rozliczane proporcjonalnie do zatwierdzonych bezpośrednich kosztów prac B+R. Sposób wyliczenia wartości kosztów pośrednich oraz ich dofinansowania został wskazany w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie (str. 55-56).

Czy nowe określenie innowacji biznesowej (wcześniej innowacja procesowa) jest tylko dostosowaniem terminologii czy też zmodyfikowany jest również zakres tego określenia?

Zgodnie z [Kryteriami Wyboru Projektów](#) stanowiącymi załącznik nr 3 do [Regulaminu Wyboru Projektów](#) w przypadku innowacji w procesie biznesowym wsparcie mogą uzyskać projekty, w których rezultatem prac B+R będą innowacje w procesie biznesowym dotyczące funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług. Zgodnie z powyższym wsparcie nie zostanie udzielone na realizację prac B+R, których rezultatem będzie innowacja w procesie biznesowym dotycząca innych funkcji przedsiębiorstwa, np. dystrybucji i logistyki, marketingu i sprzedaży, systemów informacyjno-komunikacyjnych.

Powyższe rozumienie „innowacji w procesie biznesowym” dotyczy modułu B+R, Wdrożenia Innowacji oraz Infrastruktury B+R.

W pozostałych modułach fakultatywnych „innowacja w procesie biznesowym” jest rozumiana w pełnym znaczeniu (czyli nie tylko zawężona do funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług) zgodnie z [Oslo Manual 2018](#).

Czy okres trwałości dla pierwszego zrealizowanego modułu wynosi 3 lata od zakończenia realizacji pojedynczego modułu czy też od realizacji całego projektu?

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się zachować trwałość projektu, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego, tj. przez okres 3 lat od zakończenia realizacji projektu z uwzględnieniem szczegółowych warunków realizacji modułów określonych w załączniku nr 1 do Umowy. Trwałość projektów objętych dofinansowaniem w ramach FENG będzie zatem liczona od momentu zakończenia realizacji ostatniego z modułów objętych wnioskiem o dofinansowanie.

Czy osoby zatrudnione u Wnioskodawcy na podstawie umowy B2B są kwalifikowalne jako personel projektu?

Osoby współpracujące z Wnioskodawcą na podstawie umowy B2B są kwalifikowalne w kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo).

Czy panele fotowoltaiczne na planowanym centrum B+R i ocieplenie starego, przemysłowego budynku można rozliczyć jako efektywność energetyczną lub zazielenienie z pomocy środowiskowej? Jak to zrobić prawidłowo?

W kontekście wydatków związanych z zakupem i instalacją urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, należy wziąć pod uwagę, że taki rodzaj wydatków może być uznany za kwalifikowany w ramach różnych rodzajów pomocy publicznej w różnych modułach: w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (moduły: Wdrożenie Innowacji, Cyfryzacja, Infrastruktura B+R oraz Zazielenianie) oraz - w ramach pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych (moduł: Zazielenianie przedsiębiorstw). W przypadku korzystania z finansowania inwestycji w postaci instalacji FV w ramach Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej (kategoria wydatku: środki trwałe/dostawy wskazana m.in. w pozycji 4.3.3; 5.3.3; 6.3.3; 7.3.3 Przewodnika) wydatek taki musi być niezbędny do realizacji celu modułu i jednocześnie musi być związany z przedsięwzięciem będącym inwestycją początkową. Czyli przykładowo jeśli w module Infrastruktura B+R budowana jest hala na potrzeby wprowadzenia na rynek innowacyjnego produktu i ta hala będzie zasilana instalacją OZE, to koszty instalacji będą uznane za wydatki kwalifikowalne w pozycji – środki trwałe/dostawy. Wtedy nie mamy do czynienia z rozróżnieniem na wydatki wyodrębnione i

referencyjne. Dodatkowo muszą być spełnione łącznie następujące warunki: a) wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem modułu (większość kosztów nie powinna być związana z wytwarzaniem energii) b) zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, co oznacza, że celem jest zużycie wytworzonej energii na potrzeby własne, a więc maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane (na podstawie analizy ex ante) c) w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze energii, będą uznane za kwalifikowane czyli np. produkcja energii z OZE. W przypadku realizacji inwestycji w panele FV w module Zazielenienie przedsiębiorstw, oprócz możliwości sfinansowania takiego wydatku w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (kategoria wydatku wskazana w pozycji 7.3.3 Przewodnika), wydatek taki może być uznany za kwalifikowany w ramach pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych (kategoria wydatku opisana w pozycji 7.3.19 lub 7.3.20. W takim przypadku nie muszą być spełnione warunki w kontekście regionalnej pomocy inwestycyjnej, tj. nie ma ograniczeń, jeśli chodzi o wielkość produkcji energii oraz ilości sprzedanej energii do sieci, ale wskazane są inne warunki, m.in. fakt, że inwestycja będzie dotyczyła tylko i wyłącznie kosztów związanych z ochroną środowiska. Natomiast co do zasady zakup nowej instalacji fotowoltaicznej (niebędącej mikro instalacją) może być kwalifikowany w ramach kategorii 7.3.19 Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (referencyjne) i należy ją zawsze porównać do innej instalacji mniej przyjaznej środowisku. Do określenia takiej inwestycji i obliczenia różnicy pomiędzy inwestycją planowaną (wydatek na nową instalację FV) a inwestycją referencyjną, Wnioskodawcy mogą pomocniczo wykorzystywać kalkulator opracowany w ramach Analizy w zakresie instalacji referencyjnych dla OZE i wysokosprawnej kogeneracji dostępną na stronie funduszy europejskich np. opracowania i kalkulator przygotowane przez Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych (<http://ptez.pl/raporty>). Natomiast jeśli instalacja związana z wytwarzaniem energii z OZE spełnia definicję mikro instalacji o której mowa w Przewodniku kwalifikowalności wydatków (pozycja 7.3.20) w stosunku do której nie istnieje obowiązek dokonywania porównania do inwestycji referencyjnej w kategorii Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (małe instalacje). Zgodnie z Ustawą z

dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii pod pojęciem mikro instalacji rozumie się instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW). Dla instalacji o wartościach przekraczających wskazane w ww. definicji, należy stosować inwestycje referencyjną posiłkując się opracowanym w ramach Analizy kalkulatorem. Możliwy jest też zakup środków trwałych w ramach pomocy inwestycyjnej na środki wspierające efektywność energetyczną (art. 38 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) o ile zwiększają efektywność energetyczną. Zgodnie z przewodnikiem kwalifikowalności wydatków są to koszty wymienione w punktach od 7.3.14 do 7.3.15. Wybór odpowiedniego sposobu finansowania uzależniony jest od możliwości wyodrębnienia kosztów wydatku. Należy wskazać, że kwalifikowane są tylko i wyłącznie koszty dodatkowe, konieczne i bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, o której mowa w art. 2 ust. 103 ww. rozporządzenia. Wydatków, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, nie uznaje się za kwalifikowalne. Pomoc nie może zostać przyznana w przypadku, gdy usprawnienia związane z osiągnięciem wyższej efektywności energetycznej są realizowane w celu zapewnienia przestrzegania przez wnioskodawcę już przyjętych norm unijnych, nawet jeżeli normy te jeszcze nie obowiązują.

Czy parking dla pracowników jest kosztem kwalifikowanym w ramach budowy hali? Czy ogrodzenie działki na której jest hala produkcyjna jest kwalifikowane?

W przewodniku kwalifikowalności wydatków brak jest wyłączenia ze wsparcia konkretnych prac budowlanych. Zatem co do zasady parking dla pracowników oraz ogrodzenie działki mogą być wydatkiem kwalifikowalnym z regionalnej pomocy inwestycyjnej w kategorii Roboty budowlane np. w module Wdrożenie innowacji pozycja 4.3.4 z Przewodnika kwalifikowalności wydatków. Jednak muszą to być wydatki niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją modułu. Natomiast ocena

racjonalności i zasadności wydatków z punktu widzenia zakresu i celu modułu będzie dokonywana w ramach kryterium Istota modułu.

Czy PARP będzie wymagał pełnej dokumentacji kosztów pośrednich do wglądu? Z dokumentacji konkursowej wynika, że nie. Chcę się upewnić czy koszty np. księgowości, mediów wyliczać na lata czy będę miał w tej kwestii pewną elastyczność.

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków, koszty pośrednie rozliczane są metoda ryczałtową i stanowią 25% kwalifikowanych kosztów bezpośrednich dotyczących modułu B+R z wyjątkiem usług zewnętrznych (podwykonawstwo). Kwoty ryczałtowe to jedna z uproszczonych metod rozliczania wydatków. Zgodnie z § 2 ust. 21 umowy o dofinansowanie, wydatki rozliczone za pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków są traktowane jako wydatki poniesione. Beneficjent nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów na potwierdzenie poniesienia wydatków. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 19 umowy o dofinansowanie, w przypadku rozliczenia wydatków w formie stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych, warunkiem wypłaty dofinansowania lub zatwierdzenia wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę jest osiągnięcie wskaźników produktu właściwych do rozliczenia stawki jednostkowej lub osiągnięcie wskaźników produktu lub wykonanie zadań właściwych dla kwot ryczałtowych określonych w załączniku 1 do Umowy. Rozliczenie wydatków polega na wykazaniu we wniosku o płatność wykonania zadań i osiągnięcia wskaźników produktu właściwych do rozliczenia stawki jednostkowej lub kwoty ryczałtowej lub na zwrocie niewykorzystanych środków w przypadku nieosiągnięcia wskaźników i niewykonania zadań.

Czy planowane jest podpisywanie tzw. warunkowych umów o dofinansowanie, których wejście w życie uzależnione będzie od spełnienia danych warunków np. przedstawienia umowy pożyczki czy kredytu?

Warunki te zostały uregulowane w § 2 ust. 8 - 10 umowy o dofinansowanie. Beneficjent zobowiązany będzie do dostarczenia przed pierwszą wypłatą dofinansowania dokumentów wskazanych w § 2 ust. 8 - 9 umowy.

Czy podpisanie przez wnioskodawcę przed złożeniem wniosku umowy warunkowej z podwykonawcą prac B+R, które są objęte dofinansowaniem, jest rozpoczęciem realizacji projektu i w związku z tym przesądza o braku spełnienia kryterium „Projekt spełnia efekt zachęty?”. Koszty prac B+R realizowanych na podstawie takiej umowy, po spełnieniu warunku będą kosztami objętymi dofinansowaniem w module B+R.

Podpisanie umowy warunkowej z podwykonawcą lub członkiem zespołu projektowego nie będzie stanowiło rozpoczęcia realizacji projektu, nawet jeśli koszt ich zadań jest objęty dofinansowaniem. Umowa warunkowa, tj. zawierająca warunek uzależniający czas jej wejścia w życie od zdarzenia przyszłego i niepewnego nie stanowi zaciągnięcia prawnie wiążącego zobowiązania, a tym samym nie stanowi wcześniejszego rozpoczęcia projektu. Jak wskazano w Instrukcji wypełniania wniosku za rozpoczęcie realizacji projektu uznaje się rozpoczęcie prac B+R. Jednocześnie trzeba potwierdzić, że nie są kwalifikowane koszty czynności przygotowawczych, czyli w tym przypadku koszty związane z podpisaniem takiej umowy warunkowej.

Czy podwykonawstwo może być realizowane zdalnie? Nasz zespół od lat pracuje zdalnie i mam zaufanie, że nie będzie to miało wpływu na projekt.

W dokumentacji konkursowej nie jest zabronione by zadania realizowane w ramach podwykonawstwa były realizowane zdalnie. Będzie to zależało od specyfiki zadań zaplanowanych w module. Dodatkowo, należy wskazać, że będzie to również przedmiotem oceny.

Czy podział procentowy (np. 30% - 70%) kosztów pracy na moduły B+R i praca w agencji badawczej jest dowolny? Czy koszty pracy w tych

modułach dostosowujemy do mapy pomocy regionalnej, jeżeli oba moduły są w różnych województwach o różnej intensywności wsparcia?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków w module B+R wskazano, że limit na podwykonawstwo, tzn.: wartość prac realizowanych na zasadzie podwykonawstwa wynosi 70% kosztów kwalifikowalnych badań przemysłowych i prac rozwojowych ponoszonych w module B+R. Jednocześnie należy wskazać, że w module B+R nie ma możliwości finansowania w ramach Regionalnej pomocy inwestycyjnej, a wszelkie kategorie zostały opisane w ww. przewodniku.

Czy poziom % zwrotu części dotacji jest liczony po realnych przychodach osiągniętych w okresie referencyjnym, czy bazuje tylko na założeniach przyjętych do Wniosku o dofinansowanie?

Zgodnie z § 2 ust. 7 załącznika nr 1 do umowy o dofinansowanie, kwota dotacji warunkowej do zwrotu obliczana jest na podstawie sumy przychodów wygenerowanych w wyniku realizacji modułu Wdrożenie innowacji w okresie referencyjnym wynoszącym 4 lata. Zatem do wyliczenia wskaźnika R służącego określeniu kwoty dotacji zwrotnej, przyjmuje się przychody rzeczywiście wygenerowane w wyniku realizacji modułu Wdrożenie innowacji. Szczegółowe informacje dotyczące dotacji warunkowej, w tym o poziomie części zwrotnej i części bezzwrotnej, zostały zawarte w § 3a umowy o dofinansowanie oraz w załączniku nr 1 do umowy o dofinansowanie.

Czy praca wykonywana przez wykonawcę (będzie on realizował wspólnie z pozostałymi członkami B+R zadanie) powinna zostać sztucznie wydzielona do osobnego zadania ?Dla zadania realizowanego zarówno przez osoby z kategorii personel projektu, jak i podwykonawcę, należy dodać dwa rodzaje wydatków: dla kategorii Personel projektu i kategorii Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo), co jest zgodne z Instrukcją wypełniania wniosku, która wskazuje, że do każdego zadania należy wskazać wydatki (poprzez przycisk „Dodaj wydatek”), które

wnioskodawca planuje ponieść w związku z realizacją danego zadania. Praca podwykonawcy nie powinna być wydzielana do osobnego zadania, lecz do osobnego wydatku danego zadania.

Dla zadania realizowanego zarówno przez osoby z kategorii personel projektu, jak i podwykonawcę, należy dodać dwa rodzaje wydatków: dla kategorii Personel projektu i kategorii Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo), co jest zgodne z Instrukcją wypełniania wniosku, która wskazuje, że do każdego zadania należy wskazać wydatki (poprzez przycisk „Dodaj wydatek”), które wnioskodawca planuje ponieść w związku z realizacją danego zadania. Praca podwykonawcy nie powinna być wydzielana do osobnego zadania, lecz do osobnego wydatku danego zadania.

Czy projekt musi być opłacalny w okresie trwałości czyli w minimalnym okresie na który należy przygotować prognozy finansowe?

Nie. Prognoza opłacalności projektu może wykraczać poza okres trwałości.

Czy projekt, który jest w ocenie w innym konkursie może być złożony jednocześnie w ramach FENG?

Tak, natomiast nie można otrzymać dofinansowania na te same wydatki w ramach dwóch różnych umów o dofinansowanie.

Czy promesy są potrzebne na dzień składania wniosku i na jakie kwoty?

Na etapie składania wniosku nie są wymagane promesy, jedynym załącznikiem jest model finansowy. Natomiast jeśli eksperci oceniający będą mieli wątpliwości co do zdolności do sfinansowania projektu przez Wnioskodawcę na podstawie informacji zawartych we wniosku oraz w modelu finansowych to mogą w trakcie oceny poprosić o dołączenie wybranych dokumentów (promesy, umowy pożyczki, itd.).

Czy prototyp który powstanie w module B+R będzie można zbyć lub wykorzystywać komercyjnie (w uzasadnionych przypadkach)? Czy będzie się to wiązało ze zwrotem dofinansowania?

Prototyp, którego budowa/stworzenie (koszty materiałów, surowców, wytworzenia) będzie przedmiotem dofinansowania w module B+R, będzie można sprzedać lub będzie mógł stanowić przedmiot licencji. W takich przypadkach jednak wnioskodawca będzie musiał zapewnić, że nabywca praw do wyników/licencjobiorca wykorzysta wyniki we własnej działalności gospodarczej, tj. w szczególności rozpocznie produkcję innowacyjnych produktów/ świadczenie usług/zastosuje nową technologię w prowadzonej działalności.

Ponadto zgodnie z definicją eksperymentalnych prac rozwojowych (art. 2 ust. 86 rozporządzenia 651/2014 KE) budowa prototypu, który będzie wykorzystywany komercyjnie, możliwa jest do dofinansowania tylko w przypadku, gdy Wnioskodawca wykaże, że jest on produktem końcowym z konieczności, bo jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył tylko do demonstracji i walidacji.

Więcej szczegółów w Kryteriach wyboru projektów dostępnych na stronie internetowej PARP w zakładce [„Dokumenty”](#) ścieżki SMART.

Czy przedsiębiorstwo składające wniosek w naborze musi wykazać jakiś przychód, obrót albo czas działalności przed złożeniem wniosku?

Nie, żaden z tych parametrów nie jest wymagany.

Czy przerwanie modułu B+R (który jest modułem obligatoryjnym) z powodu niespełnienia kamienia milowego oznacza, że warunek realizacji obligatoryjnego modułu B+R jest spełniony?

Warunki dotyczące sytuacji, kiedy może nastąpić rezygnacja lub przerwanie realizacji modułu B+R określa wzór umowy o dofinansowanie oraz załącznik nr 1 do tejże umowy.

Czy punkty za współpracę w kryterium rankingującym „Współpraca w związku z projektem” zostaną przyznane, jeśli Spółka współpracuje z jednostką naukową poza projektem?

W kryterium „Współpraca w związku z projektem” ocenie podlega, czy **w trakcie realizacji projektu** wnioskodawca będzie współpracował z organizacją badawczą lub organizacją pozarządową, a współpraca ta przyniesie wymierne korzyści wynikające z wybranej formy współpracy. **Zakres współpracy musi w sposób bezpośredni wpisywać się w zadania przewidziane w projekcie** i być potwierdzony umową.

Tym samym, współpraca powinna być związana z projektem (umowy ramowe, nie wskazujące na związek z projektem, nie spełniają tego wymogu) i odbywać się w trakcie realizacji projektu, **lecz nie powinna stanowić kosztu kwalifikowanego**.

Wskazać należy, iż dokument dotyczący współpracy nie jest załącznikiem do wniosku o dofinansowanie, jednakże ekspert oceniający projekt może poprosić o przedstawienie takiego dokumentu podczas oceny.

Czy środki trwałe kupowane w module Wdrożenie innowacji a używane również w module B+R mogą być rozliczone częściowo w module B+R (w ramach amortyzacji środków trwałych) oraz częściowo w module Wdrożenie innowacji (w ramach zakupu środków trwałych)?

Zapisy Przewodnika kwalifikowalności wydatków (załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru projektów) wskazują, że kosztów amortyzacji sprzętu nie można rozliczyć w module B+R, jeśli zakup tego sprzętu jest przedstawiany do rozliczenia w projekcie, czyli w tym przypadku w module Wdrożenie innowacji. Powyższe wynika wprost z Wytycznych dotyczących kwalifikowalności na lata 2021-2027: zgodnie z podrozdziałem 2.3 wytycznych niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków. Podwójne finansowanie oznacza w szczególności rozliczenie kosztów amortyzacji środka trwałego uprzednio zakupionego z udziałem środków UE.

W związku z powyższym nie ma możliwości rozliczenia kosztów amortyzacji środka trwałego w module B+R, jeśli został on zakupiony w module Wdrożenie innowacji i będzie jednocześnie używany zarówno do realizacji prac B+R, jak i do wdrożenia.

Czy środki trwałe zakupione w ramach modułu infrastruktura B+R mogą być wykorzystywane w działalności komercyjnej?

Nie w okresie realizacji agendy badawczej. Agenda badawcza, zgodnie z zapisem w kryterium „Istota modułu” w module Infrastruktura B+R musi obejmować co najmniej okres realizacji projektu oraz okres trwałości który dla MSP oznacza 3 lata od zakończenia projektu (nie modułu Infrastruktura B+R).

Czy taki sposób finansowania inwestycji jest zgodny z kryterium?

Kryterium „Zdolność wnioskodawcy do finansowej realizacji projektu” nie definiuje oraz nie ogranicza zewnętrznych źródeł finansowania projektu. Zatem finansowanie projektu ze środków pochodzących od inwestora jest możliwe, przy czym należy pamiętać o tym, że założenia z tym związane muszą być realne i wiarygodne.

Czy Umowa z inwestorem w której będzie określone, że inwestor zapewni środki na wkład własny oraz finansowanie na projekt w sytuacji, gdy będzie opóźnienie w wypłacie środków - będzie traktowane jako spełnienie kryterium w zakresie punktów ? Projekt ma zapewnione finansowanie – trzeba zapewnić finansowanie na całość projektu, czyli koszty kwalifikowane i niekwalifikowane oraz VAT wkład własny

Zgodnie z kryteriami wyboru projektów – kryteria wspólne i rankingujące ocena zdolności do sfinansowania projektu zostanie dokonana na podstawie analizy przedstawionej w Modelu finansowym, którego wzór stanowi załącznik do Regulaminu wyboru projektów. W związku z tym Wnioskodawca w dokumentacji projektowej powinien przedstawić informacje o jego zdolności do finansowej realizacji projektu. Jeżeli zamierza korzystać z zewnętrznych źródeł finansowania projektu powinien taki aspekt uwzględnić w modelu finansowym w dedykowanych do tego polach oraz w polu komentarz w modelu przedstawić szczegółowe założenia takiego finansowania. Sposób prezentacji finansowania projektu w modelu finansowym został przedstawiony w Instrukcji wypełniania modelu – załącznik nr 5 do Regulaminu wyboru projektów. Należy podkreślić, że w przypadku zadeklarowania finansowania projektu z zewnętrznych źródeł ten aspekt będzie podlegał ocenie. Jeśli

we wniosku o dofinansowanie oraz w modelu finansowym zostaną przedstawione informacje potwierdzające, że Inwestor zapewni środki na wkład własny oraz dodatkowe finansowanie projektu, będzie to przedmiotem oceny zgodnie z wymogami kryterium „zdolność wnioskodawcy do finansowej realizacji projektu”. Jednocześnie zgodnie z zapisami § 6 ust. 2 Regulaminy wyboru projektów Wnioskodawca może zostać poproszony o uzupełnienie dokumentów niezbędnych do oceny wspomnianego kryterium w tym np. do dostarczenia dokumentów potwierdzających zdolność Inwestora do użyczenia środków finansowych. W odniesieniu do pytania dotyczącego jaki zakres finansowania inwestycji musi wykazać Wnioskodawca należy stwierdzić, że ocena obejmować będzie zdolność do sfinansowania łącznie wszystkich zaproponowanych we wniosku o dofinansowanie zadań w poszczególnych modułach i przyporządkowanych im wydatków z uwzględnieniem dofinansowania uzyskanego w przypadku pozytywnej oceny wniosku.

Czy VAT jest wydatkiem kwalifikowanym?

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w przypadku gdy wnioskodawca nie będzie miał możliwości jego odzyskania, zgodnie z przepisami prawa krajowego. W przypadku, gdy w trakcie realizacji Projektu lub po jego zakończeniu Beneficjent będzie mógł odliczyć lub uzyskać zwrot VAT od zakupionych w ramach realizacji Projektu towarów lub usług, wówczas informuje o tym fakcie Instytucję. Podatek VAT w takiej sytuacji jest niekwalifikowalny. Informacje na ten temat zawiera Przewodnik kwalifikowalności wydatków zamieszczony w zakładce [„Dokumenty”](#).

Czy VAT może być kosztem kwalifikowanym w przypadku prowadzenia odrębnej księgowości i deklaracji pisemnej, że firma nie będzie korzystać z prawa do odzyskania VAT z innych przychodów firmy? Planujemy w pełni poświęcić się realizacji projektu i budowie centrum B+R dlatego trudno nam będzie odzyskać VAT z innych przychodów firmy tym bardziej, że będzie stanowił znaczącą kwotę.

1. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów (Przewodnik kwalifikowalności wydatków), pkt 1.2. Zasady kwalifikowalności podatku VAT, podatek VAT co do zasady stanowi wydatek niekwalifikowalny w projekcie (niezależnie od wartości danego przedsięwzięcia). Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy:
 - Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT na podstawie przepisów o VAT obowiązujących w naszym kraju;
 - Żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa. Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

Czy w 1 priorytecie Wsparcie dla przedsiębiorców Wnioski o dofinansowanie może dotyczyć działań połączonych?

Wniosek o dofinansowanie może dotyczyć działań połączonych (tzw. projekty linearne), gdzie np. wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych (w module Wdrożenie Innowacji) jest kontynuacją zaplanowanych we wniosku działań badawczo-rozwojowych (zrealizowanych w module B+R), lub może dotyczyć różnych niepowiązanych ze sobą bezpośrednio przedsięwzięć tj. prac badawczo rozwojowych oraz wdrożenia wyników innych (zrealizowanych wcześniej i już zakończonych) prac badawczo rozwojowych (tzw. projekty nielinearne). Projekt linearny może również

oznaczać powiązania logiczne między modułami obowiązkowymi i fakultatywnymi (np. internacjonalizację produktów, które zostały wprowadzone na rynek w module Wdrożenie Innowacji).

Czy w agendzie badawczej w module Infrastruktura B+R wnioskodawca musi przewidzieć wyłącznie prace B+R, które doprowadzą do powstania innowacji na poziomie kraju, czy wystarczy, że zakres agendy badawczej będzie obejmował co najmniej jedno przedsięwzięcie polegające na pracach B+R, których efektem będzie innowacja na poziomie kraju, a pozostałe prace mogą dotyczyć niższego poziomu innowacji?

W treści kryterium Istota modułu w module Infrastruktura B+R wskazano, iż prace badawczo-rozwojowe planowane do realizacji w ramach agendy badawczej dotyczą innowacji produktowej lub innowacji w procesie biznesowym w skali polskiego rynku, co wprost stanowi wymóg innowacji w skali minimum RP w odniesieniu do wszystkich efektów tej agendy. Nie należy zatem tego wymogu stosować wybiórczo, lecz do wszystkich innowacji wynikających z agendy.

Jednocześnie należy pamiętać, że agenda badawcza musi być opracowana i zaplanowana oraz obejmować harmonogram prac B+R obejmujących co najmniej okres realizacji projektu wraz z okresem trwałości, który w przypadku projektów realizowanych przez MSP wynosi 3 lata od zakończenia projektu.

Czy w ciągu 5 lat od realizacji modułu, wnioskodawca musi udzielić licencji lub sprzedać prawa do wyników modułu?

Tak, zgodnie z instrukcją: przewidywana data wdrożenia wyników modułu nie może być późniejsza niż 5 lat od daty zakończenia realizacji modułu B+R. Powyższy aspekt został również uregulowany § 1 ust. 5 Szczegółowych warunków realizacji modułów - załącznik nr 1 do umowy o dofinansowanie.

Czy w jednym projekcie można zrobić wdrożenie innowacji już opracowanego produktu, a w ramach prac B+R opracować inny produkt?

Co do zasady tak. Niemniej jednak w takim przypadku produkt opracowany w ramach modułu B+R musi zostać wdrożono poza projektem. Nie ma bowiem możliwości w module „Wdrożenie innowacji” wdrożenia jednocześnie produktu opracowanego w ramach modułu B+R oraz stanowiącego wynik prac zrealizowanych poza projektem. Jeżeli zatem Wnioskodawca chce wdrożyć w ramach modułu „Wdrożenie innowacji” zarówno już opracowany produkt poza projektem jak i produkt który będzie wynikiem prac zrealizowanych w ramach modułu B+R musi złożyć dwa odrębne wnioski o dofinansowanie dla każdej planowanej do wdrożenia innowacji

Czy w konkursie mogą brać udział podmioty z Warszawy?

W konkursie mogą wziąć udział przedsiębiorcy którzy na dzień składania wniosku prowadzili działalność gospodarczą na terenie RP (bez wyjątku). Natomiast wydatki w niektórych modułach finansowane są w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (są to moduły Wdrożenie Innowacji, Infrastruktura B+R, Cyfryzacja i częściowo moduł Zazielenianie), w której to pomocy intensywność wsparcia zależy od miejsca realizacji inwestycji i są obszary, na których ta intensywność wynosi 0%. Informacje szczegółowe na ten temat można znaleźć w Przewodniku kwalifikowalności wydatków (tabela nr. 2 na końcu przewodnika) oraz na stronie PARP Mapa Pomocy Regionalnej - PARP - Centrum Rozwoju MŚP

Czy w kryteriach wyboru znajduje się wskaźnik minimalnej wartości przychodów osiąganych w okresie referencyjnym (4 lata od zakończenia realizacji projektu)- czy poziom przychodów może być niższy niż wartość dotacji udzielonej na realizację modułu wdrożeniowego?

W kryteriach wyboru brak jest minimalnej wartości przychodów generowanych w wyniku realizacji modułu lub projektu. Przy czym w kryterium Budżet modułu w module Wdrożenie innowacji ocenie podlega, czy realizacja modułu jest opłacalna, a jego założenia finansowe uzasadniają jego realizację, w tym czy prognoza finansowa przychodów oraz kosztów związanych z wdrożeniem nowego procesu biznesowego

lub produktu wskazuje na opłacalność modułu i opiera się na realnych założeniach. Analiza dokonana będzie w oparciu o model finansowy, którego wzór stanowi załącznik do Regulaminu wyboru projektów, załączony przez wnioskodawcę do wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca będzie musiał także określić adekwatne dla modułu wskaźniki, w tym wskaźnik przychodów generowanych ze sprzedaży nowych produktów (jeśli przedmiotem modułu jest wdrożenie innowacji produktowej) lub produktów wytwarzanych w nowym procesie (jeśli przedmiotem modułu jest wdrożenie innowacyjnego procesu). Natomiast zgodnie z § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do osiągnięcia określonych we wniosku o dofinansowanie celów i wskaźników Projektu poprzez osiągnięcie celów i wskaźników każdego z modułów wchodzących w skład Projektu. Brak osiągnięcia wskaźników Beneficjent będzie musiał uzasadnić. Uzasadnienie będzie podlegało ocenie Instytucji Pośredniczącej i na podstawie swojej analizy Instytucja podejmie decyzję odnośnie kroków podejmowanych względem Beneficjenta – zgodnie z § 6 ust. 6-7 umowy o dofinansowanie.

Czy w kryteriach wyboru znajduje się wskaźnik minimalnej wartości przychodów osiąganych w okresie referencyjnym (4 lata od zakończenia realizacji projektu)- czy poziom przychodów może być niższy niż wartość dotacji udzielonej na realizację modułu wdrożeniowego?

Czy w modelu finansowym Ścieżki Smart dla wynagrodzeń (PROJEKT) mamy wpisać wynagrodzenie brutto czy brutto wraz z kosztami pracodawcy? Pytam bo we wniosku wprowadzamy wraz z kosztami pracodawcy i będzie niespójność.

Zgodnie z Instrukcją do modelu finansowego (str. 6), w polu „ZUS jako % płac” należy wstawić prognozowany poziom obciążeń wynagrodzeń brutto z tytułu składek na rzecz ZUS. Dane te wykorzystywane są przez arkusz do obliczania prognozy kosztów z tytułu ubezpieczeń społecznych i świadczeń na rzecz pracowników. Dalej na stronie 8 ww. instrukcji czytamy: w części dotyczącej kosztów Wynagrodzeń oraz Ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń należy podać podstawowe grupy lub stanowiska pracowników, poziom zatrudnienia w pełnych etatach oraz wysokość wynagrodzenia

brutto dla pracownika. Arkusz automatycznie oblicza koszty wynagrodzeń brutto. W części dotyczącej dotychczasowej działalności dopuszcza się wpisywanie poszczególnych pozycji w sposób skumulowany. Zatem należy wpisać wynagrodzenie w kwocie brutto pracownika, natomiast obciążenia pracodawcy związane z wynagrodzeniem zostaną uwzględnione wg stawki wpisanej w polu „ZUS jako % płac”. Model do kosztów B+R dla projektu wyliczy wynagrodzenie brutto wraz z kosztami pracodawcy.

Czy w modułach Wdrożenie Innowacji i innych są rozliczane koszty ryczałtowe 25%, tak jak w Module B+R?

Kategoria 3.3.9 Koszty pośrednie (ogólne) przewidziana jest tylko w module B+R i stanowi ona 25% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich dotyczących modułu B+R z wyjątkiem kosztów usług zewnętrznych (podwykonawstwo).

Czy w module B+R koszty kwalifikowalne w postaci personelu projektu obejmują wszystkie rodzaje umów cywilnoprawnych, również B2B?

W kategorii personel projektu czyli kategorii opisanej w poz. 3.3.1 Przewodnika kwalifikowalności wydatków (załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów) koszty świadczenia usług związanych z pracami badawczo – rozwojowymi przez przedsiębiorcę, w tym również osobę fizyczną prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą nie będą uznane za wydatki kwalifikowane. Korzystanie z usług w zakresie prac badawczo – rozwojowych świadczonych w formule b2b jest kwalifikowane w kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo). Wyboru podwykonawcy należy dokonać zgodnie z Wytycznymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021 – 2027 tj. m.in. z zachowaniem trybu konkurencyjnego.

Czy w naborze obowiązują ograniczenia dotyczące wydatków kwalifikowalnych na roboty budowlane związane z budową hali produkcyjnej?

Nie istnieje limit ograniczający wydatki kwalifikowalne na roboty budowlane związane z budową hali produkcyjnej. Jedyne limity wynikają z przepisów pomocy publicznej o których mowa w przewodniku kwalifikowalności wydatków – załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru projektów.

Czy w panelu udział bierze tylko wnioskodawca czy wszyscy? Czy można zabrać kluczowy personel?

Zgodnie z § 6 ust 6 Regulaminu wyboru projektów, ze strony wnioskodawcy maksymalnie 4 przedstawiciele wnioskodawcy, którzy powinni mieć pełną wiedzę o ocenianym projekcie i być upoważnieni do reprezentacji wnioskodawcy podczas Panelu.

Czy w przypadku gdy podczas etapu oceny wniosku, Wnioskodawca zostanie poproszony o pokazanie dokumentu potwierdzającego posiadanie zdolności do finansowej realizacji projektu, może być to dokument (np. umowa kredytowa), wystawiony z datą po złożeniu wniosku?

Tak, dokument potwierdzający zewnętrzne finansowanie projektu (np. promesa/umowa kredytowa) może zostać wystawiony z datą po złożeniu wniosku o dofinansowanie.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że jedynym obligatoryjnym załącznikiem do wniosku jest Model finansowy.

Czy w przypadku rozliczania w projekcie amortyzacji jako wydatku kwalifikowanego, obowiązuje zasada konkurencyjności przy wyborze dostawcy dla tego amortyzowanego środka trwałego?

W odniesieniu do amortyzacji nie ma obowiązku stosowania zasady konkurencyjności, w module B+R nie są kwalifikowalne wydatki na zakup środków trwałych. Wytyczne dot. kwalifikowalności dopuszczają koszty amortyzacji zgodnie z art. 67 ust. 2 rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060:

Koszty amortyzacji, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności potwierdzonych fakturami, mogą być uznane za kwalifikowalne, gdy spełnione są następujące warunki:

- pozwalają na to zasady kwalifikowalności programu;
- kwota wydatków jest należycie uzasadniona dokumentami potwierdzającymi o wartości dowodowej równoważnej fakturom obejmującym koszty kwalifikowalne,
- koszty odnoszą się wyłącznie do okresu wsparcia dla operacji;
- dotacje publiczne nie zostały wykorzystane do celów nabycia zamortyzowanych aktywów.

Czy w przypadku skorzystania z modułu Infrastruktura B+R jest jakiś okres przez który nie można wykorzystywać tej infrastruktury do celów badań komercyjnych?

Tak, do końca okresu trwałości, w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw jest to 3 lata po zakończeniu projektu.

Czy w przypadku zatrudnienia kadry B+R do realizacji projektu na umowę zlecenie lub umowę o dzieło (umowy cywilno-prawnej) nie trzeba stosować zasady konkurencyjności?

Kadra naukowo – badawcza stanowiąca personel projektu (kategoria 3.3.1 Personel projektu) to m.in. pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowa zlecenie). Dla personelu badawczego wskazanego z imienia i nazwiska nie ma obowiązku stosowania zasady konkurencyjności [patrz. Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków, podrozdział 3.2, sekcja 3.2.1, pkt 1 lit i)]. Jeżeli osoby nie są wskazane z imienia i nazwiska we wniosku, zasadę konkurencyjności należy stosować do umów zlecenia.

Z kolei osoby zatrudnione na umowę o dzieło należy kwalifikować w kategorii 3.3.2

Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) i dla nich należy stosować wybór wykonawcy w oparciu o Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków.

Czy w przypadku, gdy moduł B+R dotyczy innowacji produktowej pole "Analiza opłacalności" powinno zostać wypełnione?

Tak, pole „Analiza opłacalności” należy wypełnić zarówno w przypadku innowacji produktowej, jak i procesowej.

Czy w ramach jednego projektu można prowadzić prace B+R i je wdrożyć oraz wdrożyć rozwiązanie zakupione w ramach licencji. Wtedy zakupione urządzenia i maszyny dla zakupionej licencji byłyby sfinansowane w ramach modułu wdrożenie, a urządzenia do wykonania prototypowego produktu w skali pełno przemysłowej byłyby sfinansowane w ramach modułu B+R - prace rozwojowe.

Nie ma możliwości, by w tym samym wniosku o dofinansowanie realizować dwa moduły Wdrożenie Innowacji – tj. wdrożyć wyniki prac z modułu B+R i inne, zrealizowane lub nabyte poza projektem wyniki.

W takiej sytuacji Wnioskodawca (MŚP) powinien złożyć 2 projekty. W ramach jednego zawrzeć moduł B+R oraz moduł Wdrożenie Innowacji, w którym wdroży wyniki prac z modułu B+R (projekt linearny). W ramach drugiego zaplanować tylko moduł Wdrożenie Innowacji, w którym wdroży wyniki prac B+R zrealizowanych lub nabytych poza projektem.

Ponadto należy zwrócić uwagę na zagadnienie wskazane w ostatnim zdaniu pytania – w ramach modułu B+R nie ma możliwości finansowania zakupu środków trwałych tj. urządzeń/maszyn niezbędnych do wykonania produktu w skali pełno przemysłowej. Podobnie ograniczenie dotyczy również urządzeń do budowy prototypu – w ramach modułu B+R możliwe jest dofinansowanie kosztów amortyzacji środków trwałych lub koszty wynajmu/leasingu aparatury i sprzętu niezbędnego do realizacji prac B+R, w tym budowy prototypu.

Czy w ramach konkursu ścieżka SMART możliwe jest finansowanie, w module B+R, kosztów w postaci odpisów amortyzacyjnych/części kapitałowej rat leasingowych dla nowych środków trwałych, planowanych do zakupu na potrzeby projektu?

Katalog kategorii wydatków kwalifikowanych określa Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla 1 Priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki. Katalog dla modułu B+R opisane jest w pozycjach od 3.3.1 do 3.3.9.

Czy w ramach kosztów kwalifikowanych dla modułu związanego z realizacją prac B+R przewidziano koszty pośrednie? A jeśli tak na jakim poziomie procentowym?

Koszty pośrednie w module B+R zostały opisane w [Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki](#). Koszty pośrednie rozliczane są metodą ryczałtową i stanowią **25% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich dotyczących modułu B+R** z wyjątkiem kosztów usług zewnętrznych (podwykonawstwo).

W ramach kosztów pośrednich finansowane są koszty ogólne, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach pozostałych kategorii.

Czy w ramach modułu B+R w kategorii 3.3.7 Dostawy (inne niż środki trwałe) lit. e) można kwalifikować elementy linii pilotażowych, które są samodzielnymi środkami trwałymi (tokarki, frezarki, itp.)?

W ramach kategorii 3.3.7 Dostawy (inne niż środki trwałe), kwalifikowalne są wydatki związane z dostawami, czyli koszty zakupu materiałów, środków eksploatacyjnych i podobnych produktów, ponoszone bezpośrednio w związku z realizacją prac B+R w module. Kwalifikowalny może być zakup elementów służących do budowy prototypu i na stałe zainstalowanych w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej (lit e.). Nazwa kategorii wskazuje, że są to zakupy/dostawy z wyłączeniem środków trwałych. Dlatego przez elementy w „3.3.7 lit e.” należy rozumieć części składowe prototypu lub linii pilotażowej/ demonstracyjnej, które nie stanowią samodzielnych

środków trwałych. Nie jest zatem możliwe uznanie za koszty kwalifikowane wydatków na zakup elementów linii pilotażowej, które stanowią odrębne maszyny i urządzenia, które stanowią środek trwały. W module B+R możliwe jest dofinansowanie tylko kosztów amortyzacji środków trwałych przez okres i w zakresie, w jakim będą wykorzystane do realizacji prac B+R.

Czy w ramach modułu Infrastruktura można zakupić auto? Zakup jest uzasadniony jednak nie wiem czy jesteśmy ograniczeni kwotą lub typem pojazdu (np. elektryk lub jedynie auto, które jest typowo dostawcze – bez szyb poza szoferką). Zakup stanowi kwotę ponad 50.000 PLN więc czy potrzebne będzie badanie rynku i porównanie ofert?

Moduł Infrastruktura B+R dotyczy realizacji inwestycji, w ramach której zostanie utworzone lub rozbudowane centrum badawczo-rozwojowe. Kupowana infrastruktura musi być niezbędna do realizacji agendy przewidującej prace B+R. Efektem prac B+R wskazanych w agendzie musi być opracowanie innowacji produktowej lub innowacji w procesie biznesowym, co najmniej w skali polskiego rynku. Nie znając szczegółowych założeń, nie można wskazać czy zakup auta będzie mógł zostać uznany za kwalifikowalny. Zaplanowane w ramach poszczególnych modułów wydatki muszą być racjonalne i uzasadnione z punktu widzenia zakresu i celu modułu oraz zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań oraz zgodne z katalogiem wydatków w ramach modułów. Wnioskodawca musi swój wybór uzasadnić, co będzie podlegało ocenie ekspertów.

Czy w ramach modułu opracowania innowacji w wyniku prac B+R, będzie dopuszczone finansowanie aparatury badawczej w formie leasingu?

Tak, w ramach kategorii – Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) opisanej w pozycji 3.3.8 Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla Priorytetu 1, stanowiącego załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru projektów, który znajduje się na stronie PARP w zakładce „Dokumenty” do ścieżki SMART.

Czy w ramach punktu współpraca z organizacją badawczą można przedstawić umowę ramową lub fakturę wystawioną za wykonaną pracę? Procedura podpisywania umów z jednostkami badawczymi jest skomplikowana lub czy może to być umowa z wydziałem jednostki naukowej? Kwestią wątpliwą jest też fakt, aby jednostka naukowa nie rościła sobie praw do udziału w prawach autorskich. Rozpatrujemy ewentualną współpracę jako z podwykonawcą, a nie z podmiotem od którego uzależnione są dalsze prace badawcze. I czy prace na etapie wdrożenia wyników b+r można zaliczyć do współpracy? Czy zlecenie badań / symulacji na potwierdzenie dobrze opracowanych prac zalicza się do takiej współpracy? Byłyby to badania, które potwierdzają zasadność dalszych etapów prac - sprawdzenie cech funkcjonalnych i/lub pewnych parametrów?

Zgodnie z opisem kryterium „Współpraca w związku z projektem”, zakres współpracy z organizacją badawczą lub pozarządową musi być potwierdzony umową (nie fakturą).

Współpraca musi odbywać się w trakcie trwania projektu, jej zakres musi wpisywać się w zadania przewidziane w projekcie i przynosić wymierne korzyści. Umowa powinna precyzować m. in. zakres współpracy z organizacją badawczą lub pozarządową oraz powinna zostać zawarta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Przykładowe formy współpracy wskazane zostały w Instrukcji wypełniania wniosku w pkt. I.11 „Współpraca w związku z projektem”.

Koszty wynikające z tej współpracy nie mogą stanowić kosztu kwalifikowalnego w ramach projektu.

Może to być umowa współpracy z wydziałem jednostki naukowej.

Realizacja zadań przewidzianych w projekcie przez podwykonawcę nie może być traktowana jako współpraca w związku z projektem, ponieważ jest to zadanie zlecone

przez Wnioskodawcę, który posiada pełnię praw związanych z przedmiotem zlecenia. Podwykonawstwo nie jest tym samym oparte na równości stron, albo odnoszenia obopólnych korzyści, co z kolei powinna zakładać współpraca. Z podwykonawcą może zostać nawiązana współpraca w związku z projektem, jednak obszary podwykonawstwa i współpracy muszą być różne.

Zlecenie badań/symulacji na potwierdzenie dobrze opracowanych prac, o których piszą Państwo w pytaniu, co do zasady nie będzie wpisywać się we współpracę w związku z projektem, ponieważ współpraca ta, realizowana prawdopodobnie na podstawie zlecenia, nie przyniesie obu podmiotom wymiernych korzyści i nie będzie opierać się na równości stron.

Z kolei prace realizowane na etapie wdrożenia wyników prac B+R, jeśli będą bezpośrednio wpisywać się w zadania przewidziane w projekcie i będą przynosić wymierne korzyści wynikające z tej współpracy, będą mogły być potraktowane jako współpraca w związku z projektem, jednak ostateczna ocena tej współpracy będzie dokonana na podstawie kompletnej dokumentacji projektu (informacji we wniosku o dofinansowanie).

Czy w ramach wdrożenia możliwe jest wnioskowanie na projekt, który zakłada wdrożenie wyników 2 różnych projektów badawczych?

Tak, w module Wdrożenie innowacji można wdrożyć dwa różne innowacyjne rozwiązania, przy czym w takim wypadku oba rozwiązania muszą opierać się o wyniki prac B+R opracowane poza projektem. W module Wdrożenie innowacji nie jest możliwe jednoczesne uwzględnienie wdrożenia innowacji będącej wynikiem realizacji modułu B+R (w ramach tego samego projektu) oraz innowacji w oparciu o wyniki prac B+R zrealizowane poza projektem. W takim wypadku należy złożyć dwa oddzielne wnioski o dofinansowanie (pierwszy linearny, a drugi uwzględniający wdrożenie wyników prac B+R opracowanych poza projektem).

Czy w ramach wyposażenie CBR można użyć posiadanych już środków trwałych? Czy można w tym celu wykorzystać stanowisko badawcze,

które zostało sfinansowane ze środków unijnych w celu prowadzenia na nim badań i jest w okresie trwałości?

Zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie dla Priorytetu 1. „Wsparcie dla przedsiębiorców” w programie FENG, w punkcie zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne dotyczące modułu Infrastruktura B+R należy opisać posiadane zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne niezbędne do realizacji modułu: środki trwałe, w tym nieruchomości oraz inne. Powyższe oznacza, że w ramach wyposażenia CBR można użyć posiadanych już środków trwałych. PARP nie może jednak wypowiedzieć się, czy nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania trwałości, wykorzystanie do realizacji projektu z FENG stanowisk badawczych sfinansowanych wcześniej ze środków unijnych. Zasady wykorzystania nabywanych środków trwałych powinny być uregulowane w umowie o dofinansowanie zawartej z instytucją udzielającą pomocy. Należy zweryfikować postanowienia zawartej umowy.

Czy w sytuacji, w której moduł obejmuje wyłącznie działania związane z uzyskaniem ochrony praw własności przemysłowej wymagane jest wykazanie przychodów w ramach wskaźnika „Przychody ze sprzedaży poza terytorium RP produktów będących przedmiotem projektu”, czy też wskaźnik ten może w takiej sytuacji przyjąć wartość 0 i nie będzie to rodziło konsekwencji na etapie oceny projektu?

Wnioskodawca deklaruje poziom wskaźników w zależności od założeń, zakresu i efektów projektu. W przypadku projektu, którego istotą modułu Internacjonalizacja jest wyłącznie ochrona własności przemysłowej, wskaźnik „Przychody ze sprzedaży poza terytorium RP produktów będących przedmiotem projektu” może nie występować i wówczas jako jego wartość docelową należy wpisać 0. Jednocześnie informuję, że ocena powyższych aspektów oraz spełnienia poszczególnych kryteriów w ramach wybranych przez Wnioskodawcę modułów przeprowadzana jest na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie

Czy w trakcie realizacji projektu konieczne będzie przedstawienie dokumentów do rozliczenia kosztów pośrednich?

Zgodnie z podrozdziałem 3.10 pkt 9 Wytycznych dotyczących wydatków kwalifikowalnych na lata 2021-2027, „Koszty rozliczane uproszczoną metodą rozliczania wydatków są traktowane jak wydatki faktycznie poniesione. Na potrzeby rozliczenia czy kontroli projektu, nie ma obowiązku gromadzenia faktur i innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej na potwierdzenie poniesienia wydatku w ramach projektu”, co wskazano również w § 3 ust. 21 umowy o dofinansowanie. Oznacza to, że w przypadku kosztów pośrednich nie będą one podlegały kontroli realizacji projektu. Mogą one być kontrolowane przez urzędy skarbowe w toku weryfikacji prawidłowości prowadzenia działalności gospodarczej, w kontekście powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy o rachunkowości.

Czy wdrożenie wyników modułu B+R we własnej działalności gospodarczej może nastąpić tylko w module Zazielenienie lub Cyfryzacja o ile dotyczą tematyki tych modułów? Wtedy nie wystąpiłby moduł Wdrożenie innowacji.

Wdrożenie wyników modułu B+R musi nastąpić albo w module Wdrożenie Innowacji albo poza projektem. Informacja w tym zakresie zawarta jest w Ogólnych zasadach realizacji modułu B+R – Kryteria wyboru projektów – moduły, załącznik nr 3 do Regulaminu Wyboru Projektów.

Czy wielokrotne zaplanowanie tych samych zadań badawczych powinno być uwzględnione już we wniosku o dofinansowanie i w tym samym oszacowana liczba iteracji, zaplanowane koszty itd.?

Wielokrotna realizacja prac B+R oraz koszty z nimi związane powinny zostać uwzględnione już we wniosku o dofinansowanie, a konieczność i zasadność ich powtarzania oceniona przez eksperta w ramach kryteriów – Istota modułu – metoda badawcza i plan B+R oraz Budżet modułu.

Czy wskaźniki - np. dotyczące zrównoważonego rozwoju będą konieczne do zdefiniowania oddzielnie dla każdego modułu jeśli będziemy aplikować np. w module B+R i module Infrastruktura B+R?

W przypadku wskaźników dotyczących realizacji zasady zrównoważonego rozwoju nie będzie konieczności ich definiowania oddzielnie dla każdego modułu. Aspekt, czy projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju, o której mowa w art. 9 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2021/1060, podlega ocenie w ramach **Kryteriów obligatoryjnych wspólnych dla projektu**. Powyższe oznacza, że wskaźniki potwierdzające spełnienie tej zasady, tj. realizacja co najmniej dwóch z zasad 6R lub wskaźników określających inne aspekty środowiskowe, należy wskazać we wskaźnikach rezultatu dla całego projektu i mogą one dotyczyć wszystkich modułów łącznie albo wybranych modułów.

Więcej szczegółów w Kryteriach wyboru projektów dostępnych na stronie internetowej PARP w zakładce [„Dokumenty”](#) ścieżki SMART.

Czy wydatki na marketing są kosztem kwalifikowanym w którymś z modułów?

Nie, wydatki związane z usługami marketingowymi nie są kwalifikowane w żadnym z modułów.

Czy wymagana jest opłacalność w wariantcie „bez dotacji” czy wystarczy zapewnienie opłacalności w wariantcie „z dotacją”?

Model finansowy zawiera wyliczenia opłacalności projektu zarówno w wersji z dotacją jak i bez dotacji. Dla spełnienia pozytywnej oceny projektu wymagana będzie opłacalność w wariantcie „bez dotacji”.

Czy wymóg opłacalności i sukcesu ekonomicznego dotyczy całego projektu, czy tylko wybranych modułów (B+R, wdrożenie)?

Ocena dotycząca weryfikacji, czy plan wprowadzenia rezultatu modułu na rynek jest realistyczny, a sukces ekonomiczny uprawdopodobniony będzie weryfikowana w

ramach istoty trzech modułów oddzielnie: B+R, Wdrożenia Innowacji i Infrastruktury B+R. oraz dodatkowo w ramach kryterium: Budżet modułu w modułach B+R i Wdrożenie Innowacji. W celu wykazania opłacalności należy nie tylko wypełnić pola opisowe we wniosku o dofinansowanie ale również wypełnić model finansowy, którego wzór stanowi załącznik nr 5 do Regulaminu Wyboru Projektów.

Czy zachodzi konflikt interesów w sytuacji, gdy kierownik B+R jest zatrudniony w tej samej uczelni, która jest podwykonawcą prac B+R, ale na innym wydziale niż wydział, z którym będzie podpisana umowa o usługi prac B+R (podwykonawstwo). Czy różne wydziały tej samej uczelni traktowane są jako konflikt interesów?

W przedstawionym przypadku nie zachodzi konflikt interesów. Zgodnie z treścią kryterium **Potencjał do realizacji modułu** dla modułu B+R “Wykonawcą prac w ramach podwykonawstwa nie może być podstawowa jednostka organizacyjna uczelni (np. wydział), z którym kierownik B+R lub kierownik zarządzający modułem pozostaje w stosunku pracy, stosunku cywilnoprawnym lub innej formie współpracy.”

Obiektywnie i bezspornie o konflikcie interesów można mówić w sytuacji, gdy kierownik B+R jest zatrudniony na tym samym wydziale uczelni, który jest podwykonawcą w projekcie. Natomiast z uwagi na fakt, iż poszczególne wydziały uczelni charakteryzują się pewną autonomią oraz odrębnością organizacyjną, należy przyjąć, że konflikt interesów nie występuje, gdy podwykonawcą w projekcie (dotyczy to modułu B+R) jest inny wydział uczelni, aniżeli ten, w którym zatrudniony jest kierownik B+R. Dlatego też w celu zbadania, czy występuje konflikt interesów niezbędne jest pozyskanie od kierownika B+R aktualnej informacji o jednostce organizacyjnej uczelni (np. wydziale), w której jest zatrudniony, albo świadczy pracę w ramach umowy cywilno-prawnej.

Czy zakup ziemi wymaga przeprowadzenia procedury wyboru na bazie konkurencyjności?

Zgodnie z Sekcją 3.2.1. „Wyłączenia” Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 zasady konkurencyjności nie stosuje się do:

zamówień udzielanych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 pkt 6) Prawa zamówień publicznych, przepisów ustawy nie stosuje się do nabywania własności i innych praw do nieruchomości. Z powyższego zapisu jednoznacznie wynika, że nabywanie własności nieruchomości wyłączone zostało spod stosowania ustawy.

Czy założenie fotowoltaiki, pompy ciepła, solarów, systemu powtórnego zużycia deszczówki można skwalifikować do wdrażania do prac budowlanych? Czy do modułu zazielenienia przedsiębiorstw? Czy tego typu prace muszą być implementarne z celem projektu prac B+R czy może to być odrębny odłam skierowania działalności Beneficjenta na czynnik zielony i energii odnawialnej?

Celem modułu Wdrożenie innowacji jest wdrożenie innowacji w oparciu o wyniki prac B+R. Wydatki przedstawione do wsparcia w tym module muszą być nie tylko racjonalne i przyporządkowane do właściwych kategorii kosztów, ale również niezbędne do wdrożenia innowacji. Zatem kwalifikowalność instalacji fotowoltaicznej, pompy ciepła, solarów czy systemu odbioru deszczówki w module Wdrożenie innowacji zależy od ich niezbędności względem rezultatów modułu. Projekt może być realizowany nielinearnie tzn. wybrane moduły nie muszą być ze sobą bezpośrednio powiązane i mogą być realizowane niezależnie. Zatem moduł Zazielenienie przedsiębiorstw może być realizowany niezależnie od pozostałych i można w nim zaplanować wydatki związane z realizacją „rozwiązania prośrodowiskowego”. Przyporządkowanie wydatków do modułów oraz określenie ich niezbędności należy do Wnioskodawcy.

Czyli jeśli mamy do czynienia z projektem linearnym to moduły „b+r” i „wdrożenie innowacji” są oceniane oddzielnie i konieczne jest rozdzielanie przychodów i kosztów na osobne moduły? Pomimo tego, że dotyczyć one będą tego samego, bowiem w module „b+r” nastąpi

opracowanie innowacyjnego rozwiązania, a w module „wdrożenie innowacji” nastąpi wdrożenie tego innowacyjnego rozwiązania?

W przypadku projektu linearnego, w którym moduł Wdrożenie Innowacji dotyczy wyłącznie wdrożenia innowacji opracowanej w module B+R, koszty związane z realizacją tych modułów należy prognozować oddzielnie dla każdego modułu. Natomiast przychody z wdrożenia innowacji (jak również koszty związane z jego produkcją/sprzedażą) należy prognozować w module Wdrożenie innowacji, czyli tak jak w rzeczywistości będzie to realizowane. W takim wypadku podstawą oceny opłacalności w module B+R będzie opłacalność liczona łącznie dla modułów B+R i Wdrożenie innowacji.

Czym Beneficjent powinien się kierować wydzielając moduły w ramach projektu. W ramach budowy infrastruktury te same koszty mogą zostać sfinansowane w ramach modułu wdrożenie, jak i modułów wdrożenie + zazielenienie + cyfryzacja. Czy błędem będzie zaliczenie kosztów dotyczących na przykład mixu energetycznego do modułu wdrożeniowego?

Koszty zaplanowane w danym module muszą dotyczyć realizacji efektów danego modułu. Budowa projektu nie polega na dzieleniu inwestycji na moduły, lecz na zdefiniowaniu potrzeb a następnie modułów, które tworzyć będą jeden projekt. Jeżeli jako mix energetyczny rozumieć nabycie instalacji OZE, (np. paneli fotowoltaicznych), to co do zasady jest możliwe umieszczenie w module Wdrożenie innowacji wydatków związanych z nabyciem instalacji fotowoltaicznej pod warunkiem, że wydatki te są niezbędne i związane ściśle z wdrożeniem innowacji. Przy czym koszty związane z produkcją energii mogą być sfinansowane w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej tylko pod warunkiem, jeżeli spełnione są łącznie 3 warunki:

- a) wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem projektu (większość kosztów nie powinna być związana z wytwarzaniem energii);
- b) zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, co oznacza, że celem jest zużycie wytworzonej energii na potrzeby

własne, a więc maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane (na podstawie analizy ex ante);

c) w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze energii, będą uznane za kwalifikowane czyli np. produkcja z OZE lub wysokosprawna kogeneracja (ale nie np. zasilanie silnikiem wysokosprężnym).

Do jakiej kategorii inwestycji początkowej można zakwalifikować inwestycję polegającą na budowie infrastruktury B+R, biorąc pod uwagę, że działalność centrum B+R z samej celowości istnienia nie zwiększa zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, bo służy do prowadzenia badań a nie działalności produkcyjnej?

Podczas wyboru rodzaju inwestycji początkowej należy brać pod uwagę cel prac B+R zaplanowanych do realizacji na przewidzianej do nabycia infrastrukturze B+R. Celem modułu nie jest posiadanie infrastruktury B+R przez Wnioskodawcę a zapewnienie mu narzędzi (infrastruktury B+R) do realizacji prac B+R zaplanowanych w agendzie badawczej. Rodzaj inwestycji początkowej należy ustalać w oparciu o zakładany do osiągnięcia finalny efekt tych prac, które zgodnie z definicją Agendy badawczej powinny mieć na celu opracowanie innowacji produktowych lub innowacji w procesie biznesowym dotyczącym funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług, na potrzeby wnioskodawcy.

Rodzaj planowanej do realizacji w ramach modułu Infrastruktura B+R inwestycji powinien być określony jako Inwestycja początkowa:

- w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu jeżeli dotyczy utworzenia nowego zakładu (nowej jednostki organizacyjnej np. spółki córki) którego celem działania będzie realizacja prac B+R przewidzianych w agendzie badawczej modułu;
- w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, jeżeli nie dotyczy

utworzenia nowego zakładu i w wyniku zaplanowanych do realizacji w agendzie badawczej prac B+R nastąpi zwiększenie zdolności produkcyjnych istniejącego zakładu, którego częścią będzie/jest nowe/rozwijane Centrum Badawczo Rozwojowe;

- w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie jeżeli nie dotyczy utworzenia nowego zakładu i w wyniku zaplanowanych do realizacji w agendzie badawczej prac B+R nastąpi dywersyfikacja produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie, którego częścią będzie/jest nowe/rozwijane Centrum Badawczo Rozwojowe;
- w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, jeżeli nie dotyczy utworzenia nowego zakładu i w wyniku zaplanowanych do realizacji w agendzie badawczej prac B+R nastąpi zasadnicza zmiana dotycząca procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, którego częścią będzie/jest nowe/rozwijane Centrum Badawczo Rozwojowe.

Firma MSP składa projekt gdzie modułem obowiązkowym jest moduł wdrożenie - wartość takiego modułu wynosi 5 mln PLN. Drugim realizowanym modułem będzie moduł B+R. Czy w tym przypadku wartość modułu B+R musi wynosić minimum 20% wartości projektu?

Tak, zgodnie z Kryteriami wyboru projektów działanie „Ścieżka SMART” w ramach 1 Priorytetu „Wsparcie dla przedsiębiorców” warunkiem pozytywnej oceny projektu obejmującego moduł B+R oraz inne moduły (w tym przypadku moduł Wdrożenie innowacji), jest przeznaczenie co najmniej **20% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu na koszty kwalifikowalne modułu B+R.**

Gdy nabywane są elementy wyposażenia, ale również wartości niematerialne i prawne służące do zarządzania pracą urządzeń (jako

odrębny zakup), czy powinien być opisany w module wdrożenie innowacji czy cyfryzacja?

Koszty zakupu rozwiązań cyfrowych mogą być sfinansowane w module Wdrożenie innowacji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej, jednakże należy pamiętać, że muszą być one bezpośrednio związane z innowacją wdrażaną w tym module. Inaczej mówiąc, wydatki na te rozwiązania muszą być niezbędne i konieczne do wdrożenia efektów realizacji modułu (np. uruchomienia produkcji danego wyrobu). Nie mogą to być wydatki dodatkowe dotyczące jedynie dotychczasowej podstawowej działalności wnioskodawcy. Jeżeli natomiast planowane do zakupu rozwiązania mają dotyczyć wyłącznie inwestycji związanych z zastosowaniem rozwiązań cyfrowych w przedsiębiorstwie i nie są one bezpośrednio związane z planowaną do wdrożenia innowacją w ramach modułu WI to wtedy takie koszty należy wykazać w module cyfryzacja. Jednocześnie należy podkreślić, że celem takich inwestycji jest transformacja cyfrowa działalności produkcyjnej, usługowej, modelu biznesowego, procesów oraz zapewnienie cyberbezpieczeństwa.

Gdzie znaleźć dodatkowe materiały prezentujące analizę złożonych wniosków w pierwszym naborze oraz wskazówki dla przedsiębiorców na co zwrócić uwagę przygotowując wnioski o dofinansowanie w przyszłych naborach do ścieżki SMART?

Dodatkowe materiały informacyjne, dostępne są w zakładce [Dokumenty – Materiały pomocnicze](#) na stronie internetowej poświęconej naborom do ścieżki SMART:

- [Ścieżka oceny projektów w 1. naborze SMART](#) przedstawia proces oceny wniosków złożonych w ramach I naboru
- [Kryteria SMART 1 - Lista sprawdzająca](#) Materiał techniczny, pomocniczy, które można wykorzystać jako "listę sprawdzającą", czy projekt zawiera niezbędne informacje potrzebne do oceny w każdym z aspektów danego kryterium.
- [Analiza powodów negatywnej oceny](#) - 1 nabór ścieżka SMART Opracowanie „Przyczyny negatywnej oceny wniosków złożonych w 1. Naborze do „ścieżki SMART” dla MŚP” zawiera analizę przyczyn negatywnej oceny oraz wskazówki

dla przedsiębiorców na co zwrócić uwagę w przyszłych naborach do ścieżki SMART.

Instrukcja do wniosku stwierdza, iż działań przygotowawczych nie uznaje się za rozpoczęcie realizacji projektu pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte dofinansowaniem. Czy to znaczy, że przedmiot rozstrzygniętego przed złożeniem wniosku o dofinansowanie postępowania ofertowego oraz umowy warunkowej podpisanej z wybranym wykonawcą nie może stanowić kosztu kwalifikowalnego w projekcie, czy niekwalifikowalne są tylko koszty związane z przeprowadzeniem postępowania i wyborem wykonawcy?

TAK, niekwalifikowalne są koszty związane z przeprowadzeniem postępowania i wyborem wykonawcy, natomiast koszty związane z realizacją przedmiotu zamówienia do którego został wybrany wykonawca będą kosztami kwalifikowanymi pod warunkiem, że umowa zawarta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie zawiera warunek (zlecenia i wykonania pod warunkiem otrzymania dofinansowania w ramach ścieżki SMART).

Jak definiujemy badania przemysłowe?

Jako badania, o których mowa w art. 2 pkt 85 rozporządzenia KE nr 651/2014.

Badania przemysłowe – oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych.

Jak definiujemy prace rozwojowe?

Jako eksperymentalne prace rozwojowe, o których mowa w art. 2 pkt 86 rozporządzenia KE nr 651/2014.

Eksperymentalne prace rozwojowe – oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Jak długo może trwać ocena wniosku?

PARP oceni wszystkie projekty złożone w naborze w terminie maksymalnie **90 dni** od zakończenia naboru, przy czym przewidywany termin zatwierdzenia wyników oceny projektów wynosi **100 dni** od zakończenia naboru. Natomiast wyniki oceny naboru publikowane są w terminie **7 dni** od dnia ich zatwierdzenia.

Jak należy rozumieć rozpoczęcie realizacji projektu?

Informacje szczegółowe w tym zakresie zawiera [Instrukcja wypełniania wniosku](#) zamieszczona w zakładce „[Dokumenty](#)”.

Przez rozpoczęcie realizacji projektu należy rozumieć dzień:

1. rozpoczęcia badań przemysłowych lub prac rozwojowych,
2. dostawy towaru lub wykonania usługi oraz samego rozpoczęcia świadczenia usługi,
3. wpłaty zaliczki lub zadatku na dostawę towaru lub wykonanie usługi,
4. rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń lub innego zobowiązania, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna,

zależnie od tego co nastąpi najpierw.

Działań przygotowawczych, w szczególności:

1. studiów wykonalności,
2. usług doradczych związanych z przygotowaniem Projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych),
3. przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy,
4. przeprowadzenia i rozstrzygnięcia procedury wyboru wykonawcy (np. wystania zapytanie ofertowe, otrzymania oferty od potencjalnych wykonawców, jej oceny),
5. podpisania umowy warunkowej z wykonawcą lub członkiem zespołu projektowego,
6. podpisania listów intencyjnych,
7. zakupu gruntów,
8. tłumaczenia przysięgłego dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku,
9. uzyskania zezwoleń/ innych decyzji administracyjnych (w ramach prac przygotowawczych),

nie uznaje się za rozpoczęcie realizacji Projektu pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte dofinansowaniem.

Jak należy udowodnić finansową stronę realizacji projektu?

Do wniosku o dofinansowanie wnioskodawca załącza wypełniony model finansowy, w którym przedstawia prognozy związane z finansowaniem projektu, jak również jego opłacalnością. Model finansowy należy wypełnić zgodnie z instrukcją, opisując w nim założenia przyjęte do prognoz finansowych. Ocena zdolności do sfinansowania projektu oraz jego opłacalności dokonana zostanie na podstawie informacji przedstawionych we wniosku o dofinansowanie oraz w modelu finansowym. Przedstawione dane i informacje muszą być realne i wiarygodne.

Jak obliczamy część zwrotną dotacji w ramach modułu wdrożenie innowacji?

Informacje w zakresie sposobu określenia wartości dotacji zwrotnej zostały wskazane w zał. nr 1 do Umowy „Szczegółowe warunki realizacji modułów” w § 2 pkt. 6-12.

Jak postępować w przypadku, gdy: Wnioskodawca posiada już środki trwałe, które amortyzuje stawką np. 14% (urządzenia), dodatkowo planowane jest dofinansowanie kosztów amortyzacji urządzeń wykorzystywanych dla potrzeb projektu. Urządzenia takie będą amortyzowane stawką 50%. W modelu finansowym w arkuszu "Założenia" przedstawia się jedną (uśrednioną) stawkę amortyzacyjną dla poszczególnych WNIP oraz środków trwałych zarówno posiadanych w ramach dotychczasowej działalności jak również nabywanych/wytwarzanych/wykorzystywanych w ramach projektu. Jak uwzględnić ww. stawkę podwyższoną?

W opisanym przypadku w celu wykazania stawki podwyższonej amortyzacji w ramach projektu należy w arkuszu "założenia" w komórkach dotyczących stawki amortyzacji dla środków trwałych wskazać stawkę amortyzacji podwyższoną, która będzie dotyczyć tylko urządzeń nabywanych w ramach projektu. Natomiast w arkuszu „Środki trwałe” w danych dotyczących działalności dotychczasowej należy zastosować kalkulację własną (tj. trzeba zmienić formę kalkulacji z modelu na

własną). Po takiej zmianie arkusz umożliwi wpisanie amortyzacji dla środków trwałych już posiadanych. Wtedy podwyższona stawka wpisana w arkuszu "założenia" będzie dotyczyć jedynie projektu.

Jednocześnie w polu komentarz proszę przedstawić założenia w tym zakresie.

Jak rozumiana jest innowacja w procesie biznesowym?

W przypadku modułów B+R, Wdrożenie Innowacji oraz Infrastruktura B+R, innowacja w procesie biznesowym musi dotyczyć funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług, czyli dotyczyć procesu produkcyjnego w przedsiębiorstwie.

Natomiast w przypadku modułu Cyfryzacja, innowacja w procesie biznesowym może dotyczyć transformacji cyfrowej wybranej działalności przedsiębiorstwa (nie została ograniczona do konkretnej funkcji działalności).

Jak wygląda kwestia kwalifikowalności umów B2B w wynagrodzeniach w module B+R? Czy umowy te są kosztem kwalifikowalnym?

Nie są kosztem kwalifikowanym w kategorii – Personel projektu.

W kategorii personel projektu czyli kategorii opisanej w poz. 3.3.1 Przewodnika kwalifikowalności wydatków (załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów) koszty świadczenia usług związanych z pracami badawczo – rozwojowymi przez przedsiębiorcę, w tym również osobę fizyczną prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą nie będą uznane za wydatki kwalifikowane. Korzystanie z usług w zakresie prac badawczo – rozwojowych świadczonych w formule B2B jest kwalifikowane w kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo). Wyboru podwykonawcy należy dokonać zgodnie z Wytycznymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021 – 2027 tj. m.in. z zachowaniem trybu konkurencyjnego.

Jak wysoka jest alokacja w naborze trwającym od 7 lutego do 12 kwietnia 2023?

Alokacja w tym naborze to **4 450 mln zł** (słownie: cztery miliardy czterysta pięćdziesiąt milionów złotych).

Jaką dokumentację w zakresie budowy dołączyć do wniosku?

Na dzień składania wniosku nie są wymagane żadne dokumentów w formie załączników, natomiast należy we wniosku o dofinansowanie opisać jakie dokumenty są w posiadaniu Wnioskodawcy lub jakie będą potrzebne do realizacji danego przedsięwzięcia oraz jaki jest harmonogram ich pozyskania.

Wszystkie wymagane dokumenty związane z rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia będą wymagane w momencie podpisania umowy o dofinansowanie.

Jaka jest maksymalna wielkość wydatków możliwych do poniesienia w ramach modułu Infrastruktura B+R?"

Nie ma takiego limitu z zastrzeżeniem zapisów Przewodnika kwalifikowalności wydatków (załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów) zawartych w pkt. 1.1 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej i pomocy de minimis.

Jaka może być maksymalna kwota zaliczki wypłaconej w ramach realizowanego projektu?

Łączna kwota dofinansowania w formie zaliczki nie może przekroczyć **90%** całkowitej kwoty dofinansowania Projektu. Natomiast kwota transzy zaliczki nie może przekroczyć **40%** całkowitej kwoty dofinansowania Projektu.

jaki jest czas bądź jaki może być czas na wdrożenie innowacji? Kto ustala ów czas wdrożenia? W przypadku kiedy nie jest planowany modułu B+R.

W przypadku wdrożenia wyników prac B+R uzyskanych poza projektem, okres realizacji modułu Wdrożenie innowacji nie jest ograniczony czasowo, przy czym

termin jego zakończenia nie może wykraczać poza 31.12.2029 r. Wnioskodawca samodzielnie decyduje, jaki jest termin realizacji modułu Wdrożenie innowacji. Natomiast jeżeli wyniki prac B+R opracowane zostaną w module B+R, a następnie wdrażane będą w module Wdrożenie innowacji, wtedy moduł wdrożeniowy musi zakończyć się najpóźniej w terminie 5 lat od zakończenia modułu B+R. Szczegółowe informacje w zakresie realizacji modułów znajdują się w załączniku nr 1 do umowy o dofinansowanie.

Jaki jest okres kwalifikowalności wydatków?

Koniec okresu kwalifikowalności to 31 grudzień 2029 r.

Jaki jest wymagany czas zachowania trwałości projektu?

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie zamieszczonym w zakładce „Dokumenty” Beneficjent zobowiązuje się zachować trwałość Projektu, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego, tj. przez okres 3 lat od zakończenia realizacji Projektu z uwzględnieniem szczegółowych warunków realizacji modułów określonych w załączniku nr 1 do Umowy (dotyczy projektów przewidujących inwestycje w infrastrukturę i inwestycje produkcyjne w ramach modułów: Infrastruktura B+R, Wdrożenie Innowacji, Zazielenienie przedsiębiorstw, Cyfryzacja).

Jakie czynności nie są pracami B+R?

Przykłady czynności, które nie są pracami B+R:

- tworzenie aplikacji biznesowych i systemów informatycznych na podstawie znanych metod i istniejących narzędzi informatycznych,
- dodawanie funkcjonalności dla użytkownika w istniejących programach użytkowych,
- tworzenie stron internetowych lub oprogramowania z użyciem istniejących narzędzi,
- użycie standardowych metod kodowania, weryfikacji bezpieczeństwa i testowania integralności danych,
- dostosowywanie produktów do określonych zastosowań, o ile w ramach tego procesu nie jest uwzględniana wiedza, która przyczynia się do znaczącego ulepszenia

wyjściowego oprogramowania,

- rutynowe usuwanie błędów z systemów i programów (debugging), o ile nie jest wykonywane jeszcze przed zakończeniem eksperymentalnych prac rozwojowych.

Jakie dokumenty są potrzebne do potwierdzenia poziomu innowacyjności i ekoinnowacji?

Jedynym obowiązkowym załącznikiem na etapie składania wniosku jest model finansowy. Pozostałe informacje muszą być zamieszczone we wniosku. Jednakże ekspert oceniający projekt może poprosić o przedstawienie dodatkowych dokumentów podczas oceny. W kryteriach wyboru projektów – moduły – załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru projektów w kryterium „istota modułu” wskazano jakie warunki muszą być spełnione celem potwierdzenia innowacyjności opracowanego/wdrażanego rozwiązania.

Jakie dokumenty są wymagane w przypadku aplikowania o środki w module "Zazielenienie przedsiębiorstw". W ramach tego modułu planujemy przeprowadzenie termomodernizacji budynku hali, w której dotychczas nie prowadziliśmy żadnej działalności produkcyjnej oraz zakup instalacji paneli fotowoltaicznych i ich montaż na dachu hali. Czy wymagany będzie w tym przypadku audyt energetyczny ex ante i ex post oraz koncepcja techniczna instalacji? Z góry dziękuję za odpowiedź.

Jedynym obligatoryjnym dokumentem, jaki jest obowiązkowy do dołączenia na etapie składania wniosku o dofinansowanie jest załącznik: model finansowy. Na dzień składania wniosku nie są wymagane żadne dokumenty w formie załączników, natomiast należy we wniosku o dofinansowanie opisać jakie dokumenty są w posiadaniu Wnioskodawcy lub jakie będą potrzebne do realizacji danego przedsięwzięcia oraz jaki jest harmonogram ich pozyskania. Zatem należy uznać, że audyt energetyczny nie jest obowiązkowy ale jeśli przedsiębiorca posiada taki audyt i z niego wynikają planowane inwestycje, to jest to informacja pomocna w uzasadnieniu możliwości korzystania z pomocy na efektywność energetyczną przewidzianą art. 38 rozporządzenia KE 651/2014, a do takiego uzasadnienia

Wnioskodawca jest zobowiązany we wniosku o dofinansowanie – pole: Opis spełnienia warunków koniecznych do uzyskania wybranego rodzaju pomocy na ochronę środowiska wynikających z rozporządzenia KE 651/2014.

Ponadto należy dodać, że pozycja 7.3.23 w Przewodniku kwalifikowalności przewiduje możliwość dofinansowania kosztów już przeprowadzonego audytu ex ante, pod warunkiem, że wydatek nie został poniesiony później niż 12 m-cy przed złożeniem wniosku oraz że procedura wyboru wykonawcy odbyła się zgodnie z Wytycznymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021- 2027.

Jakie dokumenty uwiarygadniające zaangażowanie w realizację Inwestora są niezbędne do pokazania przez Wnioskodawcę na etapie składania wniosków o dofinansowanie?

W ramach naboru nie zdefiniowano katalogu dokumentów niezbędnych do uwiarygodnienia zewnętrznych źródeł finansowania projektu. Istotne jest aby dokumenty mające stanowić podstawę finansowania projektu były wiarygodne. Opis źródeł finansowania należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie oraz w modelu finansowym. Jednymi załącznikami do wniosku o dofinansowanie są model finansowy (obligatoryjnie) oraz plik graficzny uzupełniający opis metody badawczej (jeżeli dotyczy). Przy czym na etapie oceny projektu Komisja Oceny Projektów w ramach uzupełnień do wniosku, może poprosić wnioskodawcę o załączenie dodatkowych dokumentów potwierdzających informacje przedstawione we wniosku.

Jakie działania nie mogą być dofinansowane w ramach modułu B+R?

W ramach modułu nie mogą być dofinansowane działania, które nie spełniają kryterium Istota modułu oraz są wydatkami które nie mieszczą się w kategoriach wymienionych w Przewodniku kwalifikowalności wydatków i nie są bezpośrednio związane z prowadzeniem zaplanowanych prac B+R. W szczególności do wsparcia nie kwalifikują się badania podstawowe, prace rutynowe niezwiązane z pracami badawczo-rozwojowymi, prace przedwdrożeńowe, wdrożeńowe/inwestycyjne.

Jakie koszty kwalifikują się do dofinansowania w module Internacjonalizacji?

Do dofinansowania w module Internacjonalizacji kwalifikuje się koszty:

- koszty udziału w targach lub imprezach targowo-konferencyjnych (np. koszty organizacji stoiska, transportu, ubezpieczenia, podróży służbowych pracowników),
- koszty podróży służbowych pracowników uczestniczących w zagranicznych misjach gospodarczych (np. transport, noclegi, diety),
- usługi zewnętrzne związane z udziałem w targach, zagranicznych misjach gospodarczych oraz przyjazdowych misjach gospodarczych o randze międzynarodowej,
- usługi i opłaty związane z ochroną (oraz obroną) praw własności przemysłowej.

Szczegółowe informacje w tym zakresie wskazano w Przewodniku kwalifikowalności wydatków - pkt „9.3 Kategorie wydatków w ramach modułu Internacjonalizacja”.

Jakie moduły są obowiązkowe w przypadku dużych przedsiębiorstw we wniosku o dofinansowanie?

W przypadku dużych przedsiębiorstw wniosków o dofinansowanie musi obligatoryjnie obejmować działania polegające na prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych (moduł B+R).

Jakie prace w ramach modułu B+R należy uznać za prace krytyczne, o których mowa w opisie kryterium Potencjał do realizacji modułu – zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne?

W kryterium nr 2 Potencjał do realizacji modułu, obowiązującym dla modułu B+R jest następujący opis:

“Wnioskodawca może powierzyć realizację części prac B+R w module podwykonawcy. W takim przypadku ocenimy, czy wnioskodawca wykazał potencjał techniczny podwykonawcy albo wymagania co do tego potencjału – jeżeli podwykonawcy jeszcze nie wybrano.

Jeśli prace B+R powierzone podwykonawcy **są krytyczne dla osiągnięcia celu modułu B+R**, wybór podwykonawcy musi zakończyć się **przed złożeniem wniosku**.

Wnioskodawca musi posiadać umowę warunkową z podwykonawcą.”

W związku z tym należy podkreślić, że wymóg przedstawienia we wniosku informacji o podwykonawcy dotyczy tylko sytuacji, w której planowane jest zaangażowanie go do realizacji takich prac B+R (np. etapu badań zaplanowanych w module), które mają krytyczne znaczenie dla osiągnięcia celu modułu B+R.

Wnioskodawca powinien w ramach analiz prowadzonych na etapie przygotowania projektu określić, jakie prace B+R (np. konkretne zadania, badania) mają krytyczny, a więc kluczowy charakter dla prowadzenia projektu. Przykładowo, wynik jakiego zadania badawczego (np. eksperymentu) ma krytyczne znaczenie dla dalszej realizacji badań. Krytyczny charakter badań można odnieść do sytuacji decyzyjnej typu go/no go, w których uzyskanie wyniku odmiennego od zakładanego powoduje zakończenie badań (decyzja: no go). Wnioskodawca powinien w trakcie analizy zwrócić uwagę na charakter, przedmiot i znaczenie konkretnego zadania badawczego w module B+R oraz ocenić, że jest ono krytyczne dla modułu. Jeśli do realizacji takiego zadania Wnioskodawca zaplanował zaangażować podwykonawcę, to dotyczy go wymóg wskazany w kryterium nr 2 tj. obowiązek wyboru tego podwykonawcy przed złożeniem wniosku. Innymi słowy - podwykonawca nie jest “krytyczny” z samego faktu uwzględnienia go w projekcie, ale tylko wtedy, gdy będzie zaangażowany w realizację takich prac B+R, które będą mieć krytyczny charakter dla prowadzenia modułu B+R.

Jednocześnie należy pamiętać, że wybór musi zostać przeprowadzony zgodnie z zasadą konkurencyjności opisaną w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Jakie są ramy czasowe dla poszczególnych modułów? Czy są jakieś dla całego projektu?

Realizacja poszczególnych modułów/całego projektu nie jest ograniczona ramami czasowymi, przy czym zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, okres realizacji nie może wykraczać poza 31.12.2029 r.

Jakie są sankcje w sytuacji, gdy w projekcie składającym się z modułu B+R i dodatkowych modułów w trakcie realizacji wartość wydatków z modułu B+R będzie niższa niż 20% wartości całkowitych wyd. kwalifikowalnych projektu, co jest jednym z warunków obowiązkowych na etapie oceny w ramach kryterium Budżet modułu B+R?

Jeśli zmiana udziału wydatków w module B+R w kosztach całkowitych projektu nie będzie związana ze zmianą rzeczą projektu (tzn. projekt zostanie zrealizowany w całości w odniesieniu do zakresu zadań), a będzie wyłącznie wynikać z niższych kosztów poniesionych w trakcie realizacji projektu, to taka zmiana nie będzie skutkowałą sankcjami.

Natomiast w sytuacji, gdy w module B+R zostanie usunięte jakieś zadanie, co spowoduje spadek udziału kosztów tego modułu w kosztach całego projektu, istotne będzie zweryfikowanie, czy wprowadzenie takiej zmiany nie wpłynęłoby na wynik oceny projektu, czy było związane z okolicznościami niezależnymi od beneficjenta.

Jednocześnie w przypadku, gdy zajdzie konieczność zaprzestania prac B+R, zastosowanie mają zapisy § 1 załącznika nr 1 do umowy o dofinansowanie. Wtedy beneficjent będzie zobowiązany do niezwłocznego złożenia ostatniego wniosku o płatność w module B+R. Jeżeli zasadność zaprzestania prowadzenia prac B+R zostanie potwierdzona przez PARP, beneficjent otrzyma dofinansowanie w module B+R z uwzględnieniem faktycznie poniesionych wydatków w tym module, proporcjonalnie do zakresu zrealizowanych prac B+R. W takiej sytuacji beneficjent nie traci prawa do realizacji pozostałych modułów i ich rozliczenia zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie oraz również nie są przewidziane sankcje za mniejszy niż 20% udział wydatków w module B+R w stosunku do całości kosztów kwalifikowanych.

Jakie są wymogi dla zakupu używanych środków trwałych (10-letnia maszyna) w module wdrożeniowym? Jak należy udokumentować to że nie był nabyty z udziałem środków publicznych w sytuacji, gdy pierwszy właściciel (podmiot) już nie istnieje? Czy wymagana jest procedura

konkurencyjności, a jeśli tak to jak ją przeprowadzić dla używanego środka trwałego? Na jakich warunkach taka maszyna miałaby być nabyta od obecnego właściciela?

Zgodnie z § 3 ust. 9 lit. g) umowy o dofinansowanie, „Beneficjent, z wyłączeniem wydatków rozliczanych metodami uproszczonymi wskazanymi w załączniku nr 1 do Umowy, zobowiązuje się do posiadania dokumentacji związanej z Projektem oraz Umową, w szczególności: przypadku używanego środka trwałego:

- oświadczenia podmiotu zbywającego, że środek trwały nie był współfinansowany ze środków unijnych lub dotacji krajowych,
- oświadczenia Beneficjenta o tym, że cena używanego środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej określonej na dzień nabycia i jest niższa niż cena podobnego, nowego środka trwałego,
- oświadczenia podmiotu zbywającego określającego zbywcę środka trwałego, miejsce i datę jego zakupu”.

Używany środek trwały powinien zostać nabyty zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. W przypadku konieczności stosowania zasady konkurencyjności, o której mowa w podrozdziale 3.2 ww. Wytycznych, przy jednoczesnym dopuszczeniu do zakupu używanych środków trwałych, w zapytaniu ofertowym proponujemy zawrzeć warunek, iż dostawca urządzenia zobowiązany jest do złożenia oświadczeń wymaganych umową o dofinansowanie pod rygorem odpowiedzialności karnej, jak również warto określić minimalny rok produkcji urządzenia. Jeżeli poprzednimi właścicielami urządzenia były podmioty krajowe, na stronie <https://sudop.uokik.gov.pl> beneficjent może sprawdzić czy udzielana była im pomoc publiczna.

Ponadto proszę wziąć pod uwagę, że uzasadnienia może wymagać fakt zakupu aż 10 letniego urządzenia, która ma zostać nabyta dla celów wdrożenia innowacji na poziomie kraju. W trakcie oceny projektu mogą pojawić się wątpliwości czy 10 letnie urządzenie może w sposób niezakłócony i sprawny brać udział w procesie produkcyjnym przez cały okres trwałości projektu, a jeśli tak, to czy wnioskodawca

zabezpieczy w odpowiedni sposób ryzyka możliwych awarii i przestojów takiego urządzenia.

Jakiego typu powiązania między modułami należy wskazać? Czy powiązania między modułami mają dotyczyć innowacji, przedmiotu inwestycji? Przykład – zakup nieruchomości zabudowanej – czy moduł cyfryzacyjny dotyczyć ma infrastruktury która jest tworzona na rzecz wdrożenia, czy musi być związany np. z linią produkcyjną innowacyjnego produktu.

Projekt może składać się maksymalnie z siedmiu różnych modułów. Wniosek o dofinansowanie może dotyczyć działań połączonych (tzw. projekty linearne), gdzie np. wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych jest kontynuacją zaplanowanych we wniosku działań badawczo-rozwojowych, lub może dotyczyć różnych niepowiązanych ze sobą bezpośrednio przedsięwzięć tj. prac badawczo-rozwojowych oraz wdrożenia wyników innych (zrealizowanych wcześniej i już zakończonych) prac badawczo rozwojowych (tzw. projekty nielinearne). Zatem realizacja danego modułu nie musi być uzależniona od realizacji innego modułu Projekt linearny może również oznaczać powiązania logiczne między modułami obowiązkowymi i fakultatywnymi (np. cyfryzację przedsiębiorstwa będącą wynikiem prowadzonych prac B+R lub internacjonalizację produktów, które zostały wprowadzone na rynek w module „wdrożenie innowacji”). Przy czym działania zaplanowane w module Kompetencje muszą wspierać realizację zadań w pozostałych modułach projektu. Jeżeli projekt jest linearny należy wskazać powiązanie pomiędzy modułami, jeżeli jest nielinearny, należy wskazać jak zadania zaplanowane w modułach wpisują się w strategię przedsiębiorstwa.

Jeśli małe przedsiębiorstwo nie realizuje modułu b+r (nie jest obligatoryjny dla małych podmiotów), tylko moduł "Wdrożenie innowacji" oraz "Zazielenienie przedsiębiorstw), to czy obowiązuje pewien poziom kosztów całego projektu, który musi być przeznaczony na moduł "Wdrożenie innowacji" (jak w przypadku realizacji modułu b+r,

którego koszty muszą wynosić co najmniej 20% kosztów całego projektu)?

Nie wskazano poziomu kosztów całego projektu przeznaczonego na moduł "Wdrożenie innowacji". Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej zostały przedstawione w przewodniku kwalifikowalności wydatków. Nie jest konieczne sporządzanie dodatkowych dokumentów jak dla pełnej księgowości poza wypełnieniem modelu finansowego. W arkuszu „sprawozdania finansowe” w modelu finansowym należy przedstawić dane za okresy historyczne. Wnioskodawca powinien w tej sekcji przedstawić jak najbardziej realne informacje o sytuacji finansowej podmiotu w okresach historycznych. Jeżeli nie sporządzał sprawozdań finansowych, bo nie miał takiego obowiązku powinien w arkuszu „sprawozdania finansowe” dostosować w miarę możliwości posiadane dane do kształtu sprawozdania finansowego wskazanego w modelu finansowym. W związku z tym w modelu finansowym dane uzyskane z KPiR i inne niezbędne dane finansowe posiadane przez podmiot w odniesieniu do okresów historycznych powinien w miarę możliwości dostosować do kształtu sprawozdania finansowego wskazanego w arkuszu „sprawozdania finansowe”. Jednocześnie wszelkie przyjęte założenia wyjaśnić w polu „komentarz” w arkuszu „Założenia”. W modelu finansowym należy przedstawić dane na podstawie dostępnych w przedsiębiorstwie dokumentów zgodnych z ustawą o rachunkowości i opisać stan faktyczny.

Jeśli niemożliwe będzie zapewnienie opłacalności w okresie trwałości to wówczas należy przygotować prognozy finansowe na okres dłuższy niż okres trwałości (max do 2033 roku)? I wówczas przy opłacalności w okresie dłuższym niż okres trwałości realizacja modułu zostanie oceniona jako opłacalna („tak spełnia”)?

Prognoza opłacalności projektu może wykraczać poza okres trwałości projektu i powinna być formułowana na okres nie dłuższy niż 10 lat licząc od zakończenia roku bieżącego, z wyłączeniem przypadku kiedy okres trwałości wykracza poza 10-letni okres prognozy. W takiej sytuacji prognozę należy sporządzić na cały okres trwałości.

Jeśli w ramach 1 wyjazdu zaplanowano targi (11-12.05) a następnie misję wyjazdową (13-18.05) w Australii, czy możemy dla tych samych osób policzyć dwukrotną stawkę jednostkową 1 do targów i 1 do misji czy też powinniśmy zastosować pojedynczą stawkę jednostkową ponieważ do Australii jedziemy raz?

Kluczowe dla udzielenia odpowiedzi jest ustalenie, jak wydatki związane z wyjazdami są wpisane i uzasadnione w harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu. Jeśli są to 2 niezależne wyjazdy: 1 – udział w targach, 2 – udział w misji wyjazdowej, wówczas stawka powinna być zaplanowana 2 razy. Każdy wyjazd powinien być osobno rozliczony: 1 wyjazd = 1 wskaźnik = 1 rozliczenie wskaźnika.

Fakt, że w przedsiębiorstwie beneficjenta ten sam pracownik merytorycznie odpowiada za kwestie związane z udziałem w targach oraz weźmie udział w misji gospodarczej oraz że terminy następują bezpośrednio po sobie powinno nie mieć znaczenia dla rozliczenia.

Przy czym zgodnie z § 6 ust. 6 załącznika nr 1 do umowy o dofinansowanie „Szczegółowe warunki realizacji modułów” wskaźnikiem rozliczającym stawkę jednostkową jest: „Zrealizowany wyjazd służbowy na 1 pracownika”.

Jeśli w ramach modułu wdrożenie innowacji planujemy budowę budynku i posadowienie OZE na dachu tego budynku to czy opis instalacji może znaleźć się w module wdrożenie innowacji czy też powinniśmy go umieścić w module zazielenienie?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, wydatek polegający na budowie budynku i posadowieniu OZE na dachu tego budynku, może być kwalifikowany – w zależności od decyzji wnioskodawcy oraz zakresu projektu – albo w ramach modułu Wdrożenie Innowacji, albo w ramach modułu Zazielenienie przedsiębiorstw.

Przy czym, jeśli decyzją wnioskodawcy ww. koszt zostanie ujęty w ramach **modułu Wdrożenie Innowacji**, instalacja OZE może być kosztem kwalifikowalnym w ramach następujących kategorii wydatków:

Środki trwałe/dostawy (pozycja 4.3.3 w Przewodniku kwalifikowalności wydatków) które finansowane są z regionalnej pomocy inwestycyjnej. Taka sytuacja jest możliwa, jeśli zostanie spełniony warunek realizacji w module Wdrożenie innowacji jednej z czterech form inwestycji początkowej, o której mowa w art. 2.pkt 49a – dostępne formy wskazane są również we wzorze wniosku o dofinansowanie na str. 38 – rodzaje inwestycji początkowej. Dodatkowo w takim przypadku, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- głównym celem inwestycji w module nie jest wytwarzanie energii
- wytwarzanie energii będzie miało miejsce tylko na własne potrzeby, a nie na sprzedaż (w tym przypadku sprzedaż lub oddawanie do sieci nie może przekroczyć 20%)
- są to koszty, które związane są z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł.

Jeśli spełnione będą powyższe warunki oraz całość instalacji jest niezbędna do wdrożenia innowacji będącej przedmiotem projektu, całkowite koszty inwestycji w instalację OZE mogą być kosztem kwalifikowanym. Analogiczne wymagania muszą być spełnione w przypadku instalacji OZE kwalifikowanej w ramach RPI w module Zazielenienie, przy czym w tym przypadku instalacja nie musi być w całości niezbędna do wdrożenia innowacji będącej przedmiotem projektu a może być także uzasadniona innymi działaniami przedsiębiorcy.

W innym przypadku wydatek taki powinien zostać wykazany w **module Zazielenienie przedsiębiorstw** w następujący sposób:

dodatkowe koszty inwestycji – OZE (referencyjne (pozycja 7.3.19 w Przewodniku kwalifikowalności) i wówczas kosztem kwalifikowalnym będzie różnica pomiędzy kosztem planowanej inwestycji i inwestycji referencyjnej, mniej przyjaznej środowisku, jednak porównywalnej pod względem technicznym. Nie przewiduje się udostępnienia narzędzia określającego wartość inwestycji referencyjnej. Przy określeniu wartości inwestycji referencyjnej można wykorzystać np. opracowania i

kalkulator przygotowane przez Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych (<http://ptez.pl/raporty>).

Rodzaj pomocy publicznej i maksymalna intensywność dofinansowania wskazane zostały w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki” - zał. 2 do „Regulaminu wyboru projektów” pkt. 7 Wydatki kwalifikowalne modułu zazielenianie przedsiębiorstw. Wnioskodawca sam powinien wskazać i uzasadnić w ramach jakiej kategorii jego instalacja fotowoltaiczna powinna zostać kwalifikowalna. W przypadku wyboru kategorii „Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (referencyjne)” w polu uzasadnienie wydatku oraz w polu metoda szacowania należy wskazać do jakiej inwestycji referencyjnej zostały porównane koszty planowanej inwestycji OZE, jaka jest wartość tej inwestycji i wskazać sposób wyliczenia różnicy stanowiącej koszty kwalifikowane.

Istnieje również możliwość uznania całkowitego kosztu instalacji OZE jako kosztu kwalifikowanego, jeśli mamy do czynienia z instalacją spełniającą definicję mikro instalacji, w stosunku do której nie istnieje obowiązek dokonywania porównania do inwestycji referencyjnej w kategorii Dodatkowe koszty inwestycji – OZE (małe instalacje). Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii pod pojęciem mikro instalacji rozumie się instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW).

Jeśli zakupimy lub wynajmiemy nieruchomość (np. grunt i/lub halę) w SSE i uzyskamy w ten sposób dofinansowanie w postaci zwolnienia z podatku dochodowego (czyli de facto pomoc publiczną), to czy będziemy mogli również rozliczać wydatki na zakup tej nieruchomości jako koszty kwalifikowalne w ramach konkursu?

W przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej jest wydane na ten sam zakres kosztów kwalifikowalnych, jak zgłoszone do projektu, należy wskazać, że przed ewentualnym zawarciem umowy o

dofinansowanie, przedsiębiorca będzie miał obowiązek przedłożenia zarówno decyzji o wsparciu, jak i wykazu kosztów, jakie w ramach tej decyzji zostały/zostaną sfinansowane. Jednocześnie należy zauważyć, że udzielona pomoc (zarówno w ramach decyzji jak i programu SMART) nie może przekroczyć maksymalnej intensywności pomocy publicznej obowiązującej w regionie, w którym realizowany jest projekt.

Jestem naukowcem i wielokrotnie realizowałem projekty PARP. Znam stawki godzinowe z różnych uczelni i te zaakceptowane i wypłacane mi przez PARP w poprzednich projektach. Zostały poprzednio zaakceptowane i uznane za uśrednione. Czy wycena obecnych prac na podstawie poprzednich cenników będzie poprawna? Czy aby nie zaniżać kosztów konieczna jest aktualizacja o inflację wieloletnią? Trudno przewidzieć w perspektywie 5 lat natomiast łatwo można zostać posądzonym o zawyżanie kosztów.

Przygotowując Harmonogram finansowy do każdego modułu należy zaplanować wydatki i uprawdopodobnić, że są one racjonalne i uzasadnione z punktu widzenia zakresu i celu modułu oraz zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań. Wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić w dokumentacji aplikacyjnej sposób przeprowadzenia rozeznania rynku oraz wskazać źródła danych, na podstawie których określono kwoty poszczególnych wydatków. Zatem uzasadniając zadeklarowane wydatki należy wskazać kwoty najbardziej zbliżone do cen rynkowych, niezawyżone i niezaniżone. Natomiast w modelu finansowym prognozuje się wszystkie wydatki/koszty w cenach stałych tj. bez uwzględnienia inflacji. Zmiana wartości pieniądza w czasie jest ujęta w stopie dyskontowej, którą uzupełnia Wnioskodawca w zakładce „Założenia” w modelu finansowym. Wskazane w pytaniu koszty, które są przewidywane do poniesienia w trakcie realizacji projektu będą w kolejnych latach przeliczane o współczynniki dyskonta. Aktualna stopa dyskonta, którą należy przyjąć to 4%. Informacja o ewentualnej zmianie stopy dyskontowej będzie opublikowana na stronie internetowej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, w ogłoszeniu o naborze wniosków. Jeżeli przedsiębiorstwo np. w

regulaminie płać ma zapis, że podnosi wynagrodzenie wraz z inflacją - to może określić w każdym roku wyższe wartości wynagrodzenia. Dotyczy się to również pozostałych wskazanych pozycji kosztowych. W takiej sytuacji wymaga się, żeby Wnioskodawca wyjaśnił na jakiej podstawie przyjął zmianę wartości pozycji kosztowych w kolejnych latach w modelu finansowym. Wyjaśnienia dotyczące zmian wartości pozycji kosztowych Wnioskodawca opisuje w polu „Komentarz” w zakładce Koszty operacyjne w modelu finansowym.

Jeżeli wnioskodawca nie chce kwalifikować VAT-u, czy wystarczy, że wpisze nie dotyczy?

W przypadku, jeżeli Wnioskodawca ma prawną możliwość odzyskania podatku VAT w polu „Możliwość odzyskania VAT” należy wybrać „TAK”. W takim przypadku kwoty wydatków w polu „wydatki ogółem” powinny być wykazane w kwotach brutto (tj. z VAT).

Kiedy może wejść inwestor – czy musi to zrobić przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, czy ten proces może się odbyć po?

Umowa z inwestorem może zostać podpisana przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Może to być również umowa warunkowa, uzależniająca swoje obowiązywanie od określonych warunków (np. informacji o pozytywnej ocenie wniosku).

Kiedy powinna zostać podpisana umowa z inwestorem – przed podpisaniem umowy o dofinansowanie czy po podpisaniu umowy o dofinansowanie?

Umowa dotycząca zewnętrznego finansowania (np. umowa pożyczki z inwestorem) powinna być przedstawiona najpóźniej na etapie zawierania umowy o dofinansowanie. W przeciwnym razie beneficjent – zgodnie z § 2 ust. 9 umowy o dofinansowanie – zobowiązany będzie do dostarczenia umowy zewnętrznego finansowania projektu przed pierwszą wypłatą dofinansowania.

Kryterium rozstrzygające: przynależność wnioskodawcy do Krajowego Klastra Kluczowego - w jaki sposób będzie to weryfikowane? We wniosku nie ma pozycji odnoszącej się do KKK. Należy dodać dodatkowy załącznik w postaci zaświadczenia?

W części ogólnej wniosku o dofinansowanie projektu znajduje się punkt UCZESTNICTWO W KRAJOWYM KLASTRZE KLUCZOWYM (pola: Wnioskodawca jest członkiem klastra posiadającego status Krajowego Klastra Kluczowego (co najmniej 6 m-cy); Nazwa Krajowego Klastra Kluczowego, którego członkiem jest wnioskodawca; Data wstąpienia do Krajowego Klastra Kluczowego). Na tej podstawie będzie dokonywana ocena przynależności Wnioskodawcy do Krajowego Klastra Kluczowego. Jeśli informacje zawarte w punkcie Uczestnictwo w Krajowym Klastrze Kluczowym będą budziły wątpliwości ekspertów dokonujących oceny projektu, Wnioskodawca będzie poproszony o dołączenie w ramach uzupełnień dodatkowych dokumentów.

Kto może ubiegać się o dofinansowanie w naborze?

O dofinansowanie projektów w ramach naboru mogą ubiegać się **mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa** w rozumieniu art. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, które prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru.

Który dokument określający Krajowe Inteligentne Specjalizacje należy stosować składając wniosek o dofinansowanie w pierwszej rundzie ścieżki SMART? Do dokumentacji konkursowej został załączony wykaz inteligentnych specjalizacji z dnia 17 stycznia 2022 r., podczas gdy na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii pojawiła się informacja, że od 13 lutego 2023 r. obowiązują nowe KIS. Czy w kolejnych naborach będą obowiązywały już nowe KIS?

Zgodnie informacją zawartą w kryterium Zgodność z Krajową Inteligentną Specjalizacją: „Lista KIS aktualnych na dzień ogłoszenia naboru stanowi załącznik do Regulaminu wyboru projektów. Ocena dokonywana będzie na podstawie dokumentu

aktualnego na dzień ogłoszenia naboru”. Jeżeli treść ww. kryterium się nie zmieni, w kolejnych naborach ocena dokonywana będzie w oparciu o Listę KIS będącą załącznikiem do Regulaminu Wyboru Projektów.

Mamy obecnie nabór trwający do 12.04.23, dane finansowe mamy przedstawić za ostatni zamknięty kwartał - czyli wg mojej ocenie na grudzień 2022, bo I kwartał 2023 zamkniemy do 20 kwietnia, więc historyczne dane wprowadzimy za 2019, 2020, 2021 i bieżące za 2022 - czy tak będzie poprawnie?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania modelu finansowego, okres bieżący to ostatni zamknięty kwartał w roku n, czyli w roku złożenia wniosku dofinansowanie. W modelu finansowym jako okres bieżący proszę wpisać 31.03.2023 r., jeżeli na moment złożenia wniosku nie posiadają Państwo danych finansowych za I kwartał 2023 r., w okresie bieżącym proszę pozostawić niewypełnione pola (lub wpisać zera). W takim wypadku dane za okresy historyczne dotyczyć będą lat 2020-2022.

Miejsce realizacji projektu musi znajdować się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Czy oznacza to, żaden z elementów (etapów bądź zadań) modułu B+R (bo tylko ten nas interesuje), nie może być zrealizowany poza RP? Nasz projekt zakłada realizację części prac B+R w RP, ale część testów musi być zrealizowana poza RP ze względu na niemożliwe do spełnienia w Polsce środowiskowe i klimatyczne wymagania realizacji badań (potrzebne są warunki naturalne zapewniające m. in. wysoki poziom nasłonecznienia). Czy tak skonstruowany projekt mieści się w zakresie dopuszczalnych reguł realizacji modułu B+R?

Wsparcie jest udzielane firmom działającym na terenie RP, a we wniosku w polu "Miejsce realizacji" należy wskazać miejsce w RP, w którym będą realizowane prace B+R. Jeśli jest to siedziba firmy to należy wskazać siedzibę a także inne lokalizacje na terenie RP, jeśli badania będą prowadzone w różnych lokalizacjach w kraju. W

uzasadnionych przypadkach w opisie zadań, należy wskazać dodatkowo lokalizację za granicą i uzasadnić dlaczego taka a nie inna lokalizacja jest konieczna i niezbędna do realizacji wybranego etapu badań. Będzie to podlegało ocenie w ramach kryterium Istota modułu.

Usługa polegająca na częściowej realizacji prac B+R poza terenem RP może być kwalifikowana do wsparcia w ramach kategorii wydatku 3.3.2. W „Przewodniku kwalifikowalności wydatków” w ramach kategorii: 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) kwalifikowalne są koszty badań wykonywanych na podstawie umowy oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu badawczo-rozwojowego. Ponadto w ramach kategorii 3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) możliwe będzie wykazanie kosztów związanych z kosztami transportu na miejsce badań, w przypadku w którym okaże się to niezbędne i konieczne do przeprowadzenia prawidłowej realizacji prac B+R oraz poniesienie ich będzie wynikało bezpośrednio z realizacji projektu.

Model finansowy. Czy finansowanie ma dotyczyć wyłącznie projektu, czy całej działalności firmy?

W arkuszu Założenia w modelu finansowym, w części „finansowanie” należy podać oprocentowanie kredytów/pożyczek oraz depozytów, które przyjęte będzie do prognozowania w całym modelu finansowym, tzn. zarówno w części bez projektu, jak i w projekcie. Zatem dotyczyć będzie całej działalności firmy. Jeżeli oprocentowanie kredytów i depozytów dla części „bez projektu” oraz części projektowej są różne, proszę to wskazać w polu Komentarz.

Moduł B+R musi wynosić 20 % wartości projektu. MSP nie ma obowiązku składać na moduł B+R wystarczy tylko na moduł wdrożeniowy jako obligatoryjny. Czy w takim wypadku jeśli wniosek obejmuje tylko moduł wdrożeniowy to taki moduł jako obligatoryjny musi wynosić też 20 % kosztów całego wniosku?

Zgodnie z obowiązującymi [Kryteriami wyboru projektów](#), „(...) warunkiem pozytywnej oceny projektu obejmującego moduł B+R oraz inne moduły, jest przeznaczenie co

najmniej 20% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu na koszty kwalifikowalne modułu B+R. (...)" Tego rodzaju warunek nie dotyczy modułu Wdrożenie Innowacji. Zatem jeśli MSP nie będzie realizować modułu B+R, bo jako moduł obligatoryjny wybierze Wdrożenie Innowacji, nie musi stosować limitu 20%.

Moduł B+R punkt Zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne. Czy wybierając z listy Zasoby techniczne pozostające w dyspozycji wnioskodawcy wykorzystywane do realizacji modułu właściwym jest podanie doświadczenia zawodowego wykonawców poszczególnych etapów projektu B+R?

Szczegółowe informacje jakie należy wskazać w polach zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne zawarto w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie doświadczenie zawodowe wykonawców poszczególnych etapów projektu B+R należy opisać we wniosku w punkcie: ZESPÓŁ PROJEKTOWY w podpunkcie: Doświadczenie naukowe i zawodowe.

Moduł Wdrożenie – w ramach kategorii Nieruchomości zabudowane kwalifikowalne są koszty nabycia prawa własności nieruchomości zabudowanej, z wyłączeniem lokali mieszkalnych, jeżeli: nieruchomość jest niezbędna do realizacji modułu i kwalifikowana wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystana do celów realizacji modułu. Czy w przypadku zakupu nieruchomości zabudowanej wymagane jest przedstawienie operatu szacunkowego w celu potwierdzenia wartości rynkowej? Jeżeli nie proszę o wskazanie zakresu niezbędnych dokumentów – mając na uwadze, iż ww. koszty nie podlegają Zasadzie konkurencyjności.

Odpowiedź brzmi tak. Zgodnie z podrozdziałem 3.4 pkt 3 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków, zakup nieruchomości kwalifikuje się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki: a) cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej nieruchomości, a jej wartość potwierdzona jest operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami; wartość nieruchomości

powinna być określona na dzień jej zakupu zgodnie z art. 156 ust. 3 tej ustawy, b) nabyta nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu i kwalifikowana wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystana do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu, c) zakup nieruchomości został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i wskazany w umowie o dofinansowanie projektu.

Na jaki okres należy sporządzić prognozę finansową?

Prognoza opłacalności projektu może wykraczać poza okres trwałości projektu i powinna być formułowana na okres nie dłuższy niż 10 lat licząc od zakończenia roku bieżącego, z wyłączeniem przypadku kiedy okres trwałości wykracza poza 10-letni okres prognozy. W takiej sytuacji prognozę należy sporządzić do końca okresu trwałości.

Na którym etapie będzie konieczność fizycznego przedstawienia zabezpieczenia, które obejmować będzie część zwrotną dofinansowania udzielanego w formie dotacji zwrotnej. Z uwagi na okres realizacji projektu oraz z uwagi na czas rozliczenia dotacji zwrotnej +4 lata po zakończeniu projektu – może być to trudne w kontekście mechanizmów udzielania i rozliczania części zwrotnej dofinansowania?

Weksel in blanco, który zabezpiecza również dotację zwrotną Beneficjent zobowiązany jest złożyć w PARP w terminie 14 dni od dnia zawarcia Umowy. Jeżeli dodatkowe zabezpieczenie dotyczyć będzie dofinansowania w formie zaliczki musi ono zostać ustanowione przed wypłatą pierwszej transzy zaliczki lub kolejnej jeżeli ustanawiane jest w trakcie realizacji projektu.

Dodatkowe zabezpieczenie spłaty dotacji warunkowej może być wymagane przed dokonaniem pierwszej płatności w ramach modułu Wdrożenie innowacji i być utrzymywane do czasu spłaty dotacji warunkowej podlegającej zwrotowi.

Nasz projekt ma charakter medyczny - w związku z tym zakładamy sposób komercjalizacji to model oparty o udzielenie licencji lub sprzedaż praw do wynalazku i dalszego rozwoju leku po ukończeniu 1 fazy badań klinicznych. Na rynku stosowane są różne modele licencji - umowy z opłatą jednorazową, kilka opłat opartych na ukończeniu kolejnych etapów badań lub dodatkowymi royalties dla Wynalazcy już po wprowadzeniu produktu do obrotu. Ponieważ do komercjalizacji konieczne jest przeprowadzenie prac zaplanowanych w projekcie w chwili obecnej jest zbyt wcześnie na poszukiwanie licencjobiorcy i nie jesteśmy w stanie jednoznacznie wskazać konkretnego modelu komercjalizacji. Chcielibyśmy w związku z tym prosić Państwa o rekomendację lub radę jaki model przychodów powinniśmy przyjąć. Posiadamy wycenę projektu metodą DCF.

PARP nie może rekomendować wyboru modelu przychodów. Wnioskodawca powinien samodzielnie wypełnić arkusz dotyczący przychodów z dotychczas prowadzonej działalności oraz przygotować prognozę przychodów z działalności związanej z Projektem. Wartość przychodów należy uwzględnić w modelu finansowym poprzez sporządzenie prognozy na okres nie dłuższy niż 10 lat licząc od zakończenia roku bieżącego, z wyłączeniem przypadku kiedy okres trwałości wykracza poza 10-letni okres prognozy. Dane te będą stanowiły podstawę określenia opłacalności realizacji wspomnianego modułu. Dodatkowo zwracam uwagę, że jeżeli wdrożenie wyników prac B+R nastąpi poza projektem Wnioskodawca w ramach modułu B+R jest zobowiązany wykazać we wskaźniku rezultatu „Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług” prognozowane do osiągnięcia przychody z tytułu wdrożenia rezultatów prac B+R na rynek np. przychody z licencji, sprzedaży wyników czy sprzedaży usługi wprowadzonej do własnej działalności (z zastrzeżeniem wymogów określonych w kryteriach wyboru projektów w zakresie modułu B+R). Wartość takiego wskaźnika należy policzyć sumarycznie za okres od momentu wdrożenia innowacji do roku poprzedzającego rok zakończenia

okresu trwałości projektu. Jako rok docelowy wskaż rok poprzedzający rok zakończenia okresu trwałości projektu.

Od jakiej daty liczony jest 3 letni okres trwałości projektu?

Okres trwałości liczony jest od daty zakończenia projektu. Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie zamieszczonym w zakładce „Dokumenty” Beneficjent zobowiązuje się zachować trwałość Projektu, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego, tj. przez okres 3 lat od zakończenia realizacji Projektu z uwzględnieniem szczegółowych warunków realizacji modułów określonych w załączniku nr 1 do Umowy (dotyczy projektów przewidujących inwestycje w infrastrukturę i inwestycje produkcyjne w ramach modułów: Infrastruktura B+R, Wdrożenie Innowacji, Zazielenienie przedsiębiorstw, Cyfryzacja).

Stąd, jeżeli projekt zawiera wyłącznie komponent B+R nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu.

Przy czym, zgodnie z § 6 ust. 5 wzoru umowy o dofinansowanie Beneficjent ma obowiązek raportowania nt. wskaźników oraz w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych i polityk unijnych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, w okresie realizacji Projektu oraz w okresie trwałości Projektu. Jeśli żaden z modułów Projektu nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu, wówczas Beneficjent jest zobowiązany do raportowania w okresie odpowiadającym okresowi trwałości.

Mając na uwadze powyższe projekt, który zawiera wyłącznie komponent B+R, w okresie odpowiadającym okresowi trwałości, ma obowiązek raportowania nt. wskaźników oraz w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych i polityk unijnych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2.

Oferty szacunkowe dotyczące planowanych zakupów - czy są załącznikami obligatoryjnymi do wniosku?

Nie, jedynym obligatoryjnym załącznikiem do wniosku jest Model finansowy. Opis szacowania zaplanowanych w projekcie wydatków powinno być zawarte w treści wniosku o dofinansowanie. W przypadku wątpliwości, co do treści przedstawionych we wniosku o dofinansowanie eksperci dokonujący oceny projektu będą mogli wezwać Wnioskodawcę do dostarczenia dodatkowych dokumentów.

posiadamy sprawozdanie Spółki za rok 2022, 2021, 2020 i 2019. Czyli data sporządzenia ostatniego sprawozdania finansowego przypada na dzień 31.12.2022 i według modelu, data rozpoczęcia bieżącego roku obrotowego zaczyna się 01.01.2023. Dlaczego model finansowy w arkuszu Ocena kondycji finansowej przyjmuje dane z 2021 roku zamiast 2022?

W dniu 30.03.2023 na stronie internetowej PARP opublikowano poprawiony model finansowy. Wymagane jest stosowanie poprawionego modelu finansowego. Zgodnie z Instrukcją modelu finansowego: - (str. 1) „dane finansowe należy wprowadzić dla trzech poprzednich lat obrotowych (n-3, n-2 i n-1), okresu bieżącego (ostatni zamknięty kwartał w roku n) ...” – zatem okres bieżący to 31.03.2023 r.; - (str. 1) W przypadku, gdy Wnioskodawca posiada sprawozdanie finansowe za zakończony rok obrotowy, a nie sporządził jeszcze sprawozdań za I kwartał kolejnego roku obrotowego można komórkę C14 („Data ostatniego sporządzonego sprawozdania finansowego”) pozostawić pustą (niewypełnioną). W takim przypadku nie należy wypełniać również danych w kolumnie F w arkuszu „Sprawozdania finansowe”.; - (str. 10) "wielkość amortyzacji jest obliczana w oparciu o wyższą wartość środka trwałego obliczaną poprzez porównanie wartości wykazanej na koniec ostatniego pełnego roku obrotowego oraz wykazanej na koniec okresu bieżącego". Jeżeli na moment sporządzania wniosku posiadają Państwo dane za I kwartał 2023 r., proszę je uwzględnić w modelu wpisując dane za okres bieżący 31.03.2023 r. (taki jest wymóg Instrukcji). W przeciwnym razie komórkę C14 w arkuszu Założenia proszę pozostawić pustą.

Projekt będzie obejmował działania w modułach: B+R, wdrożenie innowacji, internacjonalizacja. Czy koszty związane z certyfikacją produktów (np. usługi w zakresie badań przez ośrodki akredytowane, opłaty administracyjne), która może być konieczna do wprowadzenia produktu na rynek, mogą być kwalifikowane do wsparcia w module B+R (np. w kategorii Usługi zewnętrzne, koszty operacyjne) lub Wdrożenie innowacji (np. w kategorii Usługi zewnętrzne, wsparcie innowacji) lub

Internacjonalizacja (np. w kategorii Usługi zewnętrzne, doradztwo)? Czy ewentualnie koszty certyfikatów, które nie są konieczne, ale stanowić mogą o konkurencyjności produktu na rynku docelowym będą kwalifikować się do wsparcia w jednym z modułów?

Tak, koszty związane z certyfikacją produktów w ramach modułu B+R co do zasady mogą być kwalifikowalne w kategorii 3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) pod warunkiem że są niezbędna dla działań przewidzianych do realizacji w module. W ramach wskazanych w pytaniu kategorii kosztów w module Wdrożenie innowacji oraz Internacjonalizacja co do zasady mogą być kwalifikowalne działania związane z usługami doradczymi dotyczącymi certyfikacji jakości produktów jeżeli są niezbędna do realizacji działań przewidzianych w tych modułach i nie dotyczą tych samych działań (kosztów) które zaplanowano w module B+R. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że jeżeli Wnioskodawca w ramach modułu B+R opracował gotowy do wdrożenia produkt, który uzyskał już wymagane certyfikaty niezbędne do wprowadzenia go na rynek ponowne ponoszenie tych kosztów w ramach innych modułów należy uznać za nieuzasadnione. Odnośnie drugiej części pytania należy wskazać, że przedmiotem oceny będzie weryfikacja, czy wydatki w ramach każdego modułu są racjonalne i uzasadnione z punktu widzenia zakresu i celu modułu oraz zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań. W związku z tym jeśli zaplanowany do poniesienia wydatek nie jest niezbędny do realizacji modułu nie może zostać uznany za uzasadniony a tym samym kwalifikowaln.

Proszę o omówienie szczegółowych źródeł finansowania projektu-jakie są dopuszczalne i czy jest wymóg udokumentowania 100 % wartości projektu jeżeli projekt będzie trwał np. 3 lata?

Nie istnieje zamknięty katalog źródeł finansowania, z których Wnioskodawca planuje sfinansować projekt wliczając w to dofinansowanie. Wnioskodawca ma obowiązek przedstawić i uwiarygodnić zdolność do sfinansowania projektu niezależnie od czasu jego trwania. Przedstawiony montaż finansowy ma zapewnić sprawną i realną pod względem organizacyjnym i finansowym realizację projektu biorąc pod uwagę, że w ramach wypłat dofinansowania możliwe są przede wszystkim refundacje już

poniesionych kosztów oraz płatności zaliczkowe we wskazanych we wzorze umowy o dofinansowanie dopuszczalnych maksymalnych wysokościach.

Proszę o wskazanie czy wskaźnik obejmuje jedynie etaty pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, czy także tych, z którymi zawarte zostaną umowy o dzieło i/lub umowy zlecenia?

We wskaźniku „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” należy uwzględnić osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę oraz umowy zlecenia, wskazując liczbę średnich rocznych ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

Proszę o wyjaśnienie czy wskaźnik „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” należy rozumieć jako wskaźnik typu „przed-po”, który mierzy część wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie, będący bezpośrednią konsekwencją realizacji projektu z uwzględnieniem stanu zatrudnienia przed złożeniem wniosku, czy należy go traktować jako wskaźnik na zasadzie utworzenia, obsadzenia i utrzymania nowych miejsc pracy będących bezpośrednią konsekwencją realizacji projektu niezależnie od obecnego stanu zatrudnienia w przedsiębiorstwie?

Wskaźnik „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” obejmuje miejsca pracy nowoutworzone w wyniku działalności wspieranej przez moduł i utrzymane przez ponad rok po zakończeniu modułu.

Pytanie do modelu finansowego. W zakładce przychody w części projektu Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (Projekt) jest pięć wierszy. Potrzebujemy około 16 bo tyle mamy pozycji. Co mamy zrobić w powyższej sprawie?

Jeżeli wierszy jest zbyt mało, żeby wykazać wszystkie towary/materiały, proszę je pogrupować i wpisać pogrupowane. Sposób grupowania oraz pozycje grupowane proszę przedstawić w polu Komentarz.

Pytanie dotyczące przygotowania modelu finansowego, a dokładniej części dotyczącej Kosztu wytworzenia produktów na własne potrzeby

jednostki. Dotyczy to zarówno dotychczasowej działalności jak i nowego produktu. Pytanie czy jest to tradycyjny koszt wytworzenia produktu zgodnie z zasadami rachunkowości, czy jest to koszt liczony na potrzeby sprawozdania dla zarządu, który będzie obejmował dodatkowo np. marketing itp?

Analogicznie jak w przypadku wypełniania rocznego sprawozdania finansowego, koszt wytworzenia produktu powinien być wypełniany zgodnie z zasadami rachunkowości.

Pytanie dotyczy wskaźników produktu w module kompetencje, gdy korzysta się z kosztów rzeczywistych. W instrukcji jest napisane: Wskaźniki produktu Produkt należy rozumieć, jako bezpośredni efekt realizacji modułu mierzony konkretnymi wielkościami. Obowiązkowy wskaźnik produktu, dotyczący modułu Kompetencje, który zostanie uzupełniony automatycznie to: Przedsiębiorstwa inwestujące w umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Wskaźniki produktu dotyczące stawek jednostkowych Jeżeli przewidujesz skorzystanie z uproszczonej metody rozliczania kosztów w ramach modułu uzupełnij odpowiednie wskaźniki z poniższej listy. Czy to znaczy, że podane w instrukcji wskaźniki nie są kwalifikowalne w przypadku rozliczania kosztów rzeczywistych?

W module Kompetencje zaplanowano następujące kategorie wydatków:

- 8.3.1 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe uproszczone),
- 8.3.2 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste),
- 8.3.3 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe zagraniczne).

Koszty udziału w szkoleniach kwalifikowane są w kategorii 8.3.1, czyli rozliczane są w oparciu o metody uproszczone (stawki jednostkowe). Są to wydatki wiodące w tym module, tzn. bez poniesienia których cel modułu nie zostanie osiągnięty. Dlatego następujące wskaźniki produktu dotyczące stawek jednostkowych, związane są bezpośrednio z usługami szkoleniowymi:

- Liczba zrealizowanych usług szkoleniowych - szkolenia otwarte, zdalne;
- Liczba zrealizowanych usług szkoleniowych - szkolenia otwarte, stacjonarne;
- Liczba zrealizowanych usług szkoleniowych - szkolenia zamknięte, zdalne;
- Liczba zrealizowanych usług szkoleniowych - szkolenia zamknięte, stacjonarne.

W oparciu o koszty rzeczywiste (kategorie 8.3.2 i 8.3.3) rozliczane są jedynie koszty podróży zakwaterowania uczestników szkoleń oraz koszty usług doradczych związanych ze szkoleniami.

Skoro moduły mogą być niezależne nielinearne, co oznacza, że projekt jednocześnie musi być spójny? Na czym polega spójność projektu pomiędzy modułami?

Zgodnie z brzmieniem kryterium: Spójność projektu, ocenie podlega, czy moduły są między sobą spójne i logiczne, a jeśli nie są powiązane logicznie lub czasowo, ocenie będzie podlegać spójność działań przewidzianych w projekcie ze strategią przedsiębiorstwa.

Sprawozdania finansowe - czy są załącznikami obligatoryjnymi do wniosku?

Nie, jedynym obligatoryjnym załącznikiem do wniosku jest Model finansowy zawierający arkusz Sprawozdania finansowe, w którym należy wprowadzić dane finansowe firmy za okres 3 lat przed rokiem złożenia wniosku oraz za bieżący okres roku kalendarzowego, tj. ostatni zamknięty kwartał. Wprowadzone dane za zamknięte lata obrotowe powinny być zgodne z danymi złożonymi w KRS lub innych rejestrach. Dane w przedmiotowym arkuszu należy zaokrąglać do pełnych (tysięcy) złotych. Więcej informacji można znaleźć w Instrukcja wypełniania Modelu Finansowego – Ścieżka SMART Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki.

Stawki amortyzacji: Jakie stawki należy przyjąć jeśli w jednej kategorii występuje wiele stawek np. urządzenia techniczne i maszyny: 7%, 10%, 14%, 20% itd.? Należy przyjąć średnią?

Tak, należy uśrednić stawki, ewentualnie zrobić średnią ważoną wartością aktywów dla poszczególnych stawek.

Trwałość projektu: Beneficjent zrealizuje moduł wdrożenie i moduł cyfryzacja. W jaki sposób będzie rozpatrywana trwałość projektu? Po zakończeniu modułu czy całego projektu? Wzór umowy o dofinansowanie zakłada trwałość oddzielnie.

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się zachować trwałość Projektu, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego, tj. przez okres 3 lat od zakończenia realizacji Projektu z uwzględnieniem szczegółowych warunków realizacji modułów określonych w załączniku nr 1 do Umowy (dotyczy projektów przewidujących inwestycje w infrastrukturę i inwestycje produkcyjne w ramach modułów: Infrastruktura B+R, Wdrożenie Innowacji, Zazielenienie przedsiębiorstw, Cyfryzacja). Poprzez zakończenie realizacji Projektu należy rozumieć finansowe rozliczenie wniosku o płatność końcową, rozumiane jako dzień ostatniego przelewu na rachunek bankowy Beneficjenta – w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywane są środki lub jako dzień zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w pozostałych przypadkach.

W dokumentacji jest odniesienie do definicji organizacji badawczej prowadzącej badania i upowszechniające wiedzę, które określono w art. 2 pkt 83 rozporządzenia KE (UE) nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z 20 rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu posiadającą przyznaną kategorię naukową A+, A albo B na podstawie decyzji, o których mowa w art. 322 ust. 7 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1669 z późn. zm.) - co sugeruje, że dopuszczalne

są tylko uczelnie wyższe posiadające kategorię naukową. Pytanie czy w ramach tej definicji dopuszczone są też inne podmioty np. przedsiębiorcy posiadający status centrum badawczo-rozwojowego, spółki celowe uczelni wyższych itd., pomimo że podlegają one pod inną ustawę.

Organizacją badawczą wymienianą w opisie kryterium rankingu wspólnego dla projektu „Współpraca w związku z projektem” jest podmiot w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia KE nr 651/2014. Zgodnie z definicją zawartą w ww. części rozporządzenia dopuszczalne są nie tylko uczelnie wyższe posiadające kategorię naukową, ponieważ pojęcie „organizacja prowadząca badania i upowszechniająca wiedzę” oznacza podmiot (jak np. uniwersytet lub instytut badawczy, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik w dziedzinie innowacji, fizyczny lub wirtualny podmiot prowadzący współpracę w dziedzinie badań i rozwoju) niezależnie od jego statusu prawnego (ustanowionego na mocy prawa publicznego lub prywatnego) lub sposobu finansowania, którego podstawowym celem jest samodzielne prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych lub rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników takich działań poprzez nauczanie, publikację lub transfer wiedzy.

W instrukcji pisania wniosku wskazano, że "współpraca z organizacją pozarządową może przyjąć różne formy, m.in. partnerstwo, partnerstwo strategiczne wolontariat pracowniczy i musi być potwierdzona i udokumentowana (umowa współpracy)." Czy to oznacza że taka umowa ma być podpisana przed złożeniem wniosku? Nie będzie to uznawane za rozpoczęcie projektu?

Umowa o współpracy powinna zostać zawarta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, gdyż zgodnie z opisem kryterium zakres współpracy musi w sposób bezpośredni wpisywać się w zadania przewidziane w projekcie i być, potwierdzony umową (załącznik nr 3 do Regulaminu Wyboru Projektów - Kryteria wyboru projektów – wspólne i rankujące). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że współpraca w projekcie nie musi dotyczyć działań, które stanowią koszty kwalifikowane projektu. W takim kontekście nie ma znaczenia czy umowa jest

warunkowa czy jest to np. długoletnia umowa o współpracy. Trzeba odróżnić współpracę od zlecenia wykonania konkretnych prac, a następnie rozliczenia tych prac w projekcie i wykazania ich kosztów jako koszty kwalifikowane. Jeśli Wnioskodawca planuje, że w ramach współpracy będą realizowane zadania, których koszty będą wykazane jako koszty kwalifikowane projektu to musi być zawarta umowa warunkowa o współpracy, wówczas działanie takie nie będzie stanowiło wcześniejszego rozpoczęcia projektu. Zakres umowy będzie przedmiotem oceny.

W jaki sposób można dodać jednostkę miary do własnego zdefiniowanego wskaźnika (brak danej jednostki miary na liście rozwijanej)?

Na chwilę obecną nie ma możliwości dodania własnej jednostki miary do wskaźników określanych samodzielnie przez Wnioskodawcę. W przypadku braku jednostki miary na liście rozwijalnej, należy zgłosić konieczność jej dodania poprzez formularz kontaktowy LSI (POMOC → Formularz kontaktowy).

W jaki sposób można zagospodarować elementy (np. cięte w próbach cięcia) powstające w wyniku prowadzenia prac B+R? Czy można elementy sprzedawać klientom, zagospodarować na własny użytek lub zezłomować?

Z uwagi na fakt, iż w perspektywie finansowej 2021-2027 nie zostały wprowadzone w rozporządzeniach UE przepisy dotyczące projektów generujących dochód po ich ukończeniu, dotychczasowe ograniczenia w tym zakresie należy rozpatrywać jedynie w kontekście przepisów o pomocy publicznej lub krajowych przepisów dotyczących trwałości projektów. Z perspektywy przepisów o pomocy publicznej nie występuje przepis, który w omawianych okolicznościach skutkowałby koniecznością zmniejszania dofinansowania i nakładałby obowiązek sprzedaży na warunkach rynkowych. Zmniejszenie dofinansowania musiałoby nastąpić, gdyby pomoc była obliczana na podstawie luki (tj. trzeba wtedy uwzględnić dochody wynikające ze sprzedaży odpadów). W przypadku dotacji udzielanej na projekt B+R z intensywnością nie ma takiej potrzeby. Jeżeli beneficjent po zakupieniu materiałów

staje się ich właścicielem (ograniczając przykład do tej formy posiadania), to po wykorzystaniu w projekcie może nimi swobodnie dysponować.

Przy czym należy podkreślić, że podczas oceny kryterium w zakresie budżetu eksperci zweryfikują czy ilość materiałów wskazanych przez wnioskodawcę jest faktycznie niezbędna do realizacji projektu.

W jaki sposób należy dokonać porównania do inwestycji referencyjnej (podobnej), o której mowa w przypadku wydatków związanych z propagowaniem energii ze źródeł odnawialnych w module Zazielenianie?

Wnioskodawcy mogą pomocniczo wykorzystywać Analizę w zakresie instalacji referencyjnych dla OZE i wysokosprawnej kogeneracji dostępną na stronie funduszy europejskich: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/wiadomosci/analiza-w-zakresie-instalacji-referencyjnych-dla-oze-i-wysokosprawnej-kogeneracji-juz-dostepna/> oraz posłużyć się Kalkulatorem dostępnych na stronach NFOŚ.

W jaki sposób obliczyć koszty podróży służbowych dotyczące udziału w targach lub zagranicznych misjach gospodarczych, ujęte w module Internacjonalizacja (przykładowo dla 3 osób do USA na 7 dni)?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków, w ramach modułu Internacjonalizacja kwalifikowalne są m.in. koszty podróży służbowych pracowników Wnioskodawcy uczestniczących w targach, imprezach targowo-konferencyjnych oraz w zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych, przy czym koszty te będą rozliczane na podstawie stawek jednostkowych, które w przypadku wyjazdu do USA wynoszą 9 331,00 zł (punkt 9.3.4 przewodnika kwalifikowalności wydatków).

Jednocześnie należy podkreślić, iż jest to kwota dotycząca 1 podróży służbowej, zrealizowanej w ramach misji lub targów przez 1 pracownika, bez względu na długość pobytu. W związku z tym w przypadku wyjazdu 3 osób za kwalifikowalne będzie można uznać koszty w wysokości łącznej 27 993 zł tj. 3 x 9 331,00 zł.

W jaki sposób oceniana będzie zdolność w przypadku oparcia projekcji finansowej o inwestora, który zadeklarował wsparcie finansowe w momencie wygrania projektu.

Ocena zdolności do sfinansowania projektu dokonywana będzie na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie oraz w modelu finansowym, a także informacji udzielanych przez wnioskodawcę podczas posiedzenia Panelu KOP. Ponadto Komisja Oceny Projektów może wezwać wnioskodawcę do załączenia dodatkowych dokumentów/wyjaśnień w tym zakresie, w trakcie oceny projektów.

W jaki sposób oceniana będzie zdolność w przypadku oparcia projekcji finansowej o inwestora, który zadeklarował wsparcie finansowe w momencie wygrania projektu.

Ocena zdolności do sfinansowania projektu dokonywana będzie na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie oraz w modelu finansowym, a także informacji udzielanych przez wnioskodawcę podczas posiedzenia Panelu KOP. Ponadto Komisja Oceny Projektów (KOP) może wezwać wnioskodawcę do załączenia dodatkowych dokumentów/wyjaśnień w tym zakresie, w trakcie oceny projektów.

W jaki sposób oszacować np. wykonanie prototypu urządzenia kiedy dopiero na etapie prac B+R powstaną założenia technologiczne, po tym dopiero będzie możliwe wykonanie dokumentacji konstrukcyjno-technicznej bez której raczej nikt nie będzie w stanie określić kosztów wykonania i materiałów. Prototyp urządzenia będzie wynikiem przewidywanych prac B+R i nie jest dostępny w inny sposób.

Szczegółowe informacje w zakresie sposobu szacowania konkretnych kategorii kosztów kwalifikowalnych w ramach modułu B+R zostały przedstawione w punkcie 11. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY MODUŁU B+R w podpunkcie „metoda szacowania” Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. W tym miejscu należy podkreślić, że Wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić w dokumentacji aplikacyjnej sposób przeprowadzenia rozeznania rynku oraz wskazać źródła danych,

na podstawie których określono kwoty poszczególnych wydatków. Wnioskodawca jest zobowiązany wykazać konieczność poniesienia każdego wydatku i jego związek z przedmiotem modułu. Odnosząc się do sposobu szacowania kosztu wykonania prototypu Wnioskodawca powinien przedstawić sposób szacowania kosztu każdego elementu wchodzącego w skład planowanego do budowy prototypu uwzględnionego w harmonogramie rzeczowo-finansowym modułu B+R zgodnie z wymogami zawartymi w podpunkcie „metody szacowania” w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie .

W jaki sposób rozliczane są wydatki w formie stawki ryczałtowej?

W przypadku **stawek jednostkowych** warunkiem rozliczenia wydatków jest wykonanie zadań i osiągnięcie wskaźników produktu, które ich dotyczą. Zakres dokumentów dostarczanych w tej sytuacji przez Beneficjenta został przedstawiony w załączniku nr 1 do umowy o dofinansowanie (w ramach poszczególnych modułów).

Natomiast w przypadku rozliczenia wydatków w formie **stawki ryczałtowej**, które występują tylko w jednym module tj. moduł B+R ich zatwierdzenie uzależnione jest od:

- wykazania wydatków, od których naliczana jest stawka i ich zatwierdzenia przez Instytucję;
- sprawdzenia poprawności wyliczenia limitu wydatków objętych stawką ryczałtową;
- pozytywnej weryfikacji części sprawozdawczej wniosku o płatność.

Zwracamy uwagę, że wartość wydatków rozliczanych ryczałem jest bezpośrednio uzależniona od wartości wydatków bezpośrednio z nimi powiązanych. **Stawką ryczałtową** rozliczane są jedynie koszty pośrednie (ogólne) w module B+R – pozycja 3.3.9 w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. **Stawka ryczałtowa** wynosi do 25% wartości kosztów kwalifikowalnych wykazanych w pozostałych kategoriach kosztów, z wyłączeniem kosztów usług zewnętrznych (podwykonawstwo), w module B+R.

W jaki sposób sformalizowana ma być strategia przedsiębiorstwa?

Dokumentacja naboru nie określa sposobu sformalizowania strategii przedsiębiorstwa. Jednakże najlepiej gdyby strategia rozwoju przedsiębiorstwa miała postać dokumentu, który można byłoby okazać na wypadek ewentualnej kontroli.

W jaki sposób wnioskodawca zostanie poinformowany o wyniku oceny projektu?

Zgodnie z [Regulaminem Wyboru Projektów](#) zamieszczonym w zakładce „[Dokumenty](#)” W terminie 7 dni od zatwierdzenia wyników oceny, PARP publikuje na stronie naboru oraz na [portalu](#) wyniki naboru wskazując projekty wybrane do dofinansowania oraz projekty, które otrzymały ocenę negatywną. Jednocześnie, niezwłocznie po zatwierdzeniu wyników oceny, PARP wysyła do wnioskodawcy informację o zatwierdzonym wyniku oceny w formie pisemnej albo elektronicznej za pośrednictwem skrzynki e-PUAP (jeżeli wnioskodawca wskazał we wniosku o dofinansowanie adres skrzynki e-PUAP).

W jakich sytuacjach Instytucja udzielająca dofinansowania może zażądać ustanowienia zabezpieczenia, które obejmować będzie część zwrotną dofinansowania udzielanego w formie instrumentu zwrotnego w ramach modułu wdrożeniowego? Czy w ramach tego modułu wszystkie rodzaje pomocy wymienione w Załączniku nr 1 do Umowy o dofinansowanie podlegają regule podziału na dotację bezzwrotną i dotację zwrotną i mają się mieścić w podziale ustanowionym dla tego modułu w zależności od wielkości przedsiębiorstwa?

Zgodnie z § 11 ust. 2 umowy o dofinansowanie, Beneficjent ustanawia zabezpieczenie w formie weksla in blanco opatrzonego klauzulą „nie na zlecenie” z podpisem notarialnie poświadczonym wraz z deklaracją wekslową do końca obowiązywania okresu trwałości lub okresu tożsamego z okresem trwałości.

Dodatkowo, zgodnie z § 11 ust. 4 umowy o dofinansowanie, Instytucja jest uprawniona do żądania dodatkowego zabezpieczenia w formie wybranej spośród form określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek w przypadku uznania, że ryzyko wystąpienia nieprawidłowości związanych z realizacją Projektu jest wysokie **lub w celu zabezpieczenia spłaty dotacji warunkowej**. Beneficjent

obowiązany jest to żądanie spełnić pod rygorem wstrzymania wypłaty dofinansowania lub rozwiązania Umowy ze skutkiem natychmiastowym.

Weksel in blanco składany po zawarciu umowy o dofinansowanie dotyczy zabezpieczenia całości dofinansowania, w tym również wsparcia udzielanego w module Wdrożenie innowacji. Dodatkowe zabezpieczenie spłaty dotacji warunkowej może być wymagane dla części dotacji warunkowej podlegającej zwrotowi. Szczegółowe regulacje opisano w § 11 ust. 5 -10 umowy o dofinansowanie. Koszt ustanowienia zabezpieczenia może stanowić wydatek kwalifikowany w module Wdrożenie innowacji, jeżeli został przewidziany we wniosku w Harmonogramie rzeczowo-finansowym modułu. Zwracamy również uwagę, że dodatkowe zabezpieczenie może być związane z dofinansowaniem w formie zaliczki, która może dotyczyć również modułu Wdrożenie innowacji.

Dotacja warunkowa dotyczy całej pomocy (wszystkich przeznaczeń pomocy) udzielonej w ramach realizacji modułu Wdrożenie innowacji. Część zwrotna obliczana jest w odniesieniu do ogólnej sumy dofinansowania w module Wdrożenie innowacji, tzn. nie jest liczona oddzielnie dla każdego przeznaczenia pomocy występującego w tym module.

W jakich sytuacjach możliwa jest zmiana wysokości dofinansowania?

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie zamieszczonym w zakładce [„Dokumenty”](#) przewiduje się możliwość zmiany wysokości dofinansowania w następujących przypadkach:

1. zmiany stawek podatkowych;
2. zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej ustalonych na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
3. zmiany zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne;
4. zmiany ceny towarów i usług związanych z realizacją Projektu; poziom zmiany ceny uprawniający do zmiany wysokości dofinansowania ustala się na 15% w stosunku do poziomu cen tych samych towarów i usług z dnia złożenia wniosku o dofinansowanie. Beneficjent musi wykazać, że nastąpił wzrost cen uprawniający do wzrostu dofinansowania.

Natomiast w przypadku realizacji projektu w kwotach niższych niż planowane we wniosku o dofinansowanie, wartość dofinansowania obliczona będzie w oparciu o wartości wydatków zatwierdzone we wnioskach o płatność.

W jakiej formie i w jakim terminie powinno zostać wniesione zabezpieczenie?

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie zamieszczonym w zakładce „Dokumenty” Beneficjent ustanawia zabezpieczenie w formie weksla in blanco opatrzonego klauzulą „nie na zlecenie” z podpisem notarialnie poświadczonym wraz z deklaracją wekslową do końca obowiązywania okresu trwałości lub okresu tożsamego z okresem trwałości.

Beneficjent zobowiązany jest do złożenia w Instytucji prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie.

Dodatkowo Instytucja Pośrednicząca (PARP) jest uprawniona do żądania dodatkowego zabezpieczenia w formie wybranej spośród form określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek w przypadku uznania, że ryzyko wystąpienia nieprawidłowości związanych z realizacją Projektu jest wysokie lub w celu zabezpieczenia spłaty dotacji warunkowej. Beneficjent obowiązany jest to żądanie spełnić pod rygorem wstrzymania wypłaty dofinansowania lub rozwiązania Umowy ze skutkiem natychmiastowym.

W jakiej formie może zostać wniesiony wkład własny?

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania projektu). Wkład własny Wnioskodawcy nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

W jakiej kategorii wydatków kwalifikowane mogą być wynagrodzenia kadry B+R i jakie są dopuszczalne formy zatrudnienia?

Personel B+R mogą stanowić osoby zatrudnione w formie umowy o pracę oraz umów zleceń. Mogą to być zarówno osoby będące pracownikami beneficjenta na podstawie

umów o pracę, z którymi zostały zawarte dodatkowe umowy zlecenia na realizację prac B+R, jak również inne osoby nie zatrudnione na umowę o pracę, które mają zawartą z beneficjentem wyłącznie umowę zlecenie. Właściwą kategorią wydatków w tym przypadku jest kategoria 3.3.1 Personel projektu wskazana w Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla priorytetu 1 FENG (załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru projektów).

Osoby stanowiące Personel B+R wpisane z imienia i nazwiska we wniosku o dofinansowanie – zarówno zatrudnione na umowę o pracę, jak i na podstawie umowy zlecenie w kategorii 3.3.1 Personel projektu nie muszą być wybierane zgodnie z zasadą konkurencyjności opisaną w [Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#)

Osoby inne niż pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, które nie zostały wpisane z imienia i nazwiska we wniosku o dofinansowanie, muszą zostać wybrane zgodnie z zasadą konkurencyjności opisaną w [Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#)

Koszty wynagrodzenia osób wskazanych we wniosku z imienia i nazwiska nie powinny być ujmowane w kategorii kosztów Podwykonawstwo, lecz w kategorii Personel projektu.

W ramach personelu projektu (pozycja 3.3.1 z Przewodnika kwalifikowalności) nie mogą być uznane za kwalifikowane koszty świadczenia usług B+R w ramach umów B2B, w tym świadczonych przez przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą ani koszty świadczenia usług na podstawie umowy o dzieło. Umowy te powinny być ujmowane w kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo). W stosunku do takich kosztów, w każdym przypadku należy dokonać wyboru podwykonawcy zgodnie z zasadą konkurencyjności opisaną w [Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#)

W jakim module możemy dofinansować prace przedwdrożeńowe typu przygotowanie do certyfikacji, certyfikacja, badania rynku, itp.?

Katalog wydatków kwalifikowanych w poszczególnych modułach został opisany w Przewodniku kwalifikowalności wydatków (załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów). Wydatki w każdym module muszą być związane z przedmiotem i celem danego modułu. Wskazane w pytaniu wydatki takie jak koszty certyfikacji lub badania rynku są wydatkami kwalifikowanymi w ramach m.in. takich kategorii jak pozycja 4.3.6 Usługi zewnętrzne (wsparcie innowacji) jednak muszą być związane z istotą i celem modułu, w tym przypadku z Wdrożeniem innowacji.

Jeśli wskazane wydatki są związane z modułem B+R a nie są możliwe do zakwalifikowania do żadnej z kategorii wydatków w ramach modułu B+R, jeśli możliwość skorzystania z ryczału na koszty pośrednie w wysokości 25% kosztów kwalifikowanych modułu B+R (pozycja 3.3.9).

W jakim terminie należy rozliczyć dotację warunkową?

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie zamieszczonym w zakładce „Dokumenty” Beneficjent składa wniosek o rozliczenie dotacji warunkowej wraz z niezbędną dokumentacją w terminie 90 dni po upływie 4 lat od zakończenia realizacji Projektu. Instytucja sprawdza spełnienie warunku zwrotu dotacji w ciągu 30 dni roboczych od złożenia przez Beneficjenta kompletnego i prawidłowego wniosku o rozliczenie dotacji warunkowej. Warunki zwrotu dotacji warunkowej zostały zawarte w § 3a umowy o dofinansowanie oraz w załączniku nr 1 do umowy o dofinansowanie.

W Projekcie będą realizowany moduł B+R oraz moduł Cyfryzacja. W jaki sposób wyliczyć wskaźnik "Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług (Cyfryzacja)" jeśli przedsiębiorstwo nie ma charakteru produkcyjnego ani usługowego ? Tym bardziej, że planowane oprogramowanie do prototypowania i system do cyberbezpieczeństwa nie mają bezpośredniego przełożenia na np. sprzedaż licencji na nasze nowe produkty. W module cyfryzacja można zakupić oprogramowanie do prototypowania i poprawiające cyberbezpieczeństwo. W takim przypadku we wspomnianym module

wdrożona innowacja musi być na poziomie minimum przedsiębiorstwa poprzez zmianę procesów wykonywania zadań przez przedsiębiorstwo. Ten aspekt musi zostać wykazany w celu potwierdzenia innowacji na poziomie przedsiębiorstwa. Jednocześnie należy podkreślić, że celem takich inwestycji jest transformacja cyfrowa działalności produkcyjnej, usługowej, modelu biznesowego, procesów oraz zapewnienie cyberbezpieczeństwa. W przypadku wskaźnika „przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług” w module cyfryzacja należy wykazać tylko przychody jeśli wystąpią związane z działaniami przewidzianymi w module cyfryzacja. Jeśli takie przychody nie wystąpią jako wartość docelową należy wskazać 0. W opisie metodologii takiego wskaźnika należy wskazać, że wdrożenie innowacji cyfrowej nie przyczyni się do zwiększenia przychodów ale wpłynie na inne aspekty np. obniży koszty lub poprawi cyberbezpieczeństwo. W jaki sposób wyliczyć wskaźniki "Zwiększenie wydajności pracy w przedsiębiorstwie w wyniku cyfryzacji /robotyzacji procesów" oraz "Zwiększenie produktywności w przedsiębiorstwie w wyniku cyfryzacji/robotyzacji procesów" w module Cyfryzacja w sytuacji braku prowadzenie działalności produkcyjnej przez przedsiębiorstwo ? W odniesieniu do wskaźników rezultatu związanych z modułem cyfryzacja informujemy, że w przypadku gdy dany wskaźnik nie będzie występował zgodnie z wymogami Instrukcji należy jako wartość docelową wpisać 0. Niemniej jednak wskaźniki rezultatu dotyczące korzyści z ucyfrowienia działalności należy wskazać co najmniej dwa spośród wykazanych poniżej o których mowa w Instrukcji tj.:

„Zwiększenie wydajności pracy w przedsiębiorstwie w wyniku cyfryzacji /robotyzacji procesów" czy "Zwiększenie produktywności w przedsiębiorstwie w wyniku cyfryzacji/robotyzacji procesów” czy „Liczba zrobotyzowanych/cyfryzowanych procesów w przedsiębiorstwie [szt.]”

W tym miejscu należy podkreślić mając, że produkt należy rozumieć jako wyniki prac B+R (know how) – i ten produkt będzie dedykowany do sprzedaży. W jaki sposób rozumieć „Rodzaje inwestycji początkowej” w module Cyfryzacja, w sytuacji braku prowadzenia działalności produkcyjnej przez przedsiębiorstwo, w projekcie składającym się z modułu B+R i modułu Cyfryzacja ?

W module cyfryzacja możliwa jest realizacja inwestycji, której celem jest transformacja cyfrowa przedsiębiorstw. Jednocześnie w wyniku tej inwestycji musi być wdrożona innowacja produktowa lub innowacja procesowa na poziomie przedsiębiorstwa. Zatem, jeśli planowane do realizacji działania bezpośrednio wpłyną na proces prowadzenia prac B+R (wytwarzania produktu w firmie) to będzie to inwestycja związana z zasadniczą zmianą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu. Jeśli jednak realizowana inwestycja cyfrowa wpłynie na to, że będą wytwarzane nowego rodzaju produkty (inny rodzaj prac B+R), który wcześniej nie był wykonywany, to jest to inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie. Niemniej jednak kluczowe w aspekcie wyboru właściwej formy inwestycji początkowej będą informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie.

W przypadku budowy hali produkcyjnej w module wdrożenie innowacji - czy konieczne jest przedstawianie rzutu hali produkcyjnej wraz z rozmieszczeniem na hali planowanych do zakupu maszyn?

Nie, zakres planowanych prac budowlanych i ich zasadność powinna zostać opisana we wniosku o dofinansowanie. W przypadku wątpliwości, co do treści przedstawionych we wniosku o dofinansowanie, eksperci dokonujący oceny projektu będą mogli wezwać Wnioskodawcę do dostarczenia dodatkowych dokumentów.

W przypadku, gdy realizowany jest równocześnie Moduł B+R oraz Moduł Infrastruktura B+R i dalsza realizacja modułu B+R lub wdrożenie wyników prac B+R są technicznie niemożliwe lub ekonomicznie

nieopłacalne i potwierdzi to niezależny ekspert, to czy dofinansowanie za Moduł Infrastruktura B+R również nie jest zwracane?

W przypadku realizacji projektu linearnego polegającego na realizacji modułu B+R, Wdrożenie innowacji oraz Infrastruktura B+R oraz niepowodzenia prac B+R objętych modułem B+R, środki na moduł Wdrożenie innowacji nie zostaną wypłacone, ponieważ zgodnie z § 1 ust. 15 Szczegółowych warunków realizacji modułów „Dofinansowanie na wdrożenie wyników prac B+R objętych modułem B+R, jeśli jest przewidziane w module Wdrożenie innowacji, może zostać przekazane po pozytywnej weryfikacji wyników prac B+R przez Instytucję”.

W przypadku, gdy projekt składa się z modułu B+R oraz modułów fakultatywnych oraz zajdzie konieczność zaprzestania prac B+R zastosowanie mają zapisy § 1 załącznika nr 1 do umowy o dofinansowanie. Zwracamy uwagę, że beneficjent będzie zobowiązany do niezwłocznego złożenia ostatniego wniosku o płatność w module B+R. Jeżeli zasadność zaprzestania prowadzenia prac B+R zostanie potwierdzona przez PARP, beneficjent otrzyma dofinansowanie w module B+R z uwzględnieniem faktycznie poniesionych wydatków w tym module, proporcjonalnie do zakresu zrealizowanych prac B+R. W takiej sytuacji – co do zasady - beneficjent nie traci prawa do realizacji pozostałych modułów fakultatywnych i ich rozliczenia zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.

W przypadku projektu linearnego należy mieć na uwadze, że realizacja modułu Infrastruktura B+R może być uzależniona od pełnej realizacji modułu B+R. W takim wypadku osiągnięcie rezultatów modułu Infrastruktura B+R może nie być możliwe, gdyż prawdopodobnie prace wskazane z module B+R będą stanowiły część agendy badawczej w module Infrastruktura B+R. Z kolei ich zaniechanie może wpłynąć negatywnie na efekty modułu Infrastruktura B+R. Sytuacje takie będą rozpatrywane indywidualnie.

W ramach modułu Wdrożenie Innowacji jaki jest stosunek części zwrotnej do bezzwrotnej, które stanowią dotację warunkową?

Wyjściowe proporcje części zwrotnej i części bezzwrotnej dotacji warunkowej są różne, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa i zostały określone w zał. nr 1 do Umowy „Szczegółowe warunki realizacji modułów” (duże przedsiębiorstwa: część bezzwrotna: 30%, część zwrotna: 70%; średnie przedsiębiorstwa: część bezzwrotna: 40%, część zwrotna: 60%; mikro i małe przedsiębiorstwa: część bezzwrotna: 50%, część zwrotna: 50%).

W ramach projektu (moduł wdrożenie innowacji) zostanie zakupiony park maszynowy o łącznym zapotrzebowaniu na energię 100 kW. Natomiast w module zazielenienie się przedsiębiorstw planowane jest wdrożenie instalacji fotowoltaicznej o mocy 500 kW (co pozwoli na pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną dla całej firmy - maszyny i obiekty dotychczasowe). Zatem czy wydatek na zakup instalacji o mocy 500 kW może zostać uznany w całości za kwalifikowany czy jedynie w części odnoszącej się do zakupywanych maszyn w module Wdrożenie Innowacji?

Wydatki ponoszone w ramach modułu Zazielenienie przedsiębiorstw muszą być niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją działań zaplanowanych w module Zazielenienie. Jeśli wnioskodawca nie założy inaczej, to moc instalacji PV nie musi być związana z zapotrzebowaniem na energię w innych modułach, a energia wytwarzana przez instalację PV może być wykorzystywana na cele całego zakładu.

W ramach projektu miałyby powstać rozwiązanie, będące wyrobem medycznym. Czy w ramach prac rozwojowych możliwe jest sfinansowanie badań klinicznych?

Co do zasady badania kliniczne wpisują się w definicję prac rozwojowych, jednak to po stronie Wnioskodawcy leży przyporządkowanie zaplanowanych zadań realizowanych w module B+R do badań przemysłowych i prac rozwojowych, które definiuje się w rozumieniu art. 2 pkt 85 i 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Zakres zaplanowanych prac B+R podlegał będzie ocenie na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie.

We wskaźnikach, które są tworzone przez Wnioskodawcę w pozycji "Jednostka miary" podane są predefiniowane wskaźniki (jednostki miary). Czy Wnioskodawca w polu "Jednostki miary" ma możliwości wskazania własnych jednostek miary?

W Generatorze wniosków nie ma możliwości definiowania własnych jednostek miary samodzielnie przy wskaźnikach, ponieważ jednostki te muszą być spójne z Centralnym Systemem Teleinformatycznym. Jeżeli brak jest jednostki miary niezbędnej do zdefiniowania wskaźnika, proszę zgłosić prośbę o dodanie odpowiedniej jednostki za pomocą formularza kontaktowego dostępnego w LSI (Generatorze wniosków).

Wkład własny finansowany ze środków własnych z bieżącej działalności oraz w większości z kredytu. W którym momencie (i w którym momencie najpóźniej) wnioskodawca powinien okazać promesę czy umowę kredytową?

Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów (RWP) dokumenty potwierdzające zewnętrzne finansowanie projektu (np. umowa kredytowa, umowa pożyczki, umowa leasingowa) dostarczane są do Instytucji przed zawarciem umowy, jeśli możliwość ich dostarczenia wynika z wniosku o dofinansowanie (zob. dokument pt. „Lista dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy o dofinansowanie”). Zgodnie z RWP w przypadku braku możliwości dostarczenia tych dokumentów przez wnioskodawcę do dnia zawarcia umowy o dofinansowanie, z wnioskodawcą zostanie zawarta umowa, w której zostaną określone terminy ich dostarczenia, jednak nie później niż przed pierwszą wypłatą dofinansowania w ramach modułu - zgodnie z ust. 10 wzoru umowy o dofinansowanie dotyczące odpowiedniego modułu zostanie przekazane po dostarczeniu i zaakceptowaniu przez Instytucję ww. dokumentów, o ile dotyczą one jedynie tego modułu.

Natomiast należy wziąć również pod uwagę, że w ramach oceny kryterium Zdolność do sfinansowania projektu, w przypadku uzasadnionych wątpliwości ekspert oceniający może wezwać w ramach uzupełnień i poprawy wniosku do przedstawienia promesy lub umowy kredytowej, jeśli taką formę jak kredyt, wnioskodawca

przedstawił we wniosku o dofinansowania a przedstawione dane finansowe budzą wątpliwości co do zdolności kredytowej przedsiębiorcy.

Wniosek ma dosyć mocno ograniczone limity znaków - np. w module wdrożenie innowacji na punkt „Rynek docelowy dla innowacji produktowej oraz zapotrzebowanie rynkowe na produkt” przewidziano jedynie 2000 znaków. Czy w sytuacji dostarczenia dodatkowych załączników z opisem dotyczącym tego punktu będzie ocena dokonywana w oparciu o załączniki dodatkowe?

Jedynymi załącznikami do wniosku są Model finansowy (obligatoryjny) oraz plik graficzny uzupełniający opis metody badawczej (nieobligatoryjny). Ocena projektu będzie dokonywana jedynie na podstawie opisów zawartych w treści wniosku. W przypadku wątpliwości dotyczących danego zagadnienia eksperci dokonujący oceny będą mogli wezwać Wnioskodawcę do złożenia uzupełnień lub dołączenia dodatkowych dokumentów.

Wnioskodawca posiada kredyt obrotowy w wysokości 5 mln PLN. Umowa na kredyt obrotowy jest na 2 lata (to standardowa procedura). Czy w projekcie trwającym 4 lata możliwe jest wykazywanie finansowanie części wydatków poprzez kredyt obrotowy, w sytuacji gdy 3 i 4 roku realizacji projektu przestanie obowiązywać obecna umowa kredytu obrotowego?

Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie, ponieważ kredyt obrotowy przeznaczony jest z reguły na finansowanie bieżącej działalności, a nie działalności inwestycyjnej. Poza tym w przypadku finansowania wkładu własnego wyłącznie kredytem, wnioskodawca powinien być w stanie wykazać ten fakt na etapie oceny projektu, ponieważ może być proszony o wykazanie realności jego uzyskania (np. dostarczenie promesy kredytowej).

Zgodnie z kryterium „Zdolność wnioskodawcy do finansowej realizacji projektu” wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia adekwatnych źródeł

finansowania realizacji projektu, a plan zapewnienia środków finansowych musi być realistyczny i wiarygodny.

Wnioskodawca w ramach projektu zamierza nabyć nieruchomość zabudowaną (budynek w stanie surowym) jakie należy przedstawić dokumenty w celu potwierdzenia zakresu robót budowlanych oraz wartości materiałów budowlanych?

Zakres planowanych robót i materiałów budowlanych powinien zostać opisany we wniosku o dofinansowanie, w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Jeżeli pojawiają się wątpliwości lub pytania w trakcie oceny, wnioskodawca zostanie poproszony o wyjaśnienia lub przedstawienie dokumentów potwierdzających informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie. Dokumentacja naboru nie precyzuje jakie dokumenty związane z robotami budowlanymi musi posiadać wnioskodawca. W przypadku zakupu budynku w stanie surowym, zasadne jest aby wnioskodawca posiadał co najmniej pozwolenie na budowę, kosztorys planowanych prac i materiałów, projekt budynku.

Wnioskodawca zamierza w ramach projektu wybudować budynek produkcyjny czy w celu potwierdzenia zasadności kosztów oraz ich wysokości wystarczające będzie przedstawienie na etapie Wniosku o dofinansowanie Programu Funkcjonalno Użytkowego wraz z uproszczonym kosztorysem inwestorskim?

Zasadność i niezbędność wydatku będzie oceniana na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca, który przewidział w ramach modułu nabycie robót i materiałów budowlanych musi przede wszystkim we wniosku o dofinansowanie wskazać ich zakres rzeczowy. Ponadto musi przedstawić metodę szacowania takiego kosztu. Wnioskodawca w tym zakresie musi opisać sposób w jaki dany koszt został oszacowany a także wskazać z nazwy źródła danych, na podstawie których kwoty poszczególnych wydatków zostały określone (może to być w przypadku robót budowlanych np. kosztorys inwestorski, kosztorys uproszczony czy oferta – istotne jest to by posiadane źródło danych zawierało

informację o zakresie rzeczowym planowanych do realizacji robót budowlanych). Ponadto, należy wskazać informację do ilu potencjalnych wykonawców robót budowlanych zostało wysłane zapytanie ofertowe (oraz podać ich nazwy), od ilu wykonawców została otrzymana odpowiedź (oraz podać ich nazwy) oraz jakie zaproponowali kwoty. Kluczowa jest również informacja na temat tego, jaki koszt został ujęty we wniosku (najwyższy z otrzymanych odpowiedzi, najniższy, średni, inny – należy wskazać na jakiej podstawie go wyliczono).

Wnioskodawca zamierza zainstalować panele fotowoltaiczne. Czy ewentualna sprzedaż przez niego prądu niewykorzystanego i wytworzonego z instalacji będzie traktowana jako dochód do projektu?

Tak, sprzedaż nadwyżki prądu wytworzonego z instalacji FV będzie traktowana jako przychód z projektu. Natomiast w kontekście wydatków związanych z zakupem i instalacją urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, należy wziąć pod uwagę, że taki rodzaj wydatków może być uznany za kwalifikowany w ramach różnych rodzajów pomocy publicznej w różnych modułach – w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (moduły: Wdrożenie Innowacji, Cyfryzacja, Infrastruktura B+R oraz Zazielenianie) oraz w ramach pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych (moduł: Zazielenianie przedsiębiorstw). Kategorie wydatków kwalifikowanych wskazane zostały w Przewodniku kwalifikowalności wydatków (załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów).

W przypadku korzystania z finansowania inwestycji w postaci instalacji FV w ramach Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej (kategoria wydatku: środki trwałe/dostawy wskazana m.in. w pozycji 4.3.3; 5.3.3; 6.3.3; 7.3.3 Przewodnika) wydatek taki musi być niezbędny do realizacji celu modułu i jednocześnie musi być z przedsięwzięciem będącym inwestycją początkową. Formy inwestycji początkowej wskazane zostały we wzorze wniosku o dofinansowanie i są to:

- Inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu

- Inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie
 - Inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z zasadniczą zmianą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu
 - Inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu
- Dodatkowo muszą być spełnione łącznie następujące warunki:
- wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem modułu (większość kosztów nie powinna być związana z wytwarzaniem energii)
 - zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, co oznacza, że celem jest zużycie wytworzonej energii na potrzeby własne, a więc maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane (na podstawie analizy ex ante)
 - w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze energii, będą uznane za kwalifikowane czyli np. produkcja energii z OZE W przypadku realizacji inwestycji w panele FV w module Zazielenienie przedsiębiorstw, oprócz możliwości sfinansowania takiego wydatku w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (kategoria wydatku wskazana w pozycji 7.3.3 Przewodnika) wydatek taki może być uznany za kwalifikowany w ramach pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych (kategoria wydatku opisana w pozycji 7.3.18; 7.3.19 lub 7.3.21).

W takim przypadku nie muszą być spełnione warunki wskazane powyżej w kontekście regionalnej pomocy inwestycyjnej, tj. nie ma ograniczeń, jeśli chodzi o wielkość produkcji energii oraz ilości sprzedanej energii do sieci.

Wózki widłowe, magazynowe - czy tego typu środki trwałe są kwalifikowane? Regały magazynowe do przechowywania produktów wytworzonych w ramach projektu - czy tego typu środki trwałe są kwalifikowane?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, wózki widłowe, magazynowe oraz regały magazynowe co do zasady nie są wykluczone ze wsparcia i mogą być wydatkiem kwalifikowalnym, jeżeli stanowią środek trwały [np. w module Wdrożenie innowacji w kategorii Środki trwałe/dostawy (pozycja 4.3.3 z Przewodnika kwalifikowalności)]. Jednak ocena racjonalności i zasadności wydatków z punktu widzenia zakresu i celu modułu będzie dokonywana w ramach kryterium Istota modułu.

Współpraca z jednostką badawczą: czy jest dopuszczalna współpraca z jednostką, której pracownikiem naukowym jest osoba pełniąca w module B+R funkcję kierownika B+R?

Co do zasady jest dopuszczalne współpraca z jednostką, której pracownikiem naukowym jest osoba pełniąca w module B+R funkcję kierownika B+R. Konflikt interesów zachodzi w przypadku podwykonawstwa. Natomiast samo podwykonawstwo nie jest formą współpracy. Podwykonawstwo nie będzie uznawane za formę współpracy w kontekście kryterium rankingującego „Współpraca w związku z projektem”. Przedsiębiorstwa nawiązujące umowę współpracy deklarują dążenie do określonego celu - obie strony zobowiązują się do współdziałania na rzecz wyznaczonego celu oraz wykonywania obowiązków. Umowę o współpracy charakteryzuje stosunek oparty na zaufaniu i lojalności partnerów, w szczególności do zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa, powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej. Niemniej jednak współpraca z organizacjami badawczymi musi być potwierdzona umową. Z zastrzeżeniem, że koszty takiej współpracy nie powinny stanowić kosztu kwalifikowalnego w projekcie. Co istotne, zakres współpracy musi w sposób bezpośredni wpisywać się w zadania przewidziane w projekcie. Potwierdzeniem współpracy w związku z projektem nie może być natomiast samo

zatrudnienie pracownika naukowego jednostki w roli kierownika B+R ponieważ w takim przypadku strona silniejsza (wnioskodawca), określa zakres zadania, harmonogram i wynagrodzenie) a (strona słabsza), wykonuje te zadania za określone wcześniej wynagrodzenie. Jednocześnie należy podkreślić, że aspekt współpracy w związku z projektem będzie podlegał ocenie zgodnie z wymogami określonymi w załączniku nr 3 do Regulaminu wyboru projektów – kryteria rankingujące w ramach kryterium „ 5. Współpraca w związku z projektem”.

Wydatki związane z zaangażowaniem osób współpracujących z Wnioskodawcą w ramach umowy B2B mogą być kwalifikowalne w kategorii 3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) modułu B+R. Jednocześnie, aby wydatek taki mógł być kwalifikowalny, wybór podwykonawcy musi być zgodny z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Jeśli prace B+R powierzone podwykonawcy są krytyczne dla osiągnięcia celu modułu B+R, wybór podwykonawcy musi zakończyć się przed złożeniem wniosku. W tym przypadku Wnioskodawca musi posiadać umowę warunkową z podwykonawcą. Należy pamiętać, że wykonawcą prac w ramach podwykonawstwa nie może być podstawowa jednostka organizacyjna uczelni (np. wydział), z którą kierownik B+R lub kierownik zarządzający modułem pozostaje w stosunku pracy, stosunku cywilnoprawnym lub innej formie współpracy.

determinować) parametry planowanej do opracowania innowacji.

Z których modułów/rodzajów wsparcia wyłączone są firmy z Warszawy, a które są możliwe w kontekście regionalnej pomocy inwestycyjnej = 0% dla Warszawy i przyległych powiatów?

W kontekście regionalnej pomocy inwestycyjnej nie ma możliwości udzielenia pomocy na terenach wskazanych w pytaniu tzn. nie ma możliwości sfinansowania inwestycji w module Wdrożenie Innowacji, Cyfryzacja i Infrastruktura B+R jeśli będą one (ten inwestycje a nie siedziba Wnioskodawcy) zlokalizowane we wskazanych obszarach.

Zakładka "Środki trwałe" - co dokładnie muszę zrobić aby mieć rozliczone środki trwałe o wartości poniżej 10 tys. zł netto w ramach jednorazowej amortyzacji?

Zgodnie z Instrukcją do modelu finansowego „środki trwałe o wartości poniżej 10 tys. PLN są amortyzowane jednorazowo w roku ich zakupu”. Proszę wpisać wartość środka trwałego nie większą niż 10 tys. zł (dane w modeli podaje się w tysiącach zł), wtedy arkusz zamortyzuje ten środek trwały jednorazowo.

Zakup elementów służących do budowy prototypu i na stałe zainstalowanych w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej. Tzn. jeśli np. chciałbym w ramach projektu wytworzyć innowacyjną linię pilotażową do produkcji mebli to rozumiem, że mogę nabyć poszczególne maszyny (komponenty tejże linii), które docelowo utworzą linię pilotażową? Poszczególne maszyny są środkami trwałymi ale po nabyciu stają się elementami na stałe zainstalowanymi w linii pilotażowej/demonstracyjnej? Jeśli nie to w jaki inny sposób można by zbudować pilotażową/demonstracyjną linię do produkcji?

W ramach wskazanej w pytaniu kategorii 3.3.7 „Dostawy (inne niż środki trwałe)” punkt e) ani w ramach żadnej innej kategorii kosztów w module B+R nie ma możliwości kwalifikowania wydatków związanych z nabyciem środków trwałych. W związku z tym nie ma możliwości sfinansowania linii pilotażowych/demonstracyjnych składających się z odrębnych maszyn, które mogą być samodzielными środkami trwałymi. Jednocześnie informujemy, że szczegółowy zakres wydatków kwalifikowalnych w ramach modułu B+R został przedstawiony w punkcie 3.3 Przewodnika kwalifikowalności wydatków.

Zaliczka - czy dla modułu wdrożenie innowacji uzyskanie zaliczek wymaga jakichś dodatkowych zabezpieczeń? W poprzedniej perspektywie były to najczęściej to gwarancja bankowa bądź ubezpieczeniowa.

Kwestia zaliczek opisana jest w § 4 umowy o dofinansowanie projektu. Zgodnie z zapisem § 4 ust. 7 „W przypadku, gdy łączna kwota zaliczki określona w Harmonogramie płatności przekracza kwotę wskazaną w rozporządzeniu w sprawie zaliczek, Beneficjent ustanawia dodatkowe zabezpieczenie w jednej lub kilku z form, o których mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie zaliczek, w wysokości odpowiadającej co najmniej najwyższej transzy zaliczki określonej w Harmonogramie płatności na okres najpóźniej od dnia złożenia wniosku o płatność pierwszej transzy zaliczki do upływu 6 miesięcy od dnia zakończenia okresu kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w § 5 ust. 1”. Z kolei w § 4 ust. 8 wskazano, że „W przypadku, gdy w wyniku zmian w Harmonogramie płatności zwiększona została kwota zaliczki, Instytucja może żądać ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia, nawet jeśli nie dojdzie do przekroczenia kwoty, o której mowa w ust. 7”.

Zgodnie z § 6, pkt 11, ppkt 4, ROZPORZĄDZENIA MINISTRA FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027, „Pomoc publiczna i pomoc na rzecz IPCEI nie mogą zostać udzielone na działalność gospodarczą w zakresie: (.) obrotu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją”. Czy pomoc może zostać udzielona podmiotowi, który zajmuje się produkcją elementów metalowych m.in. na zlecenie przemysłu zbrojeniowego, tj. między innymi takich elementów, które następnie wykorzystywane są do produkcji elementów broni, ale nie są to istotne części broni palnej i pneumatycznej - zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji?

W ramach każdego modułu Ścieżki SMART należy spełnić kryterium „Moduł nie dotyczy działalności wykluczonych ze wsparcia”, w ramach którego weryfikacji podlegać będzie, czy działalności dotyczące poszczególnych modułów w planowanym projekcie nie dotyczą rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia na podstawie § 6 ust. 11 Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki

Regionalnej w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027. Powyższa ocena nie dotyczy zatem bieżącej działalności podmiotu będącego Wnioskodawcą i wskazana w zapytaniu produkcja elementów metalowych wraz z jej przeznaczeniem w ramach obecnej działalności przedsiębiorstwa nie decyduje o wykluczeniu z możliwości uzyskania dofinansowania. Jednocześnie informuję, że ocena aspektu wykluczenia działalności ze wsparcia przeprowadzana jest na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo proszę zapoznać się z opisem kryterium „Moduł nie dotyczy działalności wykluczonych ze wsparcia” w ramach poszczególnych modułów.

Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie dla wskaźnika "Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług (B+R)" w module B+R jako rok docelowy należy wskazać rok poprzedzający rok zakończenia okresu trwałości. Zakładając, że projekt zakończy się 31.12.2024 r. rokiem docelowym dla wskaźnika będzie 31.12.2026 r., jednocześnie Wnioskodawca ma prawo wdrożyć wyniki najpóźniej 5 lat po zakończeniu realizacji modułu B+R. Czy planując wdrożenie wyników B+R poza projektem w piątym roku od zakończenia realizacji projektu Wnioskodawca powinien wskazać we wniosku o dofinansowanie rok docelowy 2026 i wartość docelową 0,00? Ponadto generator wniosków w części Wskaźniki dotyczące modułu B+R nie pozwala wybrać daty odleglejszej niż 3 lata od dnia zakończenia realizacji projektu?

Dla wskaźnika "Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług (B+R)" w module B+R jako rok docelowy należy wskazać rok poprzedzający rok zakończenia okresu trwałości. Zakładając, że projekt zakończy się w 2024 r. rokiem docelowym dla wskaźnika będzie 2026 r. Jeżeli we wskazanych roku docelowym nie planują Państwo sprzedaży produktów/usług będących efektem modułu B+R, ww. wskaźnik można przyjąć na poziomie 0,00 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Umowy o dofinansowanie "Szczegółowe warunki realizacji modułów" oraz instrukcją wypełniania wniosku o

dofinansowanie wyniki prac B+R należy wdrożyć nie później niż 5 lat od zakończenia realizacji projektu. Zakładając, że projekt zakończy się 31.12.2024 r. Wnioskodawca będzie zobowiązany wdrożyć wyniki prac do 31.12.2029 r., co wykracza poza okres trwałości projektu przewidziany dla MŚP (3 lata). Jakie jest stanowisko PARP w sytuacji, gdy Wnioskodawca założy wdrożenie wyników w piątym roku po zakończeniu realizacji projektu, ale tego nie robi. Czy wiązać się to będzie z koniecznością zwrotu dotacji, pomimo zachowania 3-letniego okresu trwałości? Ponadto generator wniosków w części Wskaźniki dotyczące modułu B+R nie pozwala wybrać daty odleglejszej niż 3 lata od dnia zakończenia realizacji projektu. W jaki sposób Wnioskodawca ma zachować spójność informacji między polem "Przewidywana data wdrożenia" a wskaźnikiem "Liczba wdrożonych wyników prac B+R (B+R)" przy założeniu wdrożenia wyników prac B+R w piątym roku po zakończeniu realizacji projektu?

Zgodnie z § 1 ust. 5 załącznika nr 1 do umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązuje się do wdrożenia wyników prac B+R w okresie wskazanym w Umowie gdy wdrożenie finansowane jest w ramach modułu Wdrożenie innowacji albo nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R. Termin 5 lat należy liczyć od zakończenia realizacji modułu, a nie – jak wskazano w pytaniu – od zakończenia realizacji projektu. Fakt ten jest istotny, ponieważ terminy te nie muszą być tożsame. W myśl zapisów § 1 ust. 19 pkt 2 załącznika nr 1 do umowy o dofinansowanie, PARP może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku gdy beneficjent nie wdrożył wyników prac B+R lub wdrożył je w innym zakresie. Natomiast zgodnie z § 10 ust. 1 umowy o dofinansowanie, w przypadku rozwiązania Umowy, Beneficjent zwraca wypłacone dofinansowanie w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek bankowy Beneficjenta do dnia ich zwrotu.

Zatem brak wdrożenia wyników prac B+R w okresie ustalonym umową o dofinansowanie, skutkował będzie koniecznością zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami.

Zarówno w polu "Przewidywana data wdrożenia", jak i w roku docelowym dla wskaźnika "Liczba wdrożonych wyników prac B+R (B+R)" generator umożliwia wybranie 5 roku po zakończeniu okresu realizacji projektu.

Jednocześnie zwracamy uwagę, że w ramach kryterium budżet modułu B+R oceniana jest opłacalność i potencjał do wdrożenia wyników B+R, a praktyka biznesowa wskazuje, że wdrożenie powinno nastąpić

jak najszybciej, aby miało uzasadnienie dla rozwoju i podnoszenia poziomu konkurencyjności przedsiębiorstwa.

Dodatkowo zgodnie z § 6 ust. 12 umowy o dofinansowanie, „Beneficjent, w terminie 30 dni od dnia zakończenia wdrożenia wyników prac B+R objętych dofinansowaniem w module B+R zobowiązany jest do złożenia do Instytucji sprawozdania obejmującego w szczególności:

- 1) informacje na temat wdrożenia prac B+R;
 - 2) informacje o efektach społeczno-gospodarczych Projektu;
 - 3) informacje o sposobach rozpowszechniania wyników prac B+R będących rezultatem Projektu
- Wzór sprawozdania określa Instytucja. Sprawozdanie podlega zatwierdzeniu przez Instytucję”.

Zgodność z zasadami 6R lub innymi aspektami środowiskowymi. W swoim projekcie wybrałem dwie zasady 6R. - odmów / refuse jako zmniejszenie zużycia produktów nie biodegradowalnych - ogranicz/ reduce jako zmniejszenie zużycia materiałów nieodnawialnych. Do każdego punktu konieczne jest dodanie wskaźników do punktu wskaźniki dotyczące całego projektu. Jakie jednostki miary powinienem przypisać do wskaźników dla odmów/ refuse i ogranicz/ reduce?

Wybierając zasadę refuse (odmów) należy w projekcie uzasadnić rezygnację z użycia materiałów, substancji lub produktów, które nie nadają się do ponownego użycia, naprawiania lub recyklingu lub które charakteryzują się negatywnym oddziaływaniem na środowisko lub na życie i zdrowie ludzi. Z kolei wybierając zasadę reduce (ogranicz) należy w projekcie wykazać zmniejszenie zużycia zasobów odnawialnych i nieodnawialnych, materiałów, substancji lub produktów poprzez zastosowanie odpowiednich działań technologicznych, logistycznych lub ekonomicznych. Jednostkami miary w tych przypadkach mogą być np. ilość sztuk, kilogramów. Jeżeli natomiast zdaniem wnioskodawcy żadna jednostka miary ze wskazanych do wyboru w generatorze wniosków nie jest adekwatna do zaproponowanego wskaźnika rezultatu obrazującego realizację wskazanych wyżej zasad w takim przypadku Wnioskodawca musi zgłosić do PARP za pomocą formularza kontaktowego prośbę o dodanie jednostki miary. W zgłoszeniu należy wskazać jaką jednostkę miary chce dodać Wnioskodawca.

Zakup starego budynku i jego modernizacja/remont nie podwyższa wartości ŚT (do obliczenia amortyzacji budynku w module B+R). Czy możliwe jest jednoczesne rozliczanie zakupu starego (użytkowanego) budynku w ramach "Amortyzacji budynku" z modułu B+R, a kosztu jego modernizacji/remontu z innego modułu np. Wdrożenie innowacji (jako np. "Roboty budowlane")?

Nie ma możliwości rozliczenia w projekcie zarówno amortyzacji (w ramach modułu B+R), jak i modernizacji (w ramach modułu Wdrożenie Innowacji) tego samego budynku. Jeżeli w ramach modułu B+R rozliczane będą odpisy amortyzacyjne budynku, to w ramach modułu wdrożenie innowacji koszt robót budowlanych (modernizacji) nie będzie stanowił wydatku kwalifikowalnego.